

วารสารท้องถิ่นศึกษา T.L.A. BULLETIN

คำชู้ดพรรณารักขคำสตร์

เรื่องของวรรณกรรม

นิทานเด็ก

ในวงการห้องสมุดในและนอกประเทศ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 6

พฤศจิกายน-ธันวาคม 2506

รศ. ๑๐๑

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖

พฤศจิกายน—ธันวาคม ๒๕๐๖

T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ประธานาธิบดีนักประพันธ์		รณวจน อินทรกำแหง	๖๓๕
มบรรณพดกษา			๖๔๕
ในการจัดบายนิเทศ		ถม ขรรค์เพชร	๖๔๗
WS FROM MARY			๖๕๒
คลสำคัญในการพัฒนาห้องสมุด		ทวี มุขระโกษา	๖๕๕
จัดหมู่หนังสือ		สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์	๖๖๐
มรักของนักอ่านต่อนายมาลัย ชูพินิจ		ทองอิน วิสเพัญ	๖๖๕
นารักษศาสตร์ ตอนปรัชญาของบรรณารักษ์		ฉุน ประภาวิวัฒน์	๖๖๘
สำคัญต่าง ๆ ของหนังสือ		นิตยา จูฑามาตย์	๖๗๓
ชุดบรรณารักษศาสตร์บรรณานุกรม		อภัย ทุดิยะโพธิ์	๖๗๖
นเรื่องห้องสมุดตอนข้อหนังสือวิทยาศาสตร์		โดย จ.ร.ว.	๖๘๔
หลัก		ลมูล รัตตการ	๖๙๑
หอทอง		บรรณารักษ์เด้า	๖๙๕
นำให้รู้จัก			๗๐๑
มิตรบรรณารักษ์			๗๐๕
ไปในเจ็ดวัน หรือทางสายเหนือ		ส.ป.ส.	๗๑๓
! อะไร ! ที่ไหน !			๗๑๔
นารักรแสดง			๗๓๑
นท้ายเล่ม			...

T.L.A. BULLETIN

Volume 7, No. 6

November-December B.E. 2506 (1962)

CONTENTS

John F. Kennedy	...	Runjuan Intarakumhang
Pra Kathin	...	
The Art of Display Board	...	Thom Kanpet
News, from Mary Anglemyer	...	
William Frederick Poole	...	Tavee Mookatarakosa
Classification of Books	...	Suthilak Ampanwongse
Malai Choopinit	...	Tong In Weesapen
Philosophy of Librarians	...	Choon Prabhavivatana
Details of Books	...	Nitya Chutamatya
Bibliographies	...	Utai Tutiypoe
How many books we have to buy	...	C.R.V.
The slept giant	...	Lamoon Ratakorn
The new National Library	...	The old librarian
May we introduce you to	...	
Librarians' Club	...	
Northern Road	...	S.P.S.
Who? What? Where?	...	
Editor's Note	...	
Index to Volume 7	...	

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ประสงค์ เพื่อ :-

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์

ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายกระจำนัง แม้นญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

น.ส. รัญจวน อินทรกำแหง

น.ส. บุญเจือ องค์ประดิษฐ์

นางแม่นมมาต ชวลิต

น.ส. อุทัย ทุติยโพธิ์

น.ส. จารุวรรณ ชาลิตโต

น.ส. สุธิตถักษณ์ อัมพวันวงษ์

นางฉวีรินทร์ ช่างไข

น.ร.อ. จีรวัดณ์ จักรพันธ์

นายคุณ ประภาวิวัฒน์

นายตรุณ พลศิริ

นายถม ชรรค์เพชร

นายทวี มุขระโกษา

น.ส. ดมุด รัตตากร

น.ส. ศิริทอง ดีหาพงษ์

นายสุช พงษ์สถิตย์

นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช

กองบรรณาธิการฝ่ายธุรการ

นายบุญหยด พันธเพ็ง

นายชุมพล สุทธิบุญ

นายประยุทธ์ สวัสดิ์มงคล

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ

ของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

การ, ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นายกระจำนัง แม้นญาติ

สถานที่ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย บริเวณมหาวิทยาลัย บวรนิเวศ พระนคร

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ ๑๐๑ ถนนตानी บางลำภู พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนใดตอนหนึ่งไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T.L.A. Bulletin

Official Bi-monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Nai Krachang Manyati

Editorial Staff

Nangsao Runjuan Intarakamhang

Nangsao Boonchua Ongkapradit

Nang Maenmas Chavalit

Nangsao Uthai Thutiyapothi

Nangsao Charuwan Jhalito

Nangsao Suthilak Ampanwongs

Nang Sirin Chuangchote

M.R. Chiravadhana Chakrabandh

Nai Chun Prabhavivadhana

Nai Daroon Balasiri

Nai Thom Kanpetch

Nai Tawee Mukatarakosa

Nangsao Lamoon Ratakorn

Nangsao Srithong Sihaporn

Nai Sook Pongsatidya

Nai Boonchit Choosongde

Managing Staff

Nai Boonyod Panpeng

Nai Choompol Sookvibul

Nai Prayoot Sawasdimongkol

Nangsao Nilawan Indagapong

Owner : Thai Library Association, Mahamakut Rajavidyalaya
Bovoranives, Bangkok, Thailand.

Printed at Mongkol Press, Bangkok.

รายนามคณะกรรมการประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๖

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายก

อุปนายก

เลขานุการ

เหรัญญิก

บรรณารักษ์

ปลัด

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดหาทุน

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง

นายสุข พงษ์สถิตย์

นางสาวรส วงศ์ยังอยู่

นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

นางสาวศรีทอง สี่หาพงศ์

นางนิตยา จูทามาตย์

นางรพินท์ มาพบพันธ์

นายฉุน ประภาวิวัฒน์

นางสาวอุทัย ทุดิยะโพธิ์

นางสาวจารุวรรณ ชาลิโต

นายกระจำจ มั่นญาติ

นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง

นางสิรินทร์ ช่างโชติ

นางศศิวงศ์ บึงตระกูล

นางสาวสุทธิดลักษ์ณ์ อำพันธ์วงศ์

นางแม่นมาส ชวลิต

นางสาวบุญเจือ องค์กรประดิษฐ์

นางสาวนิลวรรณ ปิ่นทอง

ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์

นายดรณ พลศิริ

นายตรี อมาตยกุล

นายถม ขรรค์เพชร

นางวิบูลเพ็ญ จัยปานี

นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช

นายเอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล

นางมาเรีย เหล่าสุนทร

Office Bearers of the T.L.A. 1963

President	:	Nangsao Runjuan Intarakumhang
Vice President	:	Nai Sook Pongsatidya
Secretary	:	Nangsao Rasa Wongyoungyu
Treasurer	:	Nangsao Katalee Sombatsiri
Librarian	:	Nangsao Srithong Srihapongsa
Chief of Reception Committee	:	Nang Nitaya Jutamart
Registrar	:	Nang Rapin Mapobpuntha
Chief of Foreign Relations	:	Nai Chun Prabhavivadhana
Chief of Library Trainings	:	Nangsao Uthai Thutiyaopothi
Chief of Public Relations	:	Nangsao Charuwan Jalito
Editor of the T.L.A. Bulletin	:	Nai Krachang Manyati
Chief of Fund Raising	:	Nangsao Runjuan Intarakumhang
Chief of the Publication	:	Nang Sirin Chuangchote
Chief of Library Clinic	:	Nang Sasiwongs Puengtrakul
Chief of Bibliography	:	Nangsao Suthilak Ampanwongs
Chief of Union Catalog	:	Nang Maenmas Chavalit
Member	:	Nangsao Boonchua Ongkapradit
Member	:	Nangsao Nilwan Pinthong
Member	:	M.R. Chiravathana Chakrabandh
Member	:	Nai Daroon Balasiri
Member	:	Nai Tri Amatayakul
Member	:	Nai Thom Kanpetch
Member	:	Nang Vibulpen Chaipani
Member	:	Nai Boonchit Choosongdej
Member	:	Nai Eua Busapakes Hongsakul
Member	:	Nang Maria Laosoonthorn

กิจกรรมต่าง ๆ

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑. แผนกวิเทศสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ เชื่อมความดีกันกับบรรณารักษ์ทั่วโลก ขอความร่วมมืองานด้านห้องสมุดของไทย
๒. แผนกเผยแพร่วิชาการ อบรมวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์ จัดให้มีชมรมและกิจกรรมในต่างจังหวัด
๓. แผนกประชาสัมพันธ์ จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ อภิปราย ปาฐกถา กิจกรรม และทำภาพยนตร์แนะนำการใช้ห้องสมุดตลอดจนติดต่อหนังสือพิมพ์
๔. แผนกจัดพิมพ์ จัดทำหนังสือวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์และพิมพ์ให้สมาชิก และทำหนังสือเพื่อเสนอรายชื่อหนังสือใหม่
๕. แผนกหาทุน จัดหาทุนใช้จ่าย และทุนสะสม
๖. แผนกนิเทศห้องสมุด ดำเนินการ จัดห้องสมุด ณ ที่ต่าง ๆ ทั้งช่วยเหลือและแนะนำ
๗. แผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ จัดทำรายชื่อหนังสือ วารสาร และเอกสารทั้งในและนอกประเทศ
๘. แผนกศูนย์รวมบัตร เพื่อรวบรวมรายชื่อบรรดาหนังสือที่มีในห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
๙. แผนกบรรณารักษ์ จัดหาหนังสือวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์ และหนังสือที่ใช้ในการอบรม คำนวณ ตลอดจนจัดห้องสมุดของสมาคม
๑๐. แผนกปกิคม เป็นสื่อให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์สนทนากัน
๑๑. แผนกวารสาร เผยแพร่ความรู้วิชาการในเรื่องหนังสือและห้องสมุดและแจ้งข่าวสาร ให้สมาชิกได้ทราบงานห้องสมุดของเพื่อนบรรณารักษ์ด้วยกัน
๑๒. แผนกทะเบียน เพื่อทราบจำนวนสมาชิกของสมาคมว่ามีผู้ใดอยู่ที่ใด

กิจกรรมพิเศษ

๑. การจัดทำหนังสือพิมพ์ เพื่อจัดพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กให้มากขึ้น
๒. การจัดสร้างอุปกรณ์ครุภัณฑ์ห้องสมุด เพื่อให้ความสะดวกห้องสมุดต่าง ๆ ตามแบบมาตรฐานและราคาเยา
๓. การทำบัตรรายการ เพื่อสะดวกแก่บรรณารักษ์ได้ทราบจำนวน และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ
๔. การส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดในภาคใต้ เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดใน ๔ จังหวัดภาคใต้

T.L.A. Activities

Various divisions of T.L.A. take up the following duties :—

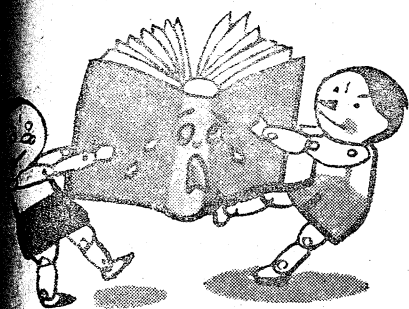
1. **Foreign Relation Division** - to contact foreign agencies and organizations governmental and non-governmental in order to exchange opinions and experiences, to gain friendship with librarians abroad.
2. **Library Education Division** - to help library workers in acquiring and improving knowledge in library science by organizing workshop or seminars whenever needed.
3. **Public Relation Division** - to promote the use of books and libraries among the public; to make people aware of the needs in books and libraries.
4. **Publication Division** - to publish text-books in library science, and other kind of goods which will facilitate librarians in their work such as library manuals, library directions.
5. **Fund Raising Division** - to raise fund for libraries in need.
6. **Library Clinic Division** : to help re-organize libraries already in existence but not yet systematically organized.
7. **Bibliography Division** - to compile bibliographies and book lists needed by libraries.
8. **Union Catalog Division** - to set up a union catalog of collections of materials in libraries in Bangkok.
9. **Reception Division** - to arrange, whenever it is suitable, for informal meetings among librarians : to help foreign librarian visitors to Thailand.
10. **Library Division** - to acquire and organize books in library science and other library tools for use of the members of the association.
11. **Registration Division** - to keep record of the members of the association.
12. **Library Journal Division** - to edit and issue T.L.A. Bulletin, official journal of T.L.A., and to issue newsletters.

Other Activities

1. Promote and publish childrens' books.
2. Produce library furnitures, and equipments.
3. Produce library printed catalog cards.
4. Making survey of interest in reading Thai books among Malay-speaking Thai people in the southern provinces, and help promoting library services in the areas.

ประธานาธิบดีนักประพันธ์

โดย รัญจวน อินทรกำแหง

วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เป็นวันอันแด่นคร้าของชาวอเมริกันและชาวโลกที่มิตรของอเมริกันโดยทัวหน้า ชาวอเมริกันดุษฎีเดี่ยวประเทศผู้เป็นรัฐบุรุษผู้แข็ง เด็ดเดี่ยว และเฉลียวฉลาด ชาวโลกเล็รดูดยเดี่ยวผู้นำผู้รักสงบแต่กล้าหาญ ผู้สร้างควม และความอบอุ่นใจให้แก่ชาวโลก ผู้ไผ่สันติสุข ครอบครวเคนเนตดูดยเดี่ยวสมาชิกผู้นำเกียรติ ความพากพุมใจมาสู่ตระกูล จอห์นน้อยและแคโรไลน์ดูดยเดี่ยวบิดาที่รักผู้เป็นประหนึ่งหลักชัย อดิ และบรรดานกอานทั้งหลายได้ดูดยเดี่ยวนักเขียนผู้มีความมคคายไพเราะชวนให้ทราบซง ดิยนผู้มีอนาคตอันแจ่มใสในวงการประพันธ์ ฉะนั้น วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ จึงเป็นวันที่ นคร้าและหม่นหมองของชาวโลกโดยแท้

ถ้าจะลองศึกษาชีวิตและงานของประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ประธานาธิบดี วอชิงตันจนถึงประธานาธิบดีคนที่ ๓๕ คือ ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนต จะเห็นได้ แต่ละท่านได้ผ่านอาชีพต่าง ๆ กัน ก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี แต่มีเพียงท่าน อดเท่านั้น ที่มีดวงดาวอันแจ่มจรัสอยู่ในโลกของการประพันธ์ถึงขั้นที่ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ อดั้นจัดว่าเป็นรางวัลที่เกียรติสูง แด่ถึงผลงานทางวรรณกรรมอันดีเลิศ ท่านผู้นั้นคือ ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนต นั่นเอง และก้ท่านประธานาธิบดี เคนเนตผู้นอกเชนกัน ในเจ้าของบุคลิกภาพอันเข้มแข็งเยี่ยงทหารหาญ มีชนเชิงทางการเมืองเยี่ยงรัฐบุรุษอาดูได้ ความกล้าตัดสินใจอันเด็ดเดี่ยวเยี่ยงผู้นำประเทศอันมีเกียรติทั้งหลาย และมีความนุ่มนวลมีเด้นท์ ที่ทว่าจาเยี่ยงสุภาพบุรุษที่น่านิยม ฉะนั้น จึงไม่เป็นที่น่าสงสัยประการใด ในการที่ท่านเป็น บิดาของมิตรและเป็นที่ยกย่องนิยมเกรงขามของฝ่ายตรงข้าม ประจักษ์พยานข้อนคคือ ทง และปัจจามิตรมีความคร้าสลดเดี่ยวใจรวมกันในการ ที่โลกต้องดูดยเดี่ยวบุรุษผู้คุณดมบัติ อัน

นำนิยามไปในวัยอันไม่สมควรเช่นนั้น อายุ ๔๖ ปี ช่างเป็นวัยที่เดินเหินเกินตำรับบรรดา
สามารถจะบำเพ็ญกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขของชาวโลกผู้ไฉนถึงทั้งหลาย

ท่านประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี เป็นบุคคลที่นับได้ว่ามีโชคชะตา
โชคร้ายในชีวิต ท่านโชคที่ที่เกิดในตระกูลอันหนึ่งคง เกิดในครอบครัวที่มั่งคั่งสามารถนำผู้
สามารถในการอบรมให้ลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นหลักแก่ตนเอง ท่านบิดาจึงเป็นทั้งนักธุรกิจ
ผู้ยิ่งใหญ่ และนักการเมืองผู้สามารถ ผู้เคยเป็นอดีตอัครราชทูตอเมริกันประจำประเทศอังกฤษ
ได้พยายามอบรมบุตรธิดาให้เติบโตด้วยความแข็งแกร่ง มารดาเป็นผู้เป็นหญิงงามและเคร่งครัดที่
ศาสนาได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลบุตรธิดาอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเข้าใจ ฉะนั้น ท่าน
ประธานาธิบดีเคนเนดีจึงเติบโตมาท่ามกลางความอบอุ่น ด้วยความรักและความเข้าใจของบิดา
มารดาและพี่น้อง

ท่านได้รับความสมบูรณ์พรั่งพร้อมหลายอย่างในชีวิต ได้เป็นทหารดั่งที่ตั้งใจ ได้เป็น
นักการเมืองที่มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ได้ตั้งประสงค์ ได้แต่งงานกับหญิงสวยมีเสน่ห์อันเป็นที่รักตั้งปรารถนา
แต่ท่านก็โชคร้ายที่ต้องเผชิญกับโรคปวดกระดูกสันหลังที่แสนทรมาน จนต้องเลิภัยชีวิตเข้าทำการ
ผ่าตัด และโชคร้ายที่สุดสำหรับท่านและสำหรับชาวโลกทั้งหลายที่ต้องสิ้นชีวิตแต่ในวัยอันไม่ควร
เช่นนั้น

ท่านประธานาธิบดีเคนเนดีมีรากฐานการศึกษาทั้งดงามมาก การศึกษาโดยตรงจาก
สถาบันนั้น ท่านสำเร็จจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และการศึกษาจากประสบการณ์นั้น ได้จาก
การท่องเที่ยวสังเกตการณ์ประเทศต่างๆ ในยุโรป ระหว่างที่ท่านบิดาเป็นอัครราชทูตประจำ
ประเทศอังกฤษ ได้จากชีวิตทหารในระหว่างสงคราม และได้จากชีวิตนักการเมืองในขณะ
อย่างเข้าสู่อาชีพนี้

นอกจากนั้น ในส่วนตัวท่านเองนับได้ว่าเป็นผู้ที่สนใจในการแสวงหาความ
ทุกอย่างทุกชนิด สนใจกับเหตุการณ์สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบตัวทั้งไกลและใกล้ทุกแห่งทุกมุม
และมีความใคร่รู้ใคร่เห็นอยู่เป็นนิจ ยิ่งกว่านั้นท่านประธานาธิบดีเคนเนดียังเป็นนักอ่านอย่าง
กว้างขวางลึกซึ้งและมีความสามารถในการอ่านอย่างแน่นหัดจรรยา คือ สามารถอ่านได้น้ำหนัก
๓๒๐๐ คำ อ่านหนังสือพิมพ์วันละ ๓๐ ฉบับ และอ่านนิตยสาร ๑๖ ฉบับเป็นประจำ

จึงเชื่อได้ว่า ด้วยการศึกษาอบรม ประสบการณ์และคุณสมบัติพิเศษส่วนตัวดังกล่าว
 ของ เป็นบัจฉิวดำคณูที่ล่งเดิรมให้ท่านประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี เป็นบุรุษผู้
 อดเยี่ยมแหลมมองเห็นการณ์ไกล และมีความฉลาดปราศรัยเปื่องท่งในการเขียนและการ
 เป็นที่ประทับใจแก่บุคคลทั่วไป

หนังสือเล่มแรกของท่านประธานาธิบดี เคนเนดี มีชื่อว่า "Why England Slept"
 เขียนได้เขียนชนเป็นครั้งแรก ในลักษณะของวิทยานิพนธ์ ในปีที่จะจบมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด
 กับการยกย่องชมเชยมากกว่า เป็นวิทยานิพนธ์ที่มโนหาสาระอันเป็นแก่นสาร และเป็น
 ใหญ่" เกินวัยของผู้เขียนเป็นอันมาก และด้วยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เองที่ล่งเดิรมให้ท่าน
 ประธานาธิบดีเคนเนดีสำเร็จจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดด้วยปริญญาเกียรตินิยมทางวิชา Political
 Science

ด้วยความสนับสนุนของท่านบิดา ท่านประธานาธิบดีเคนเนดีได้เรียบเรียงขัดเกลาวินยา
 ฉบับนี้ให้รัดกุมยิ่งขึ้น และจัดพิมพ์เป็นเล่มใน ค.ศ. ๑๙๔๐ ในขณะที่ผู้เขียนมีอายุเพียง ๒๓
 และเป็นหนังสือขายดีได้รับการพิมพ์ซ้ำถึงหกครั้ง เนื่องด้วยเป็นหนังสือที่พิมพ์ออกมาเหมาะสมกับ
 การณ์อันเป็นวิกฤตการณ์ของยุโรปในขณะนั้น

"Why England Slept" เป็นหนังสือที่อภิปรายและวิจารณ์ถึงวิธีเล่นเกมการเมืองของรัฐบาล
 อังกฤษในระหว่างสมัย ค.ศ. ๑๙๓๐-๑๙๓๙ เนื่องจากการเดินตามหมากรุกที่ไม่เหมาะสมต่อสภาพของ
 ทางการเมือง การคาดคะเนตามการเมืองและชั้นเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลเยอรมันสมัยฮิตเลอร์ผิด
 ค จึงเป็นเหตุให้รัฐบาลอังกฤษในสมัยนั้นนิ่งนอนใจ มิได้ทำการสร้างสมกำลังไว้ป้องกันประเทศ
 ทัพแข็งเพียงพอ ฉะนั้น เมื่อถึงคราวที่อังกฤษจำต้องเข้าสู่สงคราม จึงตกอยู่ในลักษณะที่เสียเปรียบ
 ย่นได้พยายามจำลองภาพสถานการณ์ในอังกฤษมาวางไว้ตรงหน้าผู้อ่าน พร้อมทั้งประมวลเหตุ
 ณ์และสถิติข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบให้ผู้อ่านได้เข้าใจสถานการณ์นั้นชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้อ่านจะได้
 ึ่งและรับทราบความคิดเห็นของผู้นำรัฐบาลอังกฤษ และประชาชนอังกฤษในยุคนั้นว่า เหตุไรจึง
 ว่าการเตรียมกำลังรบไม่ป็นสิ่งจำเป็น เหตุไรจึงไม่ยอมฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของรัฐบาล
 ฤษผู้สามารถ เช่น ท่านเซอร์วินสตัน เชอร์ชิล ซึ่งพยายามที่จะปลุกให้รัฐบาลอังกฤษและประชา
 ักฤษในยุคนั้นตื่นขึ้นตลอดเวลา และผลที่สุดเหตุการณ์ก็เป็นที่น่าพอใจที่ท่านเซอร์วินสตัน เชอร์ชิล

ได้กล่าว และผู้เขียนได้คาดคะเนเหตุการณ์ไว้แล้ว อังกฤษต้องเข้าสู่สงครามทั้ง ๆ ที่ยังไม่พร้อม ไม่อาจจะเตรียมตัวให้พร้อมได้

ผู้เขียนจบหนังสือ "Why England Slept" ด้วยบทสุดท้ายอันเป็นที่น่าสนใจสำหรับอเมริกันอย่างยิ่ง ผู้เขียนสกิดเตือนใจให้ชาวอเมริกันได้สำรวจถึงการเตรียมตัวรับสถานะการณ์นี้ ว่าอาจจะเกิดขึ้นแก่อเมริกาได้ในอนาคต และวิธีเตรียมที่ดีที่สุดก็คือพึงศึกษาสถานการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับอังกฤษเป็นบทเรียน และเตือนให้ชาวอเมริกันได้สำนึกไว้ด้วยว่า "เมื่ออเลียงพล่า อังกฤษยังมองหาและหวังอเมริกาเป็นที่พึ่ง แต่ถ้าเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นกับอเมริกาจะมองหาใครเป็นที่พึ่งไม่ได้เลยนอกจากพึ่งตนเอง"

"Why England Slept" "นอกจากจะเป็นหนังสือที่แสดงถึงความฉลาดเฉียบในการอ่าน "เหตุการณ์" อย่างผู้มีสายตากลางของผู้เขียนหนุ่มผู้หนึ่งแล้ว ยังจัดได้ว่า เป็นตัวอย่างดีสำหรับการเขียนวิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษาทั้งหลายด้วย การวางลำดับเรื่อง การนำเสนอข้อมูลหลักฐานข้อเท็จจริงที่ควรทราบมาแสดงให้เห็นชัด การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละปี ตลอดจนชื่อหนังสืออ้างอิงอันยาวเหยียด และรายการบทความจากเอกสารวารสารต่าง ๆ เป็นเครื่องยืนยันการค้นคว้าอย่างลึกซึ้งจริงจริง ฉะนั้นจึงไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่า เหตุไรนักเขียนหนุ่มผู้หนึ่งจึงสามารถมหาวิทยาลัยพร้อมกับเกียรติคุณอันน่าพาดพิงใจ "Why England Slept" ได้พิมพ์ครั้งแรกหลังศ.ศ. ๑๙๖๑

ประธานาธิบดีเคนเนดี ได้ชื่อว่าเป็นนักสู้เช่นเดียวกับสมาชิกในตระกูลเคนเนดีทั้งหลาย ในการกีฬา ต่อสู้ในการรบ ต่อสู้ในชีวิตการเมือง และต่อสู้กับความเจ็บปวดทรมานของร่างกาย แต่ประธานาธิบดีเคนเนดีก็ยังโชคดีที่มิได้ต่อสู้กรากราม่าเพียงไร เมื่อถึงขั้นที่สามารถกำชัยชนะไว้ได้ ในวิถีแห่งการต่อสู้ นั้น เชื่อว่าแต่ละคนคงมีแนวทางต่อสู้ต่าง ๆ กัน ท่านประธานาธิบดีเคนเนดี มีวิธีการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยความกังวลจากความเจ็บป่วย และความว่างให้หมดไปด้วยการทำงาน

ฉะนั้น ในระหว่างที่ท่านประธานาธิบดีเคนเนดีต้องพักผ่อนหลังจากการผ่าตัดใหญ่กับกระดูกสันหลังจนแทบจะเอาชีวิตไม่รอดในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ นั้น ท่านจึงจับงานเขียนหนังสือครั้งหนึ่ง ด้วยความช่วยเหลือและให้กำลังใจของภรรยาของท่านโดยสม่ำเสมอตลอดมา หนังสือ "Profiles in Courage" ก็ได้ออกมาสู่สายตาของประชาชนนักอ่านในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ผู้เขียน

ลักษณะของความกล้าหาญในแบบต่าง ๆ กันของนักการเมืองมาบรรยายไว้อย่างน่าฟัง ซึ่งตามความ
ของผู้อ่านทั่วไป เห็นสมควรยกย่องว่าผู้เขียนเองได้เขียนเรื่องขึ้นด้วยความกล้าหาญในความ
ต่อความทุกข์ทรมานของความเจ็บป่วยของตน อันเป็นความกล้าหาญอีกลักษณะหนึ่งเหมือนกัน

“Profiles in Courage” เป็นหนังสือที่ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวางจากนักวิจารณ์ทั้งใน
นอกประเทศ พิมพ์ซ้ำถึงสิบห้าครั้ง ครึ่งสุดท้ายพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และได้รับรางวัลพูลิต
เซอร์ไพรส์ ในฐานะหนังสือชีวประวัติที่ทรงคุณค่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ อันนับได้ว่าเป็นเกียรติประวัติ
ความยิ่งในทางวรรณกรรมของท่านประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี

ในหนังสือเรื่องนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมชีวิตการต่อสู้ของนักการเมืองอเมริกันแปดคนซึ่งได้
มีลักษณะของความกล้าหาญไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาในแบบต่าง ๆ กัน สำหรับบางคนถ้าไม่ศึกษา
ใคร่ครวญคิดให้ลึกซึ้งแล้ว อาจจะมองไม่เห็นเลยว่ามีความกล้าหาญแฝงไว้ ณ ที่ใด เพราะว่า
ความกล้าหาญกล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ มิใช่เป็นความกล้าหาญที่มองเห็นได้ง่ายเช่นนักกรที่ประกอบ
กรรมในยุทธภูมิ แต่ทว่าเป็นลักษณะความกล้าหาญของบุคคลที่ต้องต่อสู้กับตนเองเพื่อให้มีกำลัง
พอที่จะประสพความสูญเสีย ความปราศจากเสียซึ่งตำแหน่ง เกียรติ มิตร สหาย ชื่อเสียง แต่ยัง
ดำรงศักดิ์ศรีของผู้ที่ยึดมั่นอยู่ในหลักการอันตนได้เชื่อมั่นและยึดถือไว้แล้วอย่างแน่วแน่โดยไม่ยอม
ยอมแปลง แม้จะประสบกับความสูญเสียทั้งหลาย จึงเป็นความกล้าหาญที่ลึกซึ้ง ที่ต้องการความ
สละและกำลังใจอย่างสูง

บุคคลผู้เป็นเจ้าของประวัติของความกล้าหาญที่ผู้เขียนได้นำมาเขียนไว้ มีอาทิเช่น แด
เลเวลสเตอร์ ผู้ยอมสละอนาคตอันสุขใสของชีวิตอาชีพทางการเมืองด้วยความเห็นแก่ประเทศชาติ
สำคัญเพียงเพื่อผลที่ได้รับคือ ความล้มเหลวแห่งชีวิตงานที่เคยมุ่งหมาย และความตาย พร้อมกับหัน
ที่ไม่สามารถชำระได้หมด เอ็ดมันด์ จี. รอส วุฒิสมาชิกจากรัฐแคนซัสที่แทบจะไม่มีผู้ใดจำได้ใน
ของการเมืองอเมริกัน ผู้ซึ่งรู้อนาคตของตนดีว่า การที่ไม่ยอมออกเสียงลงคะแนนเพื่อขับไล่ประ
ธาธิบดี แอนดรู จอห์นสัน ออกจากตำแหน่งนั้น ก็คือการขุดหลุมฝังศพตัวเอง เพื่อให้คนอื่นมี
รอด แต่เอ็ดมันด์ จี. รอส ก็ยอมทำ เพื่อสวัสดิภาพและความมั่นคงของประเทศ แซม ฮูสตัน
กษัตริย์ทรหดแห่งรัฐเท็กซัส โทมัส เบน ฮาร์ตัน ผู้รังเกียจความนิยมชมชื่นที่จอมปลอม โรเบิร์ต
ผู้มิสเซนส์ แต่ก็ไม่เปล่งแสงแรงกล้าในวิถีชีวิตการเมือง เป็นต้น

ผู้เขียนได้นำบุคคลเหล่านั้นมาให้อ่านรู้จักทั้งในส่วนดีและส่วนเสีย พร้อมทั้งมองเห็นผลด้วยว่า เหตุใดในกรณีเช่นนั้นแต่ละกรณี บุคคลนั้นจึงตัดสินใจไปเช่นนั้นทั้ง ๆ ที่รู้ว่าการตัดสินใจ เช่นนั้นคือการทำการฆาตกรรมตนเอง เป็นฆาตกรรมที่โหดร้าย เพราะเท่ากับต้องตายที่ชีวิตลมหายใจอยู่ ผู้อ่านพอจะจับได้ว่า ผู้เขียนประสงค์ที่จะเน้นให้เห็นถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของวุฒิสมาชิกที่ได้มีต่อหลักการอุดมคติของตน และศรัทธาอันมั่นคงในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งหลักนั้นมิว่าจะเป็น การถูกต้องหรือผิดพลาดในสายตาของบุคคลอื่น ซึ่งคำกล่าวในตอนท้ายของบทนำเรื่องนี้ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายของผู้เขียนอย่างชัดเจน

“Whatever their differences, the American politicians whose stories are here retold shared that one heroic quality - courage. In pages that follow, I have attempted to set forth their lives - the ideals they lived for and the principles they fought for, their virtues and their sins, their dreams and their disillusionments, the praise they earned and the abused they endured. All this may be set down on the printed page. It is ours to read about. But there was in the life of each of these men something that it is difficult for the printed page to capture - and yet something that has reached the homes and enriched the heritage of every citizen in every part of the land.

ผู้อ่านหลายคนรู้สึกว่า การที่ผู้เขียนได้นำชีวิตของบุคคลเจ้าของความกล้าหาญลักษณะต่าง ๆ มาแสดงไว้ในหนังสือเล่มนี้ เป็นการแสดงอย่างหนึ่งว่า ผู้เขียนเองได้วางมาตรฐานแห่งความกล้าหาญไว้ในอัตราที่สูงมาก ซึ่งชวนให้ผู้อ่านคิดว่า ถ้าหากผู้เขียนต้องเผชิญกับเหตุการณ์เช่นนี้จะต้องเสี่ยงต่อการตัดสินใจเพื่อยึดมั่นซึ่งหลักการที่ตนยอมรับนับถืออันแล้วบังเล้า ผู้เขียนจะสามารถพาตนให้บรรลุถึงระดับแห่งความกล้าหาญนั้นได้หรือไม่? ซึ่งคำตอบนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าผู้อ่านทั้งหลายที่ได้ศึกษาชีวิตของท่านประธานาธิบดี เคนเนดี โดยใกล้ชิด ย่อมยอมรับว่า ข้อความไม่จำเป็นจะต้องตั้งเป็นคำถามเช่นเลย

ผู้เขียนได้กล่าวถึงความหมาย และจังหวะที่จะเกิดการทดลองความกล้าหาญของมนุษย์อย่างน่าฟังในตอนท้ายของบทสุดท้ายว่า

"To be courageous, these stories make clear, requires no exceptionnal qualifications, no magic formula, no special combination of time, place and circumstance. It is an opportunity that sooner or later is presented to us all. Politics merely furnishes the arena which imposes special tests of courage. In whatever arena of life one may meet the challenge of courage, whatever may be the sacrifices he faces if he follows his conscience - the loss of his friends, his fortune, his contentment, even the esteem of his fellow men - each man must decide for himself the course he will follow. The stories of great courage can define that ingredient - they can teach, they can offer hope, they can provide inspiration, But they cannot supply courage itself. For this each man must look into his own soul."

ถ้าจะดูจากจำนวนหนังสือและจำนวนปีที่ท่านประธานาธิบดีเคนเนดีเริ่มงานประพันธ์ ผู้เขียนย่อมรู้สึกว่ ผลงานเพียงสองชิ้นในช่วงระยะเวลาสิบปีนั้น จัดว่าเป็นผลงานที่ค่อนข้างน้อย แต่ก็นับด้วยเหตุว่าท่านประธานาธิบดีเคนเนดีเข้าสู่ชีวิตการเมืองในขณะที่ยังอยู่ในวัยเยาว์ ยังมีอาวุโสน้อย และเป็นคนหน้าใหม่ในวงการเมือง ฉะนั้นจึงต้องทุ่มเทเวลาในการต่อสู้รณรงค์หาเสียง สร้างบารมีให้เป็นที่ยอมรับ ท่านได้รับเลือกเป็นผู้แทนเข้าไปนั่งในสภาเมื่ออายุยังไม่ถึง ๒๕ ปีเต็ม พออายุ ๒๕ ปี สามารถชนะการเลือกตั้งในตำแหน่งวุฒิสมาชิกของรัฐแมสซาชูเซต ด้วยคะแนนเสียงที่ท่วมท้น ๖-๕ ที่ในปีนั้นเป็นปีที่นายพล ไอเซนเฮาว แห่งพรรคริพับลิกันได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา และท่านสมัครในนามพรรคเดโมแครท ดังนั้น ย่อมเห็นได้ว่า ท่านต้องทุ่มเทเวลาไปในการต่อสู้เพื่อเอาชนะการเลือกตั้งและสร้างบารมีทางการเมืองเป็นส่วนใหญ่ อีกประการหนึ่ง ท่านประธานาธิบดีเคนเนดี เป็นผู้ที่มีประณิตและพิถีพิถัน ฉะนั้น ภายในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ไม่อาจจะทำการค้นคว้าเพื่อการประพันธ์ให้ลึกซึ้งได้ จึงมิได้เขียนหนังสือเรื่องยาวอีกในระยนี้ แต่ยังคงเขียนบทความและสุนทรพจน์อยู่เสมอ

กล่าวกันว่า สุนทรพจน์และข้อเขียนของท่านประธานาธิบดีเคนเนดีนั้นมีความงดงาม เพราะมีเส้นท่วงใจผู้ฟังให้ซาบซึ้งและคล้อยตาม เพราะมีเนื้อหาสาระอันเป็นแก่นสาร มีความจริงใจและสุจริตใจมีความตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม และเหมาะกับกาลและบุคคลอยู่เป็นนิจ ฉะนั้น จึง

มีผู้รวบรวมสุนทรพจน์ และข้อเขียนของท่านพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มอยู่ ๒ เล่ม ชื่อว่า "The Strategy of Peace" และ "To Turn the Tide"

แอลเลน เนวินส์ เป็นผู้รวบรวมและจัดพิมพ์เล่มที่ชื่อว่า "The Strategy of Peace" ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ อันเป็นปีที่วุฒิสมาชิก จอห์น เอฟ. เคนเนดี สมัครเข้าแข่งขันการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนที่ ๓๕ ของสหรัฐอเมริกา สุนทรพจน์ที่ได้รวบรวมเข้ามาไว้ในเล่มนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับบุคคลผู้สนใจต่อสถานการณ์ บ้านเมืองและสันติภาพของโลก เช่น เรื่อง การทดลองนิวเคลียร์ การลดกำลังรบ เหตุการณ์และสถานการณ์ในตะวันออก เช่น เวียดนาม อินเดีย จีน ฯลฯ ข้อสังเกตจากการที่มิสเตอร์ ครุสซอฟ ประมุขของรัสเซีย ไปเยี่ยมสหรัฐอเมริกาในสมัยขอประธานาธิบดี ไอเซนเฮาเวอร์ ซึ่งขณะนั้น วุฒิสมาชิกจอห์น เอฟ. เคนเนดี ได้เป็นกรรมการอยู่ในคณะกรรมการสัมพันธ์ต่างประเทศของสหรัฐ ซึ่งเนื่องจากการวิจารณ์ลักษณะท่าทีของ มิสเตอร์ ครุสซอฟในเรื่องนี้ ได้ยืนยันให้เห็นถึงความเจ็บแสบใน "การอ่านคน" ของท่านประธานาธิบดีเคนเนดี ว่าลึกซึ้งไม่น้อยกว่าความเจ็บแสบที่ได้แสดงไว้แล้วใน "การอ่านเหตุการณ์" เลย ในสุนทรพจน์ของท่านได้กล่าวเตือนให้ชาวอเมริกันพยายามเข้าใจ มิสเตอร์ ครุสซอฟ ตามความจริงที่ควรเป็น อย่าหยิ่งเอนไปและอย่างประมาทเกินไป ทั้งนี้จะเป็นการช่วยให้ชาวอเมริกันสามารถคาดคะเนเหตุการณ์อันอาจจะเกิดขึ้นโดยไม่ไกลจากความเป็นจริงจนเกินไป

เช่นเดียวกับสองเรื่องที่ท่านได้เขียนขึ้นเอง "The Strategy of Peace" ได้รับการต้อนรับจากชาวอเมริกันอย่างอบอุ่นกว้างขวาง เพราะเป็นหนังสือที่ช่วยทำให้ชาวอเมริกันสามารถเข้าใจอุดมคติหลักการนโยบาย ความฉลาดเจ็บแสบ ไหวพริบปฏิภาณ ตลอดจนทัศนคติและปฏิกิริยาที่ต่อเหตุการณ์ที่ได้เกิดขึ้นแต่อย่างของบุคคลที่ อาจจะได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของเขาภายในอนาคตอันใกล้

"To Turn the Tide" รวบรวมโดย จอห์น ดับบลิว. การ์ดเนอร์พิมพ์ขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๖๒ นับว่าเป็นหนังสือที่มีสารัตถประโยชน์ และมีคุณค่าทางวรรณกรรมอยู่เป็นอันมาก หนังสือเล่มนี้รวบรวมสุนทรพจน์และบทความที่เขียนใน ระหว่างที่ท่านประธานาธิบดีเคนเนดีเข้ารับตำแหน่ง

ประธานาธิบดีที่แรกคือ ค.ศ. ๑๘๖๑ ผู้รวบรวมได้พยายามที่จะให้ผู้อ่านได้ทราบทัศนคติและการตัดสินใจต่อเหตุการณ์ของท่านประธานาธิบดีทั้งเหตุการณ์ในประเทศและต่างประเทศผู้ที่สนใจเหตุการณ์ในประเทศจะได้รับ ความพอใจในการอ่านเรื่องเกี่ยวกับคองโก ลาว คิวบา เป็นต้น ส่วนผู้ที่สนใจเหตุการณ์ภายในสหรัฐอเมริกาจะรู้สึกอกรสเมื่อได้อ่านเรื่องเกี่ยวกับภาษีเศรษฐกิจ โครงการปรับปรุงชุมชนและบ้านพัก เป็นอาทิ

เรื่องที่น่าสนใจอีกตอนหนึ่งก็คือ รายงานของท่านประธานาธิบดีเคนเนดีต่อประชาชนอเมริกันทางสถานีโทรทัศน์ถึงเรื่องราวที่ท่านได้สนทนากับประธานาธิบดี เดอโกลแห่งฝรั่งเศส และ มิสเตอร์ ครุสซอฟ แห่งรัสเซีย เป็นการกล่าวอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาอย่างยากที่จะได้ฟังประมุขของประเทศที่พูดกับประชาชน แสดงถึงลักษณะของประชาธิปไตยอันแท้จริง

เป็นการยากที่จะกล่าวว่า สุนทรพจน์ใดเป็นชิ้นเอกที่สุด เพราะแต่ละสุนทรพจน์ก็มีคุณค่าต่างเรื่องต่างวาระกัน แต่มิว่าจะเป็นในเรื่องใด ลีลาในการพูดและการเขียนของท่านประธานาธิบดีเคนเนดีสละสลวยงดงามและแหลมคมทุกโอกาส สมดังที่ คาล แซนเบิร์ก นักเขียนที่มีชื่อเสียงของสหรัฐ ได้กล่าวไว้ในคำนำของหนังสือเรื่องนี้ว่า

"If he speaks to the country, there are those who are sure he has said just the right thing and others sure that once more he has opened his mouth to no use and ill. If he says nothing, there are those who are sure he will speak in the future at a precise hour when his words will count."

"To Turn the Tide" ได้รวมสุนทรพจน์ที่ประทับใจชาวโลกอย่างยิ่งไว้สองเรื่องคือ สุนทรพจน์ที่แสดงในวันที่ท่านเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี และสุนทรพจน์ที่ท่านกล่าวที่องค์การประชาชาติหลังจากมรณกรรมของ มิสเตอร์ดัก ฮัมมาโซลค์ อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ

ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี ได้จากเราไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ แต่กำลังใจของท่าน งานของท่านและสุนทรพจน์ของท่าน ยังคงอยู่กับเรา เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดกำลังใจ เกิดความบังคาลใจที่จะใช้ชีวิตของเราให้มีแก่นสารและเป็นประโยชน์ให้คุ้มค่าของความเปิ่นมณุษย์ ดังที่ได้แสดงตัวอย่างให้เป็นประจักษ์พยานแก่เราแล้ว

แม้ช่วงชีวิตของท่านจะสั้น แต่ก็เป็นความสั้นที่หาค่ามิได้ เพราะเป็นช่วงชีวิตของบุรุษผู้เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว กล้าหาญ เมตตา และมีกำลังใจมั่นคงที่จะต่อสู้เพื่อความผาสุกของชาวโลกอย่างไม่หยุดยั้ง ดังคำกล่าวในตอนท้ายของคำนำ ของท่านในเรื่อง "To Turn the Tide" ว่า

"But we have begun. Neither wind nor tide is always with us. Our course on a dark and stormy sea cannot - always be clear. But we have set sail - and the horizon, however cloudy, is also full of hope.

คิดดูก็น่าประหลาด เหตุใดบุรุษเพียงหนึ่งจึงมีอิทธิพลต่อจิตใจและความรู้สึกของประชาชนนับพันล้านคนได้เช่นนี้.

ข้อความนำ หนังสือชวนหัวสำหรับเด็กญี่ปุ่น ชื่อ โตะเตะโมะยะไกนะ มีดังนี้ :-

โปรดคอยสักประเดี๋ยว !

หนังสือเล่มนี้ ขอเรียนว่า คนที่ปวดท้องอ่านไม่ได้ อ้อ ! ทำไมถึงอ่านไม่ได้ล่ะหรือ เพราะมันสนุกอยู่ในตัวโดยไม่ต้องขบคิดอะไรอีกนะซี การหัวเราะ เอ๊ก ๆ อ้าก ๆ มาก ๆ เข้าจะช่วยให้ท้องที่ปวดอยู่แล้วให้ปวดหนักขึ้น เอ้อแต่ทว่าคนที่ปวดหัวอยู่ละก็ อ่านได้นัก คนที่มีความหนักใจทุกซั่วน้อยก็เหมือนกัน เมื่อได้อ่านหนังสือนี้แล้ว อาการปวดหัวความหนักใจความทุกซั่วนั้นจะโดดหนีไปหมด เชิญท่านลองอ่านเรื่องต่อไปนี้ดูซี

ใต้ร่มบรรณพุกษา

บันทึกข่าว

พระกฐินปัญญาโมธาน

โดย...“ใต้ร่มบรรณพุกษา”

“เสาร้สิบเก้าตุลา” มหาสมัย

โดยเสด็จมหากุศลพูนผลไทย

อัญเชิญไตรพระกฐินร่วมยินดี

พร้อมด้วยบริวารทานกฐิน

ใสโสภณศรัทธาส่งราตรี

รับพระราชทานประจำปี

บ่มบุญตรีไตรรัตน์พัฒนา

ปทอดถวายสงฆ์วัดทรงธรรม

พระอารามหลวงใหญ่เพื่อแผ้ว

พม์บุญพูลสวัสดิ์เสริมศรัทธา

บุญตราสมาคมนิยมธรรม

เฉลิมศรีทิวสวัสดิ์จรสสุข

ราชกุศลสุขทิวศรีอร่าม

ระทัບบุญหนุนตราสง่างาม

บรรณาคามสมาคมนิยมดี

สมาคม” เชิญชวนทั้งมวลท่าน

เพื่อร่วมการกุศลพิมพ์ศรี

นาสิก, สารุชน, ทุกคนปรึ

อภัยนิตยบูชาศรัทธาธรรม

โดยเสด็จศรัทธามหากุศล

ปลื้มกมลปรีเปรมเกษมสันต์

บรรณาคมเขตไทยต่างไกลกัน

มีบางท่านอาพาธอาจจำเป็น

แม้กระนั้นชื่อว่าร่วมรวมทั้งหมด

ต่างประณตน้อมใจแม้ไม่เห็น

ขอบันทึกข่าวอ้อมพร้อมบำเพ็ญ

บ่มบุญเบญจธรรมอร่ามใจ

ก่อนกำหนดกฐินประทินคำ

ส่งร่วมบำรุงวารสารไสว

บันทึกข่าวก่อนข่าวไม่พราวใจ

ผิตพลาดใดอภัยด้วยโปรดช่วยกัน

“สุนเจตจุดสุนสุน” แสนพูนผล
 ออกเรียนต์จากทำสง่าขวัญ
 สพานพุทธ ฯ ผ่งเหนือท่าเรือนั้น
 โดยพร้อมกันอัญเชิญ...ดำเนินไป
 โดยทางเรือจนถึงซึ่งกำหนด
 เปรมปรากฏถึงท่าช้างหน้าหมาย
 พระประแดงแดนธรรมอรั่มราย
 คนมากมายต้อนรับค่านับบุญ
 ร่วมโดยเสด็จพระราชกุศล
 มิ่งมงคลอันเหลือร่วมเกื้อหนุน
 บวงชูบาปมีพระศรีบุญ
 ทรงธรรมคุณบุญตราสง่าองค์
 พระกฐินภิญโญสโมสราน
 ประดิษฐานท่ามกลางระหว่างสงฆ์
 ต่อพระพักตร์ปฏิมาบูชาตรง
 พุทธธรรมสงฆ์ครบไตรปิไลงาม
 ประหนึ่งทิพย์โกไสยอำไพพรรณ
 สวรรค์บรรจงสร้างสว่างสยาม
 ล่องลอยจากนภาสง่างาม
 ลงสู่ท่ามกลางสงฆ์วัดทรงธรรม
 งามประเทืองประทีปทองผุดผ่องเพ็ญ
 พิสุทธิ์เด่นศรัทธาประชาสรรค์
 บรรณาคมทุกคามร่วมตามกัน
 เชิดสรวรรค์สรรค์บุญชิตชูชม

สรวรสวรรค์บรรณกรรมมีค่าเพราะ

อยู่ได้ร่มบรรณพฤกษ์ระทิกใจ

ประวัติบุญอุ้นตราสมาคม ฯ

แสนสุขสมคณาจารย์ท่านงามสม

นำศิษย์สร้างทางบุญพระคุณพรหม
 เพื่อส่งสมบ่มบุญอุ้นใจ

แสงเทียนทองผ่องงามอรั่มลักษณะ

จงพระจักร์แจจจัดจรัสใส

นิคจวีรวัชรบรรณตระการไป

เทศวิไลไทยวิภาสสุสาถล

บรรณเขตเทศ—ไทยร่วมใจช่วย

เอื้ออำนวยวิทยาเพิ่มพาสผล

ค้อยทวิวัชรการสรรค์สกล

ค้อยอำพลพลารักษ์พิทักษ์ธรรม

บันทึกข่าวไม่มีข่าวเขาจะว่า

เขียนก่อนหน้ามีข่าวเราก็จำ!

จึงรวบรัดกำหนดการที่อ่านจำ

“หนึ่งห้าจุดสามสุน น.” กลับพอดี

ถึงวันที่ตีพิมพ์เอิบอ้อมข่าว

เปรี๊ยะเรื่องราวเผื่ออ่านข่าวสารศรี

กิจกรรมนานาบรรดามี

เจริญศรีบรรณการมอรั่มเรื่อง

เรือกฐินประทีปคำคงงามพร้อม

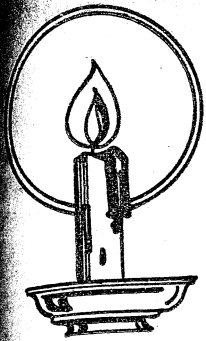
ส่งกลิ่นหอมบรรณาคมชื่นชมเรื่อง

ดั่งเรือทองสุนทรกระฉ่อนเมือง

คำประเทืองทิพย์ประทานสรวรรค์ใจ

รินไพเราะสูงค่าจะหาไหน

เรื่องวิไลไทยสรวรรค์ตระการ เอย.

ศิลปในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ)

ฉม ขรรค์เพชร

ผู้เขียนขอส่งความสุขปีใหม่มาให้ท่านผู้อ่าน ทุก ๆ ท่านจงเจริญด้วย อายุวรรณะ สุขะ
พละ ทุกเมื่อเทอญ.

เรื่องศิลปในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) นี้เป็นหลักวิชาซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาเล่า
เรียนมาตามหลักสูตรชั้นปริญญาโททางโสตทัศนศึกษา M.A. in Audio Visual Education ท่านผู้
อ่านที่สนใจในวิชาโสตทัศนศึกษา โปรดหาอ่านตั้งแต่ตอนอารัมภบท ซึ่งลงในหนังสือวารสารห้องสมุดปีที่
๔ ฉบับที่ ๒ แล้วโปรดอ่านต่อตอนที่ ๑ ว่าด้วยการเตรียมจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) ซึ่งลงในหนังสือ
วารสารห้องสมุดปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ และตอนที่ ๒ ว่าด้วยวัสดุสำหรับจัดป้ายนิเทศ และนิทรรศการ ซึ่งลง
ในหนังสือวารสารห้องสมุดปีที่ ๖ ตั้งแต่ฉบับที่ ๕ ติดต่อกันมาจนบัดนี้ ในตอนที่ ๒ นี้แบ่งออกเป็น ๖
บทด้วยกัน คือ -

- บทที่ ๑ หลักการใช้ของจริงและหลักการใช้หุ่นจำลองแทนของจริง
- บทที่ ๒ หลักการใช้ภาพสามมิติและภาพที่สวดยสดงงาม
- บทที่ ๓ ภาพที่ท่านเขียนเองก็ใช้ได้
- บทที่ ๔ กราฟ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ และลูกโลก
- บทที่ ๕ การคัดลอกและการใช้ตัวอักษร
- บทที่ ๖ กฤตภาค (การตัดภาพและการตัดเรื่องราวต่าง ๆ เอามารวบรวมไว้)

บทที่ ๖

กฤตภาค (CLIPPINGS)

ตอนที่ ๑. CLIPPINGS FROM THE NEWS การตัดข่าวและบทความจากสิ่งพิมพ์
ถ้าท่านมีนิสัย เหมือนนักอ่านทั่วไป เวลาพักผ่อนหย่อนใจของท่านในเวลาเย็นท่าน

คงจะหยิบหนังสือพิมพ์หรือวารสารสักฉบับหนึ่งขึ้นมาอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อความ
 สนุกและยิ่งกว่านั้นท่านคงไม่อยากจะให้เสียเวลาในการพลิกหาเรื่องที่ถูกต้องถูกใจท่าน เช่น เรื่อง
 ความคิดใหม่ ๆ เรื่องการเสริมสร้างแนวความคิดเก่าให้ดีขึ้นเรื่องแนะนำสิ่งต่าง ๆ ที่ควรทำเป็น
 และบางท่านชอบอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องที่ไปชมมาเมื่อคืนก่อนเพื่ออยากทราบว่าผู้วิจารณ์
 ความคิดเหมือนกับท่านหรือแตกต่างกับท่านอย่างไรบ้าง อย่างไรก็ตามถ้าท่านจะต้องเสียเวลาพลิก
 หั้วเรื่องในหนังสือพิมพ์ หรือบัญชีเรื่องในวารสาร และเพื่อตกลงใจว่าเรื่องนั้นเรื่องนี้จะสนใจ
 ท่านแล้วจึงจะได้ลงมืออ่านเรื่องนั้นเรื่องนั้นต่อไป นี่เป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่า การตัดข่าวแล
 ความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มารวบรวมไว้แห่งเดียวกันย่อมทำให้ได้รับความสะดวกนานาประการ ทำให้
 เสียเวลาค้นหาในเมื่อต้องการอ่าน

THE PRESS HAS POWER ในสหรัฐอเมริกาแล้วกันว่าหนังสือพิมพ์คือมันสมอง
 ของประชาธิปไตย (Newspapers have been called the brain of democracy) หนังสือพิมพ์
 ว่าอย่างไรจะแนะนำประชาชนอย่างไร ย่อมมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของเราและในที่สุดเรา
 จะคล้อยตามไปในทำนองปกปักรักษาประชาธิปไตยให้ดำรงคงไว้นั่นเอง วารสารต่าง ๆ ก็เช่น
 กันกับหนังสือพิมพ์ ดูประหนึ่งว่าทั้งวารสารและหนังสือพิมพ์มีส่วนรับผิดชอบในการรายงานและ
 แลงข่าวแก่ประชาชนเพื่อช่วยให้เราค้นหาคำตอบปัญหาประจำวัน และทำให้เรารู้สึกเพลิดเพลิน
 นโยบายของวารสารและหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนั้นไม่เหมือนกัน ข้อเท็จจริงนั้น
 เหมือนกัน แต่แนวความคิดและการแปลความหมายนั้นไม่เหมือนกัน การพาดหัวเรื่องก็ไม่เหมือน
 การบรรยายเรื่องตลอดจนบทบรรณาธิการก็ไม่เหมือนกัน

ความแตกต่างกันของสิ่งพิมพ์ (PRESS) ดังกล่าวมาแล้วนั้นทำให้เกิดความผาสุก
 สนุก ถ้าเราสนับสนุนให้กำลังใจแก่เขาก็จะทำให้ประชาธิปไตยของเรามีความผาสุกสนุกสนานยิ่ง
 ความยุ่งยากก็มีอยู่ว่า เราท่านที่เป็นผู้อ่านทั้งปวงยังไม่เข้าใจวิธีการของหนังสือพิมพ์และวารสา
 กล่าวมาแล้ว และทำให้ทุกคนไม่สามารถถ่วงถ่วงความคิดความเห็นจากบทความที่แฝงข้อเท็จจริง
 เป็นสาระได้โดยตลอด VIEW THE NEWS AND USE THE NEWS การถ่วงถ่วงความคิด
 และการใช้ข่าวทั้งหลายให้เกิดประโยชน์

โรงเรียนซึ่งหมายถึงครูและบรรณารักษ์ทั้งหลายจะต้องช่วยกันถ่วงถ่วง และใช้ข่าว
 เกิดประโยชน์ ถ้าเราต้องการขยายความก้าวหน้าวิถีทางประชาธิปไตยของเราต่อไป ยุวชนทั้ง

ตระหนักว่าความคิดความเห็นของมนุษย์นั้นมีอิสระเสรีภายในขอบเขตแห่งกฎหมายของ บ้านเมือง
ภายในระเบียบวินัยของหมู่คณะ ทุกคนย่อมมีความคิดความเห็นของตนเองและแตกต่างกันบ้าง
มากน้อย (different views about our world and the people in it) ยูวชนต้องสามารถ
กรองความคิดความเห็นจากบทบรรณาธิการ บทความและข่าวต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์ จึงจะได้ชื่อว่า
เป็นผู้ตื่นข่าว และเป็นผู้สามารถศึกษาหาความรู้จากบทความและข่าวต่าง ๆ ได้

พลเมืองของเรา (สหรัฐอเมริกา) ส่วนมากถือว่าหนังสือพิมพ์ และวารสารเป็นหนังสือ
ย่น (TEXTS) มาตรฐานทั่วไปของเขา เมื่อเขาออกจากโรงเรียนแล้ว เขาก็ใช้หนังสือพิมพ์และ
วารสารต่าง ๆ เป็นหนังสือเรียนของเขาเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไป และที่สำคัญยิ่งเท่าที่ปรากฏ
เราได้ชัดก็คือเขาเหล่านั้นเรียนรู้วิธีอ่านหนังสือพิมพ์และวารสารสามารถกรองบทความและข่าวต่าง ๆ
อย่างเฉลียวฉลาด เขาต้องการรู้ว่าในสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ให้ความรู้อะไรแก่เขาได้บ้าง จากบทความต่าง ๆ
ให้ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เขาอยากรู้อย่างรีบร้อน จากถ้อยคำที่ร้อยกรองเอาไว้
จะจับใจความสำคัญ ๆ และนโยบายของวัสดุสิ่งพิมพ์ที่เขาอ่านอยู่นั้นได้อย่างไร เขาต้องการวางรูป
โครงการของเขาเองเพื่อบูรณภาพ และวินิจฉัยว่าหนังสือเรียนที่เขาอ่านอยู่นั้นอยู่ในมาตรการเหล่านั้น

ในห้องสมุดที่ดี ในห้องเรียนที่ดี บรรณารักษ์และครูควรจะเอาหนังสือพิมพ์และวารสาร
ลงฉบับเข้ามาเป็นอุปกรณ์การสอนบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาชีวิตและเหตุการณ์ประจำวัน
ในปัจจุบัน โรงเรียนทั้งหลายเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนย่อมจะต้องทำงานร่วมกันกับชุมชน และเด็ก ๆ
ทั้งหลายได้เรียนบทเรียนที่สำคัญ ๆ หลายบทที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ฉะนั้น ข่าวต่าง ๆ ในท้องถิ่นและ
ชุมชนที่กว้างขวางออกไปย่อมจะใช้แทนถ้อยคำในหนังสือแบบเรียนได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนบางแห่งในปัจจุบันไม่ได้สอนแต่เฉพาะเด็ก ๆ เท่านั้นได้แบ่งการสอนออกเป็น ๒
ภาค คือภาคกลางวันสอนเด็ก ๆ และภาคเย็นสอนบิดามารดาและคณะผู้ใหญ่ การสอนได้ใช้สิ่งพิมพ์
ต่าง ๆ ประกอบเข้ากับแบบเรียนด้วย ฉะนั้นการตัดข่าวและบทความต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์เอามารวบรวม
ไว้เพื่อนำมาเป็นอุปกรณ์การสอน ประกอบแบบเรียนและบทเรียนต่าง ๆ จึงเป็นการสอนและการ
เรียนที่มีประโยชน์มากทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ เพราะทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ได้รับความรู้จากสิ่งต่าง ๆ หลายสิ่ง
หลายอย่างเป็นอย่างดีในปัจจุบันทันสมัย

ART OF ARRANGING BULLETIN BOARDS AND EXHIBITS

PART II. MATERIALS FOR BULLETIN BOARDS AND EXHIBITS.

CHAPTER VI. CLIPPINGS.

BY THOM KHARNPEJ M.A.

CLIPPINGS FROM THE NEWS.

If you are like the average person, when you sit down to relax in the evening, you pick up a newspaper or a magazine. You want to be entertained and amused and yet you don't want to waste the time completely, and so you look for new ideas, reinforcements of old ideas, suggestions of things to do. You read the review of the film you saw last night to find out whether you agree with the opinion of the reviewer. You scan the headlines in the newspaper, the titles in the magazines, and you dip further into those articles that interest you.

THE PRESS HAS POWER.

Newspapers have been called the brain of democracy. What they say, what they suggest, and what they do not say or suggest have a powerful influence on our thinking. And it is our thinking that ultimately controls our democracy. Magazines, too, influence us. They share with the newspaper the responsibility of reporting and interpreting the news, of helping us find answers to our every-day problems, of entertaining us.

The very different policies of our newspapers and magazines color much of what we read. The facts in a certain story may be the same, but the interpretation of the story will differ from one newspaper to another. The headlines will differ. The length and position of the story in the paper will differ. The editorial comments will differ.

Such differences in the press are healthy. If we could encourage more of them, our democracy would probably be healthier. The trouble is that few of us read a variety of views. And too few of us are able to sift the color from the facts.

NEW THE NEWS AND USE THE NEWS.

Schools must help if we want to improve the way in which our democracy operates. Young people must know that there are widely different views about our world and the people in it. They must see how these ideas are expressed both in the editorial columns and in the news stories.

To most of our population, the newspaper and magazine serve as general basic textbooks. After they leave school these are probably their only texts. It is obviously important that these people learn to read them intelligently. They need to know what can be found in the press, how to glean facts from opinions, how to sift through the words to find the underlying principles and policies of the materials they read. They need to set up their own standards for integrity and to judge their texts by these standards.

Newspapers and magazines must be studied in the schoolroom for another good reason. Here we find reports on life as it is being lived. Schools work with their communities, and children learn many of their important lessons through participation. News of the local and wider community is taking its place beside the words of the textbooks.

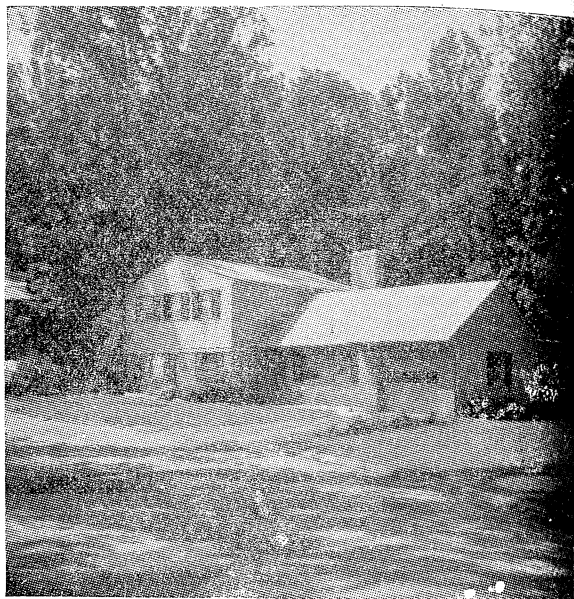
Today's schools are not teaching children only. Many schools operate in two sessions the day session for the children and the evening session for their parents. Adult groups, too, use the press as an additional textbook. Children and adults use newspapers to study many different things. ◀

NEWS FROM MARY

Dear Mr. Krachang

Did you hear from us last year? If you did, fine and we greet you again. But so many of our friends did not receive either letters or cards that we will have to begin with 1962. That was a year not soon to be forgotten. It began like any other but we broke the pattern by purchasing a lot on the edge of Rock Coeek Park. This act started an exciting chain of events the result^s

of which you see in the pictuae. Our time was taken up with building but spiced with welcome visitors from far and near who have provided some of our most delightful hours. When it became evident that we were really going to move, Philinda started the packing. Whether this was the cause of her serious but temporary disability or not, we don't know but at any rate she soon landed in a hospital. Moving day was December 21 st; one of our big snowstorms accompanied us. Two of our good friends from New Jersey helped us straighten out the mess so Philinda was able to come home from a hospital bed to her own in our new home with a view of our beautiful snow covered woods.

We hoped the New Year would bring us much good luck as it has, for we have been living happily in our new home. Philinda and Ted have daily become more learned thanks to the talking books supplied by the Library of Congress. Katharine and Mary increased their knowledge of building construction and improved their figures with gardening. Culturally we continued our enjoyment of the National Symphony and the opera. Mary spent a cold week in January and a hot one in July attending the AILA Conference in Chicago, combining professional meetings with chats among old friends, and in July a swim in Lake Michigan. Katharine spent a working vacation ending in a long week-end visit to New Jersey and a swim in the Atlantic Ocean.

The Coming of warm weather accelerated our gardening schedule as we were faced with the danger of our trees sliding down the hill, weeds engulfing us and ways lawn and bushes demanding attention. With the help of tree experts, we solved the first problem and the others are always with any gardener. But best of all, we were able to enjoy our screened porch, and one fine day Philinda and Ted negotiated the stairs to our back terrace for the first of a number of delightful cook-outs.

Our two furred indoor members have also passed the year happily. Nai is still his loving self and his little companion, Sita, has grown up. Our most unique friends have been from the wild. The foxes remain elusive, sometimes we only know they have been here from the fragrance which remains in the morning. The faithful ones are the raccoons. Early in the Spring, We saw one shaking the dogwood tree to get at the birds' suet; since then we have been their slaves. We have entertained two families all summer and still feed three young and an unidentified number of adults. All this in the heart of Washington? Yes, and more, too; Rock Creek Park, which stretches behind our borders is still in parts unspoiled. The pileated woodpeckers visit now and again, we have wildflowers at our back door, turtles come to lay their eggs. At recently after a glorious parade of colors, we enjoyed for the first time, the leaves

have fallen and we can again see the road below us - too much a reminder of the city and we would ask all of you to help us keep our woods for you to visit by telling your Congressmen, the arbiters of our destiny, to preserve this park from the road builders.

Thus, our year is drawing to a close, when during the holidays our thought especially go toward all our friends. We wish you a Merry Christmas, the best of everything for the coming year, and most of all, we wish you would come to see us.

More news if I get my letter off to TLA.

Sincerely

Mary Auglemyer

จ. ข้างปักษ์ไทย

๒๒ ซอยตากสิน ๒ ถนนตากสิน ธนบุรี

๒๒๑๙๕

รับทำหนังสือ ปกแข็ง เงินทอง สมุดบัญชี ซ่อมปก
หนังสือเก่า ด้วยช่างไทยที่ชำนาญงาน มีมือประณีต

ราคาเบา

ท่านจะไม่ผิดหวัง ถ้าท่านให้ จ. ข้างปักษ์ไทย

ทำปกหนังสือให้ห้องสมุดของท่าน

บุคคลสำคัญในการพัฒนาห้องสมุด

ทวี มุขระโกษา ป.ม.ช.

ก.ศ.บ. อนุปริญาวิชาบรรณารักษศาสตร์

วิลเลียม เฟรเดริก พูล
William Frederick Poole

(๑๘๒๑ - ๑๘๙๔)

วิลเลียม เฟรเดริก พูล เป็นบรรณารักษ์, นักเขียนและนักประวัติศาสตร์ชาวอเมริกัน ผู้มีชื่อเสียงในการคิดจัดทำดัชนีวารสาร (Periodical indexing) ขึ้นเป็นคนแรก ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง พูล เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๘๒๑ ณ เมืองพีบอดี Peabody (Salem) มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) สหรัฐอเมริกา บิดามีอาชีพเป็นคนฟอกหนัง ชื่อ วาร์ด พูล (Ward Poole) มารดาชื่อ เอลิซา พูล (Eliza (Hidder) Foole) เนื่องจากฐานะทางการเงินของครอบครัวอยู่ในลักษณะฝืดเคืองขัดสนมากจึงทำให้พูลเข้าโรงเรียนช้าไปหน่อย คือเมื่ออายุ ๑๐ ขวบ และหลังจากที่กลับจากโรงเรียนแล้ว เขาก็ได้ช่วยพ่อแม่หาเงินมาจุนเจือครอบครัว โดยการทำงานพิเศษรับจ้างเป็นคนขายเครื่องเพชรพลอย และช่วยพ่อฟอกหนังบ้าง ทำอยู่อย่างนั้นจนอายุ ๑๗ ปี จึงได้เข้าไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเยล (Yale) พอเรียนไปได้ไม่กี่ปี ก็หมดทุน เขาก็ตัดสินใจหยุดพักการเรียนออกมาหาเงินเป็นเวลา ๓ ปี จึงได้กลับเข้าไปศึกษาต่ออีก และเรียนต่อไปจนได้รับปริญญาตรี (B.A.) ในปี ค.ศ. ๑๘๔๙ ซึ่งมีอายุ ๒๘ ปี ขณะที่กำลังอยู่ในมหาวิทยาลัยเยลนั้น พูล ได้สมัครเข้าทำงานในห้องสมุด เพื่อหารายได้พิเศษ

มาช่วยในการเรียน โดยทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยบรรณารักษ์ ซึ่งขณะนั้น จอห์น เอ็ดมัน (John Edmand) นักศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์อยู่ที่ Unity Library ต่อมา ค.ศ. ๑๘๔๗ พูล ก็ได้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ที่ Literary Society และได้ดำเนินการตามระบบของจอห์น เอ็ดมัน จนกระทั่งห้องสมุดแห่งนี้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว และขณะทำงานเป็นบรรณารักษ์อยู่ที่นี่เอง เขาก็มีความรู้สึกรู้ว่า การที่จะค้นหาเรื่องราวต่าง ๆ จากวารสารซึ่งมีอยู่มากมายนั้น ถ้าหากไม่มีเครื่องช่วยแล้วจะทำให้เกิดความยุ่งยากลำบาก และเสียเวลาในการค้นหาอยู่ไม่น้อยเลย เขาจึงได้พยายามคิดวิธีการที่จะทำเครื่องมือที่จะช่วยค้นหาเรื่องราวต่าง ๆ ในวารสารให้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยได้จัดทำดรรชนีหัวข้อเรื่องราวที่สำคัญ ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือและวารสารต่าง ๆ ให้มารวมอยู่ในเล่มเดียวกัน แล้วก็จัดเรียงไว้ตามลำดับอักษร ดังนั้น ดรรชนีเล่มแรกจึงได้ตีพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ มีชื่อว่า "Poole's Index to Periodical Literature" จากนั้นหนังสือดรรชนีเล่มนี้ก็ได้ได้รับความนิยมแพร่หลายทั่วไป

ในปีต่อมา พูล ก็ได้เดินทางไปบอสตัน เพื่อการจัดพิมพ์ดรรชนีเล่มใหม่ที่ได้เพิ่มเติมและขยายเล่มให้หนาขึ้นอีก ในปี ค.ศ. ๑๘๕๑ เขาก็ได้รับตำแหน่งผู้ช่วยบรรณารักษ์ที่ห้องสมุดบอสตัน แอธีเนียม (Boston Athenaeum) ปี ค.ศ. ๑๘๕๒ เขาได้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโท (M.A.) และในปีนั้นเองก็ไปรับตำแหน่งบรรณารักษ์ที่บอสตัน เมอร์แคนไทล์ โลบรารี แอสโซซิเอชัน (Boston Mercantile Library Association) ทำหน้าที่อยู่จนถึงปี ค.ศ. ๑๘๕๖ แล้วก็กลับมาดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์ที่บอสตัน แอธีเนียม จนถึง ค.ศ. ๑๘๖๙ และที่ห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งนั้น เขาก็ได้จัดการรวบรวมทำ Catalogs ไว้อย่างสมบูรณ์

ปี ค.ศ. ๑๘๕๔ พูล ได้ทำการแต่งงานกับ แฟนนี เอ็ม. เกลียสัน (Fanny M. Gleason) และมีลูกด้วยกันทั้งหมด ๗ คน แต่มีชีวิตอยู่เพียง ๔ คน ปี ค.ศ. ๑๘๖๙ เขาได้ลาออกจากตำแหน่งบรรณารักษ์ที่บอสตัน แอธีเนียม จากนั้นก็ใช้เวลาหาความชำนาญในการช่วยจัดห้องสมุดใหม่ ๆ อีกหลายแห่ง รวมทั้งห้องสมุดของรัฐบาล United States Naval Academy ที่ แอนนาโพลิส (Annapolis) และในปี ค.ศ. ๑๘๗๑ พูล ได้เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าบรรณารักษ์ที่ห้องสมุดประชาชนที่ซินซินแนติ (Cincinnati) จนถึงปี ค.ศ. ๑๘๗๓. ค.ศ. ๑๘๗๔-๑๘๗๗ เขาได้เข้ารับตำแหน่งบรรณารักษ์คนแรกที่ห้องสมุดประชาชนแห่งใหม่ของนครชิคาโก ซึ่งเขาได้จัดการทำห้องสมุดแห่งนี้ให้เป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในเมืองนี้ ในปี ค.ศ. ๑๘๗๗ เขาได้ไปจัดห้องสมุด Walter Loomis Newbery Library ในชิคาโก และทำงานเป็นบรรณารักษ์อยู่ที่นี่ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๗๗ จนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต

เขาในปี ค.ศ. ๑๘๙๔ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๗๔-๑๘๗๕ เขาได้ออกวารสารทางวรรณคดีราย
ฉบับหนึ่ง ชื่อ The Owl เขาได้เขียนบทความเกี่ยวกับห้องสมุด มีทั้งทฤษฎีและการบริหารห้อง
สมุด และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งล้วนแต่เกี่ยวกับห้องสมุดและบรรณารักษ์ ลงในวารสารนั้นด้วย ในปี ค.ศ.
๑๘๗๗ เขาได้รับเลือกให้เป็นรองประธานในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ (International
Conference of Librarians) ที่จัดให้มีขึ้น ณ กรุงลอนดอน ปี ค.ศ. ๑๘๘๒ มหาวิทยาลัย North
western University ได้ให้ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (LL.D. Doctor of Laws)
แก่เขา ในระหว่าง ค.ศ. ๑๘๘๕-๑๘๘๗ เขาได้รับเลือกให้เป็นนายกสมาคมห้องสมุดอเมริกัน
(American Library Association)

พลุ นั้นนอกจากจะเอาใจใส่ในเรื่องห้องสมุดแล้ว เขายังสนใจในการค้นคว้าศึกษาทาง
ประวัติศาสตร์ของอเมริกันอย่างยิ่ง เขาได้เขียนบทความและหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชั้น
มูล จากผลงานและความสามารถทางประวัติศาสตร์ของเขา จึงทำให้เขาได้รับเลือกให้เป็น
นายกสมาคมประวัติศาสตร์อเมริกัน (American Historical Association) ในปี ค.ศ. ๑๘๘๘

นอกจากงานทางด้านจัดทำบรรณานุกรมแล้ว พลุ ยังได้เขียนบทวิจารณ์เกี่ยวกับประวัติ
ศาสตร์ ส่วนหนังสือ Index to Periodical Literature (คนทั่วไปมักเรียกง่าย ๆ ว่า Poole's) ของ
เขายังมีความสำคัญในด้านงานค้นคว้าอยู่ทุกสมัยและได้มีมาก่อน Reader's Guide to Periodical
Literatures ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันนี้

พลุ ได้ใช้เวลาในบั้นปลายชีวิตของเขาอยู่ใน อีแวนสตัน รัฐอิลลินอยส์ (Evanston, Ill.)
ถึงแก่กรรมที่นั่น เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๙๔

สำคัญของ วิลเลียม เฟรเดริก พลุ

An Alphabetical Index to Subjects Treated in the Reviews and Other
Periodicals to which No Index Have been Published, 1848 (Later editions as Poole's
Index to Periodical Literature); The Battle of the Dictionaries, 1856; Websterian
Geography, 1857; The Popham Colony, 1866; Cotton Mather and Salem Witchcraft,
1867; Anti-Slavery Opinions Before 1800, 1872; The Ordinance of 1787, 1876;
Columbus and the Finding of the New World, 1892; The University Library and the
University Curriculum, 1894.

William Frederick Poole, 1821-1894.

William Frederick Poole was an American librarian, writer and historian. He is well known in the library profession today for being the first person to initiate a systematic procedure for indexing of periodical literatures, which when published a few years later, has turned out to become one of the most essential and greatest time saving tools in the field of education and in literary research works. This reference device, known then as *Poole's Index to Periodical Literature*, appeared in published form for the first time in 1848. The publication is the result of Poole's fruit of industrious labour and of which it has now come to be known among librarians and educators at the present time as *Reader's Guide to Periodical Literatures*.

Poole was born on December 24th 1821 in Massachusetts, U.S.A. Due to having come from a poor family, he started schooling when rather advanced in age. He took up university education at Yale University, and to cover for expenses of his academic training, he had to work for it. He was offered a job of an assistant librarian at the University library. It was while working in the said capacity that he developed the method for periodical indexing as stated previously. He obtained his B.A. degree in 1847 and his M.A. in 1852.

From 1852 to 1869 Poole had been employed full-fledged librarian at the Boston Merchantile Library Association for 4 years and then at the library of Boston Athenaeum for a period of almost 13 years. In 1854 he was married to Fanny Gleason. In 1869 he relinquished his post of the librarian of the Boston Athenaeum library and spent the largest part of his time intermittently in helping to organize new libraries that were being recently established and in working as librarian for many large and noted library institutions in many parts of the United States of America. Not

Among these institutes of learning were the library of the United States Naval Academy Annapolis; Cincinnati Public Library; and Walter Loomis Newbery Library, Chicago.

During 1874-1875, Poole was responsible for bringing about the publication of a serial by the name of *The Owl*. and through which periodical he regularly contributed interesting articles concerning both theoretical and practical aspects of librarianship and on topics appertaining to useful and constructive activities of libraries and librarians.

In 1877 Poole was elected vice-president at the meeting of the International Conference of Librarians which was held in London. In 1882 North Western University conferred upon him the degree of LL D. (Doctor of Laws). During the years 1885-1887 he was elected president of the American Library Association.

Beside taking active roles in the wake of his library profession, Poole also took serious interest in the studies of history of the United States of America and had written voluminous works on the topics of historical values. Because of his thorough knowledge in the field of history, he was chosen in 1888 to become president of the American Historical Association.

Poole spent the latter part of his life living in Evanston, Illinois, and died there on the 1st of March, 1894. Among his varied and valuable literary works that earn him the credits of being known and which deserve special mention are:...

Alphabetical Index to the Subjects Treated in the Reviews and Other Periodicals to Which No Index Have Been Published, 1848 (later editions as *Poole's Index to Periodical Literature*);

The Battles of the Dictionaries, 1856;

Protestant Orthography, 1857;

The Popham Colony, 1866;

John Mather and Salem Witchcraft, 1869;

Anti-Slavery Opinions before 1800, 1872;

The Ordinance of 1787, 1876;

Columbus and the Finding of the New World, 1892;

University Library and the University Curriculum. 1894. ◀

การจัดหมู่หนังสือ

(Classification of books)

สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์

การจัดหมู่หนังสือคืออะไร ?

การจัดหมู่หนังสือคือการจัดหนังสือที่มีเนื้อเรื่องหรือแบบการประพันธ์คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกันในหมวดหมู่เดียวกันเพื่อประโยชน์คือจะสามารถหาหนังสือที่ต้องการได้โดยสะดวก
ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดหมู่หนังสือ

๑. หนังสือที่อยู่ในหมวดวิชาเดียวกันหรือมีเนื้อเรื่องคล้ายคลึงกันจะรวมอยู่ด้วยกันทั้งหมด
๒. หนังสือที่มีความสัมพันธ์กันจะอยู่ใกล้ ๆ กัน
๓. ทราบจำนวนหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุด
๔. นำหนังสือใหม่เข้าหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง
๕. ทำให้หนังสือมีสัญลักษณ์ คือ เลขหมู่หนังสือ และกลับมาไว้ที่เดิมได้ถูกต้องเมื่อผู้ยืมนำมาส่งคืน

การจัดหมู่หนังสือระบบต่าง ๆ

ระบบการจัดหมู่หนังสือที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลกมีอยู่ ๒ ระบบ คือ

๑. การจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยม (แบบดิวอี้) (Dewey decimal classification)
๒. การจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress classification)

ระบบอื่น ๆ บางระบบ

๑. Expansive classification ขง Charles Amni Cutter
๒. Universal decimal classification ขง (U. D. C.) หรือเรียกว่า Bruss classification

๓. Subject classification 121 James Duff Brown
๔. System of bibliographic classification 121 Henry Evelyn Bliss 2 vols.
๕. Colon classification 121 S. R. Ranganathan
๖. National Library of Medicine classification
๗. A Library classification for public administration materials 121 Sophia Hall Glidden.

จัดหมู่หนังสือแบบทศนิยม (แบบดิวอี้)

ระบบการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมนี้ เมลวิล ดิวอี้ (Melvil Dewey) ชาวอเมริกัน ผู้คิดขึ้นขณะที่เป็นนักศึกษาช่วยบรรณารักษ์ ณ มหาวิทยาลัยแอมเมอร์ส (Amherst College) รัฐแมสซาชูเซตส์สหรัฐอเมริกา พิมพ์เป็นเล่มครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๘๗๖ ได้รับปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมาจนปัจจุบัน พิมพ์ครั้งที่ ๑๖ ค.ศ. ๑๙๖๐ และฉบับย่อ (Abridged edition) หนังสือดิวอี้ฉบับสมาคมห้องสมุดแปลจากฉบับย่อพิมพ์ครั้งที่ ๗ ระบบการจัดหมู่หนังสือแบบดิวอี้เหมาะแก่การใช้จัดหมู่หนังสือในห้องสมุดขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีหนังสือหลายหมวดวิชา

หนังสือแผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยม ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน ๆ ที่ ๑ คือ รากเลขหมู่โดยละเอียดมีคำอธิบายประกอบอยู่ต้นเล่ม ส่วนที่ ๒ คือ ตระชนี การใช้หนังสือนี้ ต้องนำ ๒ ส่วนมาประกอบกันเสมอ

ดิวอี้ แบ่งหนังสือหรือวิทยาการต่าง ๆ ออกเป็น ๑๐ หมวดใหญ่ คือ

๐๐๐	เบ็ดเตล็ด	๕๐๐	วิทยาศาสตร์
๑๐๐	ปรัชญา	๖๐๖	วิทยาศาสตร์ประยุกต์
๒๐๐	ศาสนา	๗๐๐	ศิลปกรรมและการบันเทิง
๓๐๐	สังคมศาสตร์	๘๐๐	วรรณคดี
๔๐๐	ภาษาศาสตร์	๙๐๐	ประวัติศาสตร์

แต่ละหมวดแบ่งออกเป็นหมู่ต่าง ๆ ได้อีก หมวดละ ๑๐ หมู่ (ดูในหนังสือแผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมหน้า ๑๖)

ตัวอย่าง หมวด ๓๐๐ แบ่งออกได้อีก ๑๐ หมู่ คือ

- ๓๐๐ สังคมศาสตร์
- ๓๑๐ สถิติ
- ๓๒๐ รัฐศาสตร์
- ๓๓๐ เศรษฐศาสตร์
- ๓๔๐ กฎหมาย
- ๓๕๐ รัฐประศาสนศาสตร์
- ๓๖๐ สังคมสงเคราะห์
- ๓๗๐ การศึกษา
- ๓๘๐ การพาณิชย์
- ๓๙๐ ขนบธรรมเนียมประเพณี

สิบหมู่ข้างบนนี้แบ่งออกได้อีกหมู่ละ ๑๐

ตัวอย่าง หมู่ ๓๙๐ แบ่งออกได้ดังนี้

- ๓๙๐ ขนบธรรมเนียม
- ๓๙๑ เครื่องแต่งกายและเครื่องส่งเสริมการแต่งกาย
- ๓๙๒ ประเพณีเกี่ยวแกชีวิต
- ๓๙๓ พิธีฝังศพ
- ๓๙๔ ขนบธรรมเนียมในสังคมและประชาคม
- ๔๙๕ มรรยาท
- ๓๙๖ ภาวะสตรีทางสังคม
- ๓๙๗ ยิปซี
- ๓๙๘ ประเพณีพื้นเมือง
- ๓๙๙ ประเพณีสงคราม

นอกจากนี้ยังแบ่งละเอียดได้อีกโดยใช้จุดทศนิยม เช่นตัวอย่าง (ดูหน้า ๙๕)

- ๓๙๐ ขนบธรรมเนียม
- .๙ ขนบธรรมเนียมประจำชาติ
- ๓๙๔ ขนบธรรมเนียมในสังคมและประชาคม
- .๒ วันนักขัตฤกษ์
- ๓๙๘ ประเพณีพื้นเมือง
- .๑ ประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม
- .๒ ตำนานและนิทานพื้นเมือง
- .๓ ประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อและไสยศาสตร์
- .๔ พระภูมิเจ้าที่ ภูตผี ปีศาจ

ในการจัดหมู่หนังสือให้จัดหมู่หนังสือโดยใช้เลขหมู่ละเอียดเสมอ. เช่น ถ้าจะให้เลขหมู่หนังสือเกี่ยวกับวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ให้เลขหมู่

๓๙๔.๒

ถ้าจะจำแนกความหมายของเลขหมู่ก็ได้ดังนี้ คือ

- ๓๐๐ สังคมศาสตร์
- ๓๙๐ ขนบธรรมเนียม
- ๓๙๔ ขนบธรรมเนียมในสังคมประชาคม
- ๓๙๔.๒ วันนักขัตฤกษ์

การแบ่งตามวิธีเขียน (Form division)

ดูหนังสือแผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมประกอบ หน้า ๑๘-๑๙)

การแบ่งตามวิธีเขียนนี้ใช้ตัวเลขอีกชุดหนึ่งแทนวิธีเขียน การใช้ตัวเลขแทนวิธีเขียนจะต้องใช้ร่วมกับเลขหมู่ใดเลขหมู่หนึ่งเสมอ

ถ้าใช้ตามลำพังไม่ได้

ตัวเลขแทนวิธีเขียน (โดยย่อ)

- ๐๑ ปรัชญา ทฤษฎีและวิธีการ
- ๐๒ ย่อเรื่อง คู่มือ สังเขปเรื่อง

- ๐๓ พจนานุกรม สารานุกรม
- ๐๔ ความเรียง สุนทรพจน์ ปาฐกถา
- ๐๕ วารสาร
- ๐๖ สมาคม
- ๐๗ การศึกษาและการสอน
- ๐๘ ชุมชนนิพนธ์
- ๐๙ ประวัติ
- ๐๙๒ ชีวประวัติ

หลักการเติมตัวเลขตามวิธีเขียน

๑. เลขหมู่หมวดใหญ่ คือ ๐๐๐, ๑๐๐, ๒๐๐, ๓๐๐, ๔๐๐, ๕๐๐, ๖๐๐, ๗๐๐, ๘๐๐, ๙๐๐, เมื่อเติมเลขแสดงวิธีเขียนให้ตัดเลข ๐ ออก สองตัวก่อน แล้วเติมแสดงวิธีเขียนเข้าแทน เช่น

พจนานุกรมทางปรัชญา เดิมเลข ๐๓ เข้าที่เลขหมู่ ๑๐๐ ได้เลขหมู่ ๑๐๓

๒. เลขหมู่ของหมู่รองลงมา เช่น ๐๒๐, ๑๕๐, ๓๙๐, ๔๒๐, ๗๘๐ เป็นต้น เมื่อเติมเลขแสดงวิธีเขียนให้ตัดเลข ๐ ออกหนึ่งตัวก่อน แล้วจึงเติมเลขแสดงวิธีเขียนใส่จุดทศนิยม เช่นวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ เดิม ๐๕ เข้าที่เลข ๐๒๐.๕

๓. เลขหมู่ของหมู่ย่อยๆ เช่น ๓๗๒, ๕๑๓, ๘๑๔, ๙๑๕ เป็นต้น เมื่อเลขหมู่แสดงวิธีเขียนให้ใส่จุดทศนิยมคั่นระหว่างเลขหมู่เสียก่อน เช่น รวมความเรียงอเมริกัน ๐๘ เข้าที่ ๘๑๔ ได้เลขหมู่ ๘๑๔.๐๘

๔. เลขหมู่แขนงวิชาที่มีจุดทศนิยมอยู่แล้ว เช่น ๘๘๕.๘๑ บรรณคดีไทย เดิมเลขแสดงวิธีเขียนได้ทันที เช่น ประวัติวรรณคดีไทย เดิมเลข ๐๙ จึงได้เลขหมู่ ๘๘๕.๘๑๐๙ หลักเกณฑ์การจัดหมู่หนังสือ ดูหนังสือแผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยม หน้า๔-๑๑

ความรู้สึกของนักอ่านต่อนายมาลัย ชูพินิจ

ข้าพเจ้ารู้สึกสะท้อนใจเป็นอย่างมากในช่วงการตายของ นายมาลัย ชูพินิจ จนอาจอยู่
เป็นเวลานานและเกิดความเสียดายอย่างบอกไม่ถูก ความจริงนั้น นายมาลัย ไม่รู้จักข้าพเจ้าและ
ข้าพเจ้าก็ไม่เคยพบปะ นายมาลัย ทั้งไม่เคยวาทะเป็นสังคยาติดะไรกันด้วย แต่ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
เมื่อข้าพเจ้าบอกข่าวนี้แก่บรรดาเพื่อนนักอ่านด้วยกัน ต่างก็รู้สึกงง ๆ และถามว่าจริงหรือ ได้ข่าวมา
จากไหน ไม่เคยได้ยินข่าวอะไรมาก่อนอ้อ อ้อ...เฮ...อ้อ...กันไปตามเรื่อง แหม...น่าเสียดาย

ทำไมความรู้สึกของข้าพเจ้า ตลอดจนนักอ่านคนอื่น ๆ จึงเป็นเช่นนั้น คิดดูแล้วก็ไม่มี
ไรอื่น นอกจากว่าอิทธิพลของการเขียนของนายมาลัยเข้าไปอยู่ในจิตใจของพวกเราเท่านั้นเอง
ข้าพเจ้ามีอายุน้อยกว่านายมาลัยมากกว่ารอบ แต่พอสนใจเรื่องหนังสือและการอ่านหนังสือ ดูเหมือน
มีเรื่องของนายมาลัยผ่านเข้ามาแต่ตอนต้น ๆ ในการอ่านนั้นที่แรกก็ไม่ค่อยรู้ว่าใครเป็นใคร แต่
เมื่ออ่านเข้า เอ...ซักจะรู้คนนั้นคนนั้น สนใจคนนั้นคนนั้นและติดตามเรื่องราวที่เขาเขียนมากขึ้น ทั้ง
พยายามสืบถามชีวิตประวัติด้วย เรื่องของนายมาลัยนั้นก็เช่นเดียวกัน

ตามความรู้สึกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ารู้สึกว่า นายมาลัย ช่วงเป็นนักศึกษา นักคิด
นักปรัชญา และนักเขียนหลายแบบ หลายแนว ได้นำมาปากกามากมายอะไรเช่นนั้น เอาเวลาที่ไหน
มาเขียน เอาเวลาที่ไหนมาเป็นของตัวเองในการพักผ่อนหย่อนใจ สันจรกับเพื่อนฝูง
เสริมและช่วยสงเคราะห์สังคม เข้าป่าล่าสัตว์และอื่น ๆ แต่สิ่งทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วนี้ได้เป็นไป
ด้วยดีและมีเกียรติคุณเป็นที่รู้จักกันทั่วไป จนได้รับความยกย่องนับถือในวงราชการ ประชาชน
ในและนอกประเทศ

ในด้านการเขียน การประพันธ์และวงการหนังสือพิมพ์ได้มีชาวนักเรียนหรือชาวหนังสือ
พิมพ์ด้วยกันเขียนไว้มากมายแล้ว เช่นว่า นายมาลัย เคยใช้นามปากกานับเป็นสิบ ๆ บางคนก็ว่าไม่
รู้ว่าห้าสิบ มี ม. ชูพินิจ, แม่อนงค์, เรียมเอง, น้อย อินทนนท์, อินทนนท์น้อย, แดน, สมิงกระ
บอง, แบ๊ตลิ่งกรอบ, ลตารักษ์, ผุสดี, นายดอกไม้, อาละดิน, เวไร, ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น บรรดา

การเขียนขึ้นได้อย่างน่าพิศวง เขียนเรื่องสั้นในนามของ “เรียมเอง” มากกว่า ๓๐๐๐ เรื่อง เรือนายมาลัยเป็นสิบ ๆ บทความและข้อเขียนจนจำไม่ได้ แทบทุกเรื่องนับเป็นแบบอย่างของการเขียน การประพันธ์ที่ดี นอกจากทำงานส่วนตัวแล้ว ยังช่วยคนอื่นทุกวิถีทางเท่าที่สามารถจะทำได้ ซึ่งนายมาลัยไม่มีต่างพร้อย ฉะนั้นใครๆ จึงเรียก “ครูมาลัย” ติดปาก นี่คงไม่ใช่เพราะว่าเคยเป็นครูเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๗ ใหม่ๆ เป็นเวลาเพียง ๒ เดือน แต่นายมาลัยเป็นครูด้วยลักษณะนิสัยและการดำรงตนในวงการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ตลอดชั่วชีวิตเป็นแน่

ในฐานะนักอ่าน อ่านเรื่องต่างๆ ของนายมาลัยหลายเรื่อง หลายรส หลายแนว ข้าพเจ้าเห็นว่าได้แต่ข้อคิดและความรู้สึกอันเป็นสิ่งจรรโลงใจ ความใฝ่ฝันที่ติดตาม ไม่มีอะไรที่เพิกเฉยโน้มน้าวไปในทางเสื่อมเสียศีลธรรม วัฒนธรรมหรือทำลาย แต่ก็ไม่ขาดรสแห่งความบันเทิง หลายเรื่องได้ให้ความรู้อันแน่นอนและเป็นแก่นสาร ดังจะเห็นได้จากความเอาใจใส่ของครูสาซึ่งจัดพิมพ์เรื่องของ “ครูมาลัย” ออกเผยแพร่ เช่นเรื่อง “แผ่นดินของเรา” “ขั้วฟ้าดินสลายเป็นต้น

ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้แต่เบื้องต้นแล้วว่า นายมาลัย ไม่รู้จักข้าพเจ้าและข้าพเจ้าก็ไม่เคยพบปะนายมาลัย เพียงแต่ได้อ่านเรื่อง ทราบข่าว เท่านั้นเองมีเด็กหลายคนจากจังหวัดของข้าพเจ้าเคยไปอยู่กับนายมาลัย เล่าให้ฟังว่า นายมาลัยเป็นผู้มีเมตตาธรรม กรุณาธรรม ได้ให้อาสาสั่งสอน ให้ความเอาใจใส่ดูแล ทั้งอุปการะเกื้อหนุนในยามขาดแคลนเป็นอย่างดี ฟังแล้วก็ก่อให้เกิดความปลื้มใจและนิยมชมชอบเป็นอย่างยิ่ง ยิ่งกว่านี้เท่าที่ข้าพเจ้าเคยทราบมา นายมาลัย ยังให้ความช่วยเหลือเพื่อนชวชนักเขียนด้วยกันมาเป็นอย่างดีทุกสมัย พอที่ข้าพเจ้าจะใส่ลงไว้ที่นี้ได้ไม่กระดาก นึกถึงเป็นแนวมนุษยธรรมที่ดีงามอันเป็นมงกุฎครอบหัวใจของนายมาลัยอยู่เสมอมา

คุณงามความดีด้านอื่น ๆ นั้นมีมากดังที่หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้แจกแจงแล้ว เช่นเป็นที่ปรึกษาของบริษัทไทยพาณิชย์การจำกัดเจ้าของหนังสือ สยามนิกร, พิมพ์ไทย, สยามส และพิมพ์ไทยเบื้องหลังข่าว เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอุปนายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย อุปนายกสมาคมภาษาและหนังสือ กรรมการร่างพ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ กรรมการ

คิดว่า ภารมการสมาคมและมูลนิธิการกุศลหลายแห่ง ยิ่งกว่านี้ยังได้รับพระราชทานปริญญา
บัณฑิต (กิตติมศักดิ์) ทางวารสารศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕

ดังนั้นเมื่อได้ข่าวการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของนายมัลย์เข้า จึงเกิดความเศร้าใจและ
ท้อถอยอย่างมากอดที่จะไม่เขียนบรรยายความรู้สึกครวนี้ไม่ได้ ผลงานทั้งหลายที่นายมัลย์ได้
ทำไว้แล้วคงจะตริ้งตราเป็นประวัติศาสตร์อยู่ในผืนแผ่นดินไทย เป็นเกียรติคุณแก่ตระกูล ‘ชูพินิจ’
โดยจรโลงใจแก่ผู้มีโอกาสได้รับผลงานนั้นตลอดไป เรื่องที่มีผู้กล่าวว่า ผู้ได้อ่านเรื่องราวหรือข้อ
ต่าง ๆ ของนายมัลย์แล้ว เปรียบเสมือนผู้นั้นได้สูดอากาศอันบริสุทธิ์เข้าไปบำรุงร่างกายโดยไม่
ตัว ย่อมเป็นความจริง ไม่น่าสงสัย

เรานักอ่านทั้งหลายต้องการนักเขียนผู้มีศรัทธาอันแน่วแน่ต่องานอย่าง “ครูมัลย์” นั

ทองอิน วิสเพ็ญ

อุบลราชธานี

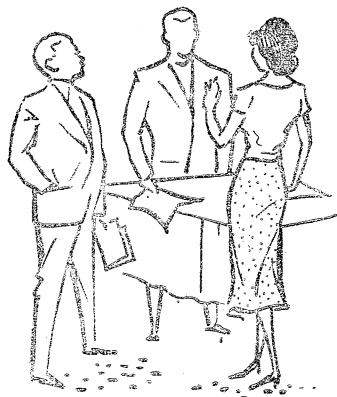
คาถาของโรตารีมี ๔ บท

- บทแรก ว่า “เป็นความจริงหรือไม่”
บทที่ ๒ ว่า “ยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่”
บทที่ ๓ ว่า “ก่อให้เกิดมิตรภาพอันดียิ่งขึ้นหรือไม่”
บทที่ ๔ ว่า “เป็นผลดีแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่”

โรแทเรียนทุกคนเขาอบรมกันไว้อย่างนี้จะคิดจะทำอะไรก็ให้ถามตัวเอง ตาม
๑๔ ข้อนี้เสียก่อน

จากหนังสือไปประชุมโรตารีที่ ไซ่ง่อน และดวงอาทิตย์ไม่เคยตกที่สโมสรโรตารี

โดย อรุณ แสงสว่างวัฒนะ

บรรณารักษศาสตร์

ตอน “ปรัชญาของบรรณารักษ์”

โดย
ฉุน ประภาวิวัฒน์

B. S. L. S., A. M. L. S. in Library Science

ไม่ว่าจะเป็นสมุดแห่งไหน ใหญ่หรือเล็กก็ตาม ย่อมจะมีความสำคัญอยู่ที่ตัวของบรรณารักษ์มากกว่าอย่างอื่น และในทุกๆ กรณีที่มีการดำรงจะมีห้องสมุดขึ้นมา จำต้องคำนึงถึงตัวบรรณารักษ์ก่อนอื่นใด ก่อนที่จะทำการวางรูปการจัดและการบริหารงานเสียอีก

ถ้าห้องสมุดใดได้บรรณารักษ์ผู้รู้วิชาบรรณารักษ์อย่างถูกต้องตามวิชาการแล้ว ห้องสมุดนั้นก็จะดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพราบรื่นและเพียบพร้อมไปด้วยอุดมการณ์

บรรณารักษ์ชาวอินเดียผู้มีนามโด่งดังผู้หนึ่ง เสนอแนะกฎ ๕ ประการของบรรณารักษศาสตร์ไว้อย่างน่าสนใจ โดยขอให้บรรดาบรรณารักษ์คิดไว้เสมอว่า

๑. หนังสือนั้นมีไว้สำหรับให้ผู้อ่านใช้ มิใช่เก็บไว้เฉยๆ
๒. ผู้อ่านทุกคนคือหนังสือ ซึ่งเราจะต้องเอาใจใส่เรียนรู้ไว้เหมือนกัน
๓. หนังสือทุกเล่มคือผู้อ่าน โดยเราจะต้องสนใจรู้จักทำการเลือกสรรเอาแต่เล่มที่เห็นสมควร
๔. ต้องช่วยประหยัดเวลาผู้อ่าน คือให้อ่านแต่เนื้อหาที่ต้องการที่เป็นประโยชน์แท้
๕. ห้องสมุดเป็นอันที่รียกรณที่จะเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเจริญของบ้านเมือง ความคลี่คลายของสถานการณ์โลก

เมื่อพูดถึงห้องสมุดแล้ว มีอยู่ทั้งหมดรวม ๔ ประเภทด้วยกัน คือ (๑) ห้องสมุดประชาชน (๒) ห้องสมุดโรงเรียน (๓) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (๔) ห้องสมุดเฉพาะ และในบรรดาสมุด ๔ ประเภทนี้ มีอยู่แต่ห้องสมุดประชาชนเท่านั้นที่ไม่มีการจำกัดชั้นชน ไม่ว่าจะเป็นบุรุษใดก็เข้าไปในห้องสมุดได้ทั้งสิ้นโดยไม่มีจำกัดหรือการเรียกร้องแต่อย่างใด แม้แต่จะเป็นชา

เทศหรือที่ในภาษาอังกฤษเรียกว่า a free public library ส่วนห้องสมุดประเภทอื่นๆ นั้น ต้อง
 เฉพาะหมู่เฉพาะเท่านั้นจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้าใช้ได้ ฉะนั้นในการอภิปรายนี้จึงจะมุ่งหมาย
 ห้องสมุดประชาชนโดยเฉพาะ เพราะเป็นห้องสมุดที่ผู้คนชนทั่วไปใช้สอยได้แม้แต่จะเป็นชาวต่าง
 ชาติ ดังได้กล่าวมา

หน้าที่และบทบาทของห้องสมุด

ก่อนที่จะพูดกล่าวถึงปรัชญาของบรรณารักษ์ เห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงหน้าที่
 ของห้องสมุดเสียก่อนว่า คืออะไรบ้าง

ว่าโดยหลักอุดมการณ์แล้ว หน้าที่ของห้องสมุดทันสมัยนั้นมีดังนี้

๑. จัดหาหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ให้ประชาชนอ่าน เพื่อให้เกิดความรื่นรมย์และปลอด
 ใจ โดยบรรณารักษ์ทำการเลือกสรรแต่หนังสือดี ๆ ไม่มีรสเสลด ล้วนแต่ประเภทที่เป็น
 โยชน์โภชนผล ไม่ทำให้จิตใจเสื่อม

๒. ความมุ่งหมายอันเหมาะสมและสูงสุดค่าของห้องสมุดนั้นก็คือ การจัดหาหนังสือ
 หรือสิ่งพิมพ์ให้ผู้มีอาชีพอ่านสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นเป็นการช่วยส่งเสริมอาชีพศึกษา ซึ่งจะ
 ให้ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจอันมั่นคง

๓. ห้องสมุดนั้นมีหน้าที่ช่วยบ้านเมือง ในการอำนวยความสะดวกทางการเมืองและสังคม
 โดยมีจุดหมายปลายทางในการสร้างสมอบรมให้ผู้คนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

๔. หน้าที่และอิทธิพลที่ใหญ่ยิ่งและประเสริฐสุดของห้องสมุดนั้น ถ้าจะสรุปลงให้เหลือ
 เพียงอย่างเดียวแล้ว คำสั้นก็คือคำว่า “วัฒนธรรม” นั่นเอง

๕. ความสำคัญของห้องสมุดนั้น อยู่ที่การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นแหล่งทรงอำนาจในการ
 ด้านความเย้ายวนชวนให้ผู้คนหันเหเข้าโรงเหล้าหรือแหล่งเสื่อมศีลธรรมอย่างอื่น

๖. หน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของห้องสมุดนั้นก็คือ ปฏิบัติการพร้อมอยู่เสมอที่จะช่วยแบ่ง
 ภาระของบรรดาครูบาอาจารย์ เพราะว่าโดยปกติแล้ว ในห้องเรียนนี้นักเรียนแสวงหาความรู้
 จากครูผู้สอน แต่พอพ้นจากห้องเรียนมาแล้ว แหล่งวิชาความรู้แห่งใหญ่นั่นก็คือห้องสมุดหรือ
 นักเรียนคนใดปรารถนาจะได้ความรู้เป็นการเสริมเติมเต็มที่ครูพูดคร่ำครวญไว้ ก็สามารถแสวง
 ได้จากห้องสมุด

เท่าที่พูดกล่าวมาแล้ว ย่อมจะทำให้ท่านเห็น ท่านเข้าใจถึงหน้าที่และบทบาทของห้องสมุดนั้น มีดังนี้คือ

๑. การบริหาร คือมีการจัดอำนวยการ การสั่งซื้อหาซื้อหนังสือ การนิเทศน์ ควบคุม การจัดทำรายงาน และการประเมินคุณค่าของกิจการต่างๆ ที่ปฏิบัติจัดทำไป

๒. กระบวนการทางเทคนิค ได้แก่การลงทะเบียนหนังสือ การแบ่งหมู่วิชา การบัตร์รายงาน การเย็บและซ่อมหนังสือ

๓. การเลือกสรรหนังสือ คือจำจะต้องทำการเลือกหนังสือที่ดีที่เหมาะสมและจำเป็นกับผู้อ่านที่สุด

๔. บริการประชาชน นั่นคือการให้ยืม และการชักชวนให้ผู้คนมาสนใจ บริการตอบคำถามเป็นกิจการงานของ Reference Librarian และการให้คำแนะนำแก่ผู้สนใจใคร่อ่าน

๕. งานประชาสัมพันธ์ บรรณารักษ์ทุกคนจะต้องตระหนักถึงช่องทางต่างๆ ที่จะถึงประชาชน อาทิ ทางวิทยุกระจายเสียงทางโทรทัศน์และทางหนังสือพิมพ์และทางนิทรรศการรวม การจัดทำให้เป็นเล่มหรือสิ่งพิมพ์อย่างอื่น ๆ ขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังจะต้องปฏิบัติกิจการโดยติดต่อประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ อีกด้วย ส่วนงานติดต่อเป็นธุระหยิบยืมจากห้องสมุดอื่น ๆ ให้ (inter library loan) กันับรวมอยู่ในงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ด้วย

คุณสมบัติอย่างหนึ่งจะต้องมีอยู่ในตัวของบรรณารักษ์ทุกท่าน คือบรรณารักษ์ทุกคนต้องมีความรู้อย่างเจนจัดชัดแจ้งถึงว่า

ท่านผู้รู้ได้แบ่งหมู่กระบวนการวิชาทั้งหลายในโลกนี้ออกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

๑. กลุ่ม Humanities หรือที่เรียกกันในภาษาไทยว่า มนุษยศึกษาหรือมนุษยศาสตร์

๒. กลุ่ม Science หรือที่กล่าวขานกันในภาษาไทยว่า วิทยาศาสตร์ และ

๓. กลุ่ม Social Science ซึ่งในภาษาไทยมีชื่อว่า สังคมศาสตร์

๑. มนุษยศาสตร์ หรือมนุษยศึกษานั้น ก็คือ

(๑) วิชาที่เกี่ยวกับภาษากรีกและภาษาละติน รวมทั้งวรรณคดีกรีกและวรรณคดีละตินโดยเฉพาะด้วย

(๒) วิชาทั่วไปว่าด้วยภาษาศาสตร์ วรรณคดี ปรัชญา ศิลป ฯลฯ

(๓) สาขาต่าง ๆ ของความรู้อันผูกพันเกี่ยวข้องกับมนุษย์

๒. วิทยาศาสตร์ นั่นก็คือ วิทยาหรือความรู้เกี่ยวกับความจริง และกฎต่าง ๆ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการสังเกตเหตุผล แล้วนำมาจัดเข้าระบบอันเป็นระเบียบ อันที่จริงแล้ว วิทยาศาสตร์นี้ออกเป็น ๒ สาขา คือ

(๑) สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ หรือที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษกันว่า Natural Science ได้แก่วิชาวิทยา วิชาเคมี วิชาฟิสิกส์ วิชาดาราศาสตร์ ฯลฯ และ

(๒) วิทยาศาสตร์ประยุกต์ หรือที่เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า Applied Science ได้แก่เกษตรศาสตร์ วิศวกรรม ฯลฯ

๓. สังคมศาสตร์ คือการศึกษาเกี่ยวกับประชาชนพลเมือง กิจกรรม และธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของผู้คนเหล่านั้นในการสังสรรค์สัมพันธ์กับผู้อื่น วิชาต่าง ๆ ในกลุ่มสังคมสงเคราะห์ ศึกษาบริการประชาชนและการสาธารณสุข ชนบธรรมเนียมประเพณี

อย่างไรก็ดีบรรดาบรรณารักษ์ที่มีอุดมการณ์จะต้องสร้างสมอบรมให้มีข้อปรัชญาเหล่านี้ไว้ระดับสำหรับตน คือ

๑. บรรณารักษ์ควรจะต้องถือเสียว่า ห้องสมุดของตนนั้นประชาชนต่างหากเป็นเจ้าของ ไม่ใช่ตัวบรรณารักษ์เองไม่

๒. ให้บรรณารักษ์คำนึงไว้เสมอว่า การที่ประชาชนทั่วไปเข้ามาใช้ห้องสมุดกันนั้นไม่ใช่ว่าเขาควรต้องเข้ามาใช้หรอกแต่เพราะว่าเขาชอบ เขาพอใจที่จะมาใช้กันเองต่างหาก ฉะนั้นการทดสอบความชอบความพอใจของผู้คนพลเมือง ก็คือการที่ผู้คนพากันเข้ามาใช้นั่นเอง

๓. บรรณารักษ์จะต้องระลึกไว้เสมอว่า ห้องสมุดนั้นคือ สถาบันการศึกษาและสถานวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ ถ้าหากสถาบันนั้นดีก็เกิดคุณค่า แต่ถ้าสถาบันนั้นหย่อนความดีก็จะนำซึ่งภัยอันตราย

๔. มีของสองสิ่งซึ่งใหญ่ที่ห้องสมุดของเราจะให้แก่ประชาชนพลเมือง และของสองอย่างก็คือ (๑) การศึกษา และ (๒) ความสุขสงบ บรรดาท่านผู้เป็นบรรณารักษ์ทั้งหลายทราบไหม บริการสองอย่างที่ห้องสมุดมีหน้าที่ให้กับผู้คนนั้นอะไรควรเป็นอันดับแรก และอะไรควรเป็นอันดับสอง คำตอบนั้นก็คือ ขอให้บรรดาบรรณารักษ์ทั้งหลายจงสร้างสมปรัชญาไว้ในตัวด้วยว่าห้องสมุดคือแหล่งให้ความสุขสงบแก่ผู้คนเป็นประการแรก ส่วนให้ใช้เป็นแหล่งให้การศึกษา นั้น มีความ

สำคัญรองลงมา ทั้งนี้สัมพันธ์กับหลักปรัชญาที่ว่า การที่ผู้คนพากันเข้ามาใช้ห้องสมุด เพราะว่าเขาอยากจะมา ไม่ใช่ว่าเขาจำต้องเข้ามา เพราะฉะนั้นความสุขความสำราญใจของผู้อ่านจึงถือว่าเป็นประการสำคัญ

อนึ่ง มีถ้อยคำประโยคหนึ่งซึ่งกล่าวไว้อย่างน่าฟัง และเป็นสิ่งน่าคิดแก่บรรดาบรรณารักษ์ทั่วไปด้วย ถ้อยคำประโยคนี้นี้ว่า “The Schools start education in childhood; and libraries carry it on” ซึ่งถ้าจะแปลเป็นไทยตามธรรมดาสามัญให้เข้าใจง่าย ๆ ก็ว่า “จริงอยู่การศึกษาเมื่อเล็ก ๆ นั้นเราได้จากโรงเรียน ส่วนการศึกษาเมื่อเราโตเป็นใหญ่นั้นเรามากได้จากห้องสมุดกัน”

ฉะนั้น ในการที่มีผู้พูดกล่าวว่า กระบวนการศึกษาภาคบังคับของประเทศไทยที่แล้ว ๆ มา ไม่ได้ผลเพราะปรากฏว่า บรรดาเด็กๆ ได้โอกาสอ่านเมื่อตอนเป็นนักเรียนเรียนอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น พอออกจากโรงเรียนแล้วก็หาได้จับหนังสืออีกไม่ และมีเด็กจำนวนไม่น้อยได้กลายเป็นผู้อ่านไม่ออกไปก็มี ข้าพเจ้าว่า เราจะประหวัดคัดค้านผู้ที่พูดกล่าวเช่นนั้นได้ เพียงแต่ขอรัฐบาลจงเปิดให้มีห้องสมุดขึ้นทั่วไปเท่านั้น ภาวะเช่นนั้นจะหาไม่ เพราะ libraries will carry it on คือบรรดาห้องสมุดจะเป็นแหล่งสืบการศึกษาให้แก่เด็กๆ ที่ออกจากโรงเรียนแล้วต่อไปเอง นี่แหละคือหน้าที่อันใหญ่ยิ่งของห้องสมุด.

ต่อไปนี้เป็น...

ข้อควรสังเกต...

ภาษิต “เอสกิโม” บทหนึ่งมีว่า...

“เมื่อเราเห็นเขาทำความดี ก็ควรทำอย่างเขา” “ถ้าเราทำอย่างเขาไม่ได้ ก็อย่าได้ทำความชั่ว อดเขา”

ของผมมีว่า

“เมื่อเห็นเขาฝากเงินออมสิน”

“ก็ควรจะฝากตามเขา”

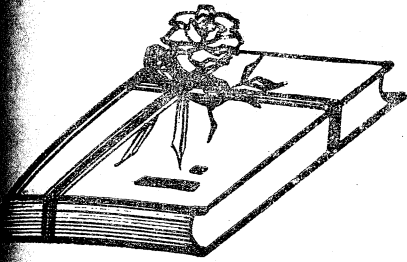
“ถ้าไม่มีเงินก็ควรแนะนำให้ผู้อื่นฝาก”

ดัดลึศรัป

จากผม “เพลย์บอย”

จากหนังสือ ออมสินสาร

ธันวาคม ๒๕๐๖

ส่วนสำคัญต่าง ๆ ของหนังสือ

นิตยา จูฑามาตย์

ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือมีดังต่อไปนี้:-

๑. ใบท่มปก (Book Jacket) หนังสือใหม่โดยมากมักจะมีใบท่มปกไว้สำหรับช่วยรักษาหนังสือให้แลดูใหม่และเพื่อล่อตาผู้ที่แลเห็น จึงพิมพ์ใบท่มปกให้มีสีสัน บางทีก็มีรูปภาพประกอบเนื้อเรื่องภายใน ตอนหนึ่งของใบท่มปกซึ่งพับอยู่ข้างในหรือหลังไป มักจะมีภาพของผู้แต่งพร้อมทั้งประวัติย่อของผู้แต่ง และหนังสือเล่มอื่นๆ อีกซึ่งเขาได้แต่งไว้ หรือบางทีก็มีคำวิจารณ์หนังสือเล่มนั้นไว้อย่างสั้น ๆ ฯลฯ
๒. ปกหนังสือ อาจทำด้วยผ้าหรือกระดาษแข็ง ชื่อหนังสือมักจะปรากฏบนปกหนังสือเสมอ ปกหน้าและปกหลังติดต่อกันโดยสันของหนังสือ (Spine) บนสันหนังสือนี้มักจะมีชื่อหนังสือชื่อผู้แต่ง ชื่อสำนักพิมพ์ โดยมากมักจะเขียนเลขเรียกหนังสือ (Call Number) ไว้ที่สันหนังสือ
๓. ใบริงปก (End Papers) เมื่อเปิดหนังสือออกก็ถึงใบริงปก ใบริงปกอยู่ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เป็นแผ่นกระดาษสีขาวไว้สำหรับยึดปกให้ทนทาน บางทีก็มีลวดลาย บางทีก็มีแผนที่หรือแผนภูมิหรือภาพประกอบ
๔. หน้าชื่อเรื่อง (Half Title Page) ต่อจากใบริงปกก็ถึงหน้าชื่อเรื่อง ซึ่งมีชื่อเรื่องของหนังสืออยู่ตอนบนของหน้า
๕. หน้าปก (Title Page) มีข้อความที่ควรรู้เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ๆ อยู่ครบถ้วน กล่าวถึงชื่อเรื่องอย่างสมบูรณ์ ชื่อผู้แต่ง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์และปีที่พิมพ์
๖. ชื่อเรื่อง (Title) มักจะปรากฏอยู่ในหน้าปกใน (Title Page) บางทีก็มีคำอธิบายชื่อเรื่อง (Sub-Title) ประกอบเป็นการช่วยให้เราทราบว่าหนังสือเล่มนั้น ๆ ว่าด้วยเรื่องอะไร

๗. ผู้แต่ง (Author) สำหรับหนังสือตำราวิชาการต่าง ๆ โดยมากผู้แต่งมักจะใส่ปริญญที่ได้รับไว้ท้ายชื่อ บางทีก็บอกตำแหน่งหน้าที่การงาน
๘. ผู้แปล ผู้รวบรวม ผู้เขียนภาพ ฯลฯ ถ้ามีความสำคัญ ชื่อของบุคคลเหล่านี้จะอยู่ที่หน้าปกใน
๙. ครั้งที่พิมพ์ (Edition) ครั้งที่พิมพ์ เป็นการแสดงว่าหนังสือเล่มนั้นนิยมแพร่หลายเพียงไร
๑๐. สำนักพิมพ์ (Publisher) สำหรับหนังสือต่างประเทศอาจตัดสินได้จากชื่อสำนักพิมพ์ เพราะสำนักพิมพ์แต่ละแห่งมักจะมีชื่อเสียงในการพิมพ์หนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง
๑๑. ปีที่พิมพ์ (Date of Publication) อยู่ในหน้าปกในที่ได้ชื่อสำนักพิมพ์ เพื่อบอกว่าหนังสือเล่มนั้นพิมพ์ในปีไหน
๑๒. บิลลิสต์ (Copyright Date) หนังสือต่างประเทศมักจะมีบิลลิสต์อยู่ด้านหลังของหน้าปกใน เพื่อบอกให้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้น ๆ ได้รับบิลลิสต์ ให้พิมพ์ขึ้นในปีใดเป็นครั้งแรก
๑๓. คำนำ (Preface, Introduction)
 Preface เป็นคำที่ผู้แต่งกล่าวแนะนำตนเอง หรือขอบคุณผู้ที่ช่วยเหลือในการแต่ง
 Introduction เป็นคำอธิบายเกี่ยวกับความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือเล่มนั้น ตลอดจนเรื่องราวที่เกี่ยวข้องด้วย เป็นส่วนสำคัญของหนังสือซึ่งผู้อ่านควรจะได้อ่านก่อน
๑๔. สารบัญ (Table of Contents) คือ ตอนลำดับเรื่องใหญ่ๆ ในหนังสือ อาจแบ่งเป็นภาคหรือบท แล้วแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่ๆ บอกให้ทราบว่าหัวข้อนั้นๆ อยู่หน้าอะไร เป็นการช่วยให้ผู้อ่านได้รับความสะดวกในการค้นหาเรื่องราวที่ต้องการ
๑๕. บัญชี ภาพประกอบ (List of Illustration) หนังสือประเภทที่ต้องการรูปภาพประกอบ เช่น หนังสือวิชาวิทยาศาสตร์ หนังสือประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ มักจะมีบัญชีแผนที่และภาพประกอบอยู่ต่อจากสารบัญ
๑๖. เนื้อเรื่อง (Text) คือ ส่วนสำคัญของหนังสือตั้งแต่ต้นจนจบ
๑๗. บรรณานุกรม (Bibliography) คือ รายชื่อหนังสือที่ผู้แต่งใช้ประกอบการแต่ง หรือรายชื่อหนังสือที่ความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องบางตอน มีประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจจะได้ค้นคว้าเรื่องราวหรือรายละเอียดเพิ่มเติม
๑๘. ดรรชนี (Index) คือ หัวข้อเรื่องรายละเอียดในหนังสือเล่มนั้น แล้วบอกเลขหน้าที่จะค้นเรื่องราวนั้นๆ ได้เรียงลำดับตามตัวอักษร โดยมากดรรชนีมักจะอยู่ตอนท้ายเล่มเสมอ

ภาคผนวก (Appendix) คือ ข้อความที่มีความสัมพันธ์กับหนังสืออธิบายเรื่องเกี่ยวกับหนังสือน้อยบ้าง บางทีก็เป็นเรื่องที่ผู้แต่งเพิ่มขึ้นภายหลัง

บัญชีศัพท์หรืออภิธาน (Glossary) หนังสือที่มีคำศัพท์ยากหรือศัพท์เฉพาะ มักจะมีคำอธิบายศัพท์ไว้ในเล่ม เพื่อให้ผู้อ่านทราบ

เชิงอรรถ (Footnote) คือ ข้อความที่อยู่ข้างล่างสุดของหน้า มีประโยชน์ให้ผู้อ่านทราบที่มาของข้อความตอนที่ยกมา หรืออธิบายเพิ่มเติมเรื่องราวที่น่ารู้เกี่ยวกับข้อความตอนนั้น หรือแจ้งให้ดูเพิ่มเติมข้อความที่เกี่ยวข้องกันในหน้าอื่น

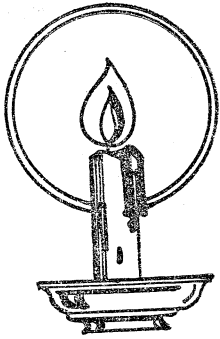
รูปแบบของหนังสือ (Format) ควบพิจารณาความหนาของปกและสัน กระดาษที่ใช้พิมพ์ การเข้าเล่ม ตัวพิมพ์ ฯลฯ

The four way test of the things we think say or do :

1. Is it the truth ?
2. Is it fair to all concerned ?
3. Will it build goodwill and better friendship ?
4. Will it be beneficial to all concerned ?

From Rotary's Creed

วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์

บรรณานุกรม (Bibliographies)

อุทัย ทติยะโพธิ์

คำว่า “บรรณานุกรม” เป็นศัพท์ที่กรม
สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการบัญญัติขึ้น
ความหมายของคำนี้ หมายถึงรายชื่อหนังสือหรือ
สิ่งพิมพ์ หนังสืออ้างอิงประเภทนี้มีประโยชน์
สำหรับ -

๑. เป็นคู่มือใช้เลือกหนังสือ
๒. เป็นคู่มือให้ทราบว่าหนังสือแต่ละเล่ม
เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร
๓. เป็นคู่มือแสดงหลักฐานอย่างครบบริ
บูรณ์ในการที่จะค้นหาชื่อ ผู้แต่ง ชื่อ
เรื่อง ปี หน้า ราคา และสิ่งอื่นๆ ที่
ต้องการทราบ

การพิจารณาหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณา
ณุกรมนี้ให้ใช้หลัก ๖ ประการ ที่ได้กล่าวไว้ใน
เรื่องหลักการพิจารณาหนังสืออ้างอิง

หนังสือบรรณานุกรมที่ควรทราบ

๑. Winchell. C. M. Guide to reference
book 7 th. ed. Chicago. American Library
Association มี Supplement I, II, III ตามลำดับ

๒. Cummulative Book Index. (C.B.I.)

New York. H.W. Wilson

๓. Standard Catalog for Public

Libraries. New York. H.W. Wilson

๔. Children's Catalog. New York

H.W. Wilson

๕. Book Review Digest. New York

H.W. Wilson

๖. Publisher's Trade List Annual

New York, Bowker

๗. บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของรัฐบาล เล่ม

๑ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๘. บรรณพิภพ สมาคมห้องสมุดแห่ง

ประเทศไทย

คำอธิบายโดยสังเขปของแต่ละเล่ม

Winchell, C.M. Guide to reference book

เป็นหนังสือที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสืออา
อิงแขนงวิชาต่าง ๆ แต่ละวิชาจะมีหนังสือพอ
ทั้งรายละเอียดอื่นๆ ซึ่งได้แก่ สถานที่พิมพ์ ปี

จำนวนหน้า ภาพประกอบและราคา การ
เป็นการเรียงลำดับตามอักษรชื่อผู้แต่ง หาก
ผู้แต่งใช้ชื่อหนังสือแทน ภาษาของหนังสือ
รวบรวมไว้มีทั้งภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส
อื่น และภาษาอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้ว
บรรณนิทัศน์สังเขปอธิบายถึงหนังสือแต่ละ
หนังสือเล่มหนึ่งถึงแม้ว่าจะรวบรวมเอาหนังสือ
ภาษาต่าง ๆ ไว้ก็ตาม แต่ก็ไม่ทำให้การใช้
ยากแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากมีบรรณนิช
และชื่อหนังสือเรียงตามลำดับอักษร เพื่อ
แก่การค้นหาหาหนังสือที่ต้องการไว้ท้าย

เนื่องจากหนังสือเล่มพิมพ์ออกมาเป็นครั้ง
ปี ๑๙๕๑ จึงจำเป็นที่จะต้องมีภาคผนวก
(Supplement) ออกมาเพื่อรวบรวมสิ่งพิมพ์ใหม่
สมัยอยู่เสมอ ขณะนี้มีภาคผนวกออกมา ๓
แล้ว ดังรายละเอียดต่อไปนี้.—

ตอนที่ ๑ เป็นรายชื่อหนังสือที่ออก
พ.ศ. ๑๙๕๐—๑๙๕๒

ตอนที่ ๒ เป็นรายชื่อหนังสือที่ออก
พ.ศ. ๑๙๕๓—๑๙๕๕

ตอนที่ ๓ เป็นรายชื่อหนังสือที่ออก
พ.ศ. ๑๙๕๕—๑๙๕๘

๔. Cumulative Book Index (C.B.I.)
เป็นหนังสือที่รวบรวมรายชื่อหนังสือที่พิมพ์
หน้าเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด ไม่ว่า

ประเภทไหนการออกออกเป็นรายเดือน การเรียง
ตามลำดับตัวอักษรโดยใช้ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง
รายละเอียดที่จะได้จาก C.B.I. ก็คือ ได้ชื่อผู้แต่ง
สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ราคา และ
L.C Card Number หลังจากออกเป็นรายเดือน
แล้ว ก็มีการออกรวมเล่มใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ใช้
สำหรับเป็นคู่มือในการเลือกซื้อหนังสือ

๓. Standard Catalog for Public Libraries

หนังสือเล่มนี้เป็น หนังสือแสดงรายชื่อ
หนังสือ ปีหนึ่ง ๆ มีชื่อหนังสือตีพิมพ์ไว้ไม่ต่ำกว่า
หมื่นเล่ม เป็นรายชื่อหนังสือที่ได้เลือกแล้วเพื่อ
ให้เหมาะสมกับความประสงค์ของห้องสมุด ทั้งใหญ่
กลาง และเล็ก ประมาณ ๒๕๐๐ ชื่อเรื่อง จะ
มีเครื่องแนะนำให้เลือกซื้อเป็นอันดับแรก การ
จัดเรียงลำดับของหนังสือเล่มนี้เป็น การจัดแยก
ประเภทหนังสือตามเลขหมู่ของดิวอี้ กับทั้งมี
บรรณนิทัศน์สังเขปประกอบด้วย ฉบับซึ่งเป็น
หนังสือที่เหมาะสมสำหรับที่จะใช้เป็นคู่มือเพื่อ:—

(๑) เลือกซื้อหนังสือ

(๒) แนะนำหนังสือ

(๓) ทำบัตรรายการ

และยังมีภาคผนวก (Supplement) ของหนังสือ
ใหม่ ๆ ด้วย

๔. Childrens Catalog

เป็น หนังสือที่ รวบรวม รายชื่อ หนังสือเด็กที่
นำอ่านไว้ประมาณ ๔๐๐๐ กว่าเล่ม พร้อมทั้ง

ให้คำแนะนำให้ใช้สำหรับห้องสมุดโรงเรียน และ
แผนกเด็กในห้องสมุดประชาชน ประมาณว่า
๑๐๐๐ ชื่อเรื่อง มีเครื่องหมายดาวเขียนไว้อย่าง
พิจารณาว่าควรซื้อเป็นอันดับแรก การจัดลำดับ
หนังสือเรียงตามเลขหมู่ด้วย และมีบอกไว้ด้วย
ว่าหนังสือเล่มใดเหมาะแก่เด็กในวัยไหน หนังสือ
ที่อ่านได้ง่าย หนังสือที่มีรูปภาพประกอบจะบอก
ไว้ให้ทราบด้วย

เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อ:-

- (๑) คู่มือเลือกซื้อหนังสือ
- (๒) คู่มือจัดหมู่และทำบัตรรายการ
- (๓) คู่มือให้หัวเรื่องสำหรับหนังสือเด็ก

๕. Book Review Digest

พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๕ เป็น
หนังสือที่ออกเดือนละครั้ง ยกเว้นเดือนกรกฎาคม
ในปีหนึ่งจะมีการวิจารณ์หนังสือประมาณ ๔๐๐
เล่ม หนังสือที่นำมาวิจารณ์จะมีชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง
สำนักพิมพ์ ราคาและมีรายละเอียดของหนังสือ
อย่างย่อ ๆ เพื่อบอกว่าหนังสือเล่มนั้นว่าด้วยเรื่อง
อะไร พร้อมทั้งเก็บคำวิจารณ์จากวารสารต่าง ๆ
ซึ่งมีชื่อเสียงของอังกฤษและอเมริกา ประมาณ
๔๐ ชนิดด้วยกัน ภายใต้คำวิจารณ์เขาจะมี
เครื่องหมาย + และ - บอกไว้เพื่อแสดงว่าหนังสือ
เล่มนั้น ๆ ดีหรือไม่ดี

๖. Publisher's Trade List Annual
(P.T.L.A.)

เริ่มพิมพ์เป็นครั้งแรกเมื่อปี ๑๙๔๔

รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ใน
อเมริกา พิมพ์ออกเป็นรายปี มีชื่อหนังสือ
เรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สำนักพิมพ์และราคา
หนังสือที่ใช้สำหรับค้นหาชื่อสำนักพิมพ์
ราคาหนังสือ ในกรณีที่ส่งหนังสือและไม่
ซื้อเต็มของผู้แต่ง ก็จะสามารถหาได้จากหน
เล่มนี้ ถ้าหากทราบชื่อหนังสือ นอกจากน
มีटरรชนี คือ Books in Print ซึ่งรวมชื่อ
ชื่อเรื่องเอาไว้ เพื่อเป็นการเพิ่มประโยชน์ใ
ใช้บรรณานุกรมเล่มนี้ยิ่งขึ้น

๗. บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของรัฐ

เล่ม ๑

พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๐๕ เป็นบ
รรณุกรมของสิ่งพิมพ์ของกระทรวงและกรมกอง
ยกเว้นกรมศิลปากร และกระทรวงวัฒนธรรม
สิ่งพิมพ์ในเล่มนี้ทั้ง หนังสือ วารสาร จุล
และเอกสารฉบับที่พิมพ์อัดสำเนา ถึง
มิถุนายน ๒๕๐๕

การเรียงบรรณานุกรม เป็นการเรียง
ลำดับอักษร เริ่มต้นด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี
ต่อด้วยชื่อกระทรวงจัดลำดับต่อไปนี้.-

- (๑) สิ่งพิมพ์ของกระทรวง
- (๒) สิ่งพิมพ์ของสำนักงานปลัด
- (๓) สิ่งพิมพ์ของสำนักงานเลขาธิการ

กระทรวง

(๔) สิ่งพิมพ์ของกรมในกระทรวง
พิมพ์ทุกชื่อมีบรรณนิทัศน์สังเขป ยกเว้นที่มีราย
ยัดในชื่อแล้วไม่ต้องมีบรรณนิทัศน์ สิ่งพิมพ์
ที่มีอักษรย่อที่ใช้ในองค์การ พร้อมทั้งเลขกา
วัดด้วย เช่น กลาโหม ก.ท. คมนาคม ค.ค.
สิ่งที่จะช่วยให้การใช้บรรณานุกรมนี้นสะดวก
ยิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งไว้เป็น ๓ อย่าง คือ —

- (๑) ดรรชนีชื่อผู้แต่งและชื่อสิ่งพิมพ์
เรียงลำดับตามตัวอักษร
- (๒) ดรรชนีชื่อผู้แต่งและชื่อสิ่งพิมพ์
ต่างประเทศ เรียงลำดับตามตัว
อักษรเช่นกัน
- (๓) ดรรชนีโดยใช้หัวข้อวิชากว้าง
ประมาณ ๔๐๐ หัวข้อวิชา

๔. บรรณพิภพ (The Worle of Book)
เป็นนิตยสารราย ๓ เดือน จัดทำโดยสมาคม
สมุดแห่งประเทศไทย พิมพ์เป็นครั้งแรกเมื่อ
๒๕๐๕ แต่ละเล่มมีรายชื่อหนังสือออกใหม่
ของเด็กและผู้ใหญ่ เล่มหนึ่ง ๆ มีประมาณ
๓๐ ชื่อ และเป็นหนังสือที่คัดเลือกแล้วว่าควร
ห้องสมุด มีบรรณนิทัศน์สังเขปพร้อมทั้งให้
หมู่และหัวเรื่องประกอบไว้ด้วย

การเรียงเป็นการเรียงแบบเลขหมู่คิวของ

สมาคมห้องสมุดที่ได้จัดพิมพ์ และตามลำดับอักษร
ของชื่อผู้แต่ง รายการทางบรรณานุกรมของหนังสือ
แต่ละเล่ม ใช้ต่างไปจากหลักเกณฑ์การลงรายการ
ในบัตร คือใช้—

- (๑) ชื่อผู้แต่งตามที่ปรากฏในหน้าปก
ในเป็นสำคัญ
- (๒) ชื่อผู้แต่งย่อ ก็ลงทั้งชื่อย่อ
- (๓) ชื่อผู้แต่งใช้นามแฝง ก็ลงรายการ
นามแฝง โดยไม่ต้องใช้นามจริง
- (๔) หนังสือที่แปลจากต่าง ประเทศ
ก็ใช้ชื่อผู้แปลเป็นรายการ

ประโยชน์ของการใช้หนังสือเล่มนี้ก็คือ มี
ดรรชนี เรียงลำดับตัวอักษร ชื่อหนังสือและชื่อผู้
แต่งอยู่ท้ายเล่ม พร้อมทั้งมีอักษรกำกับอยู่หน้า
เลขหมวดหมู่ เช่น ย. หมายถึงหนังสือเด็ก น.
หมายถึงนวนิยาย ช. หมายถึงชีวประวัติ

หนังสือเล่มนี้จะเป็นแนวทางช่วยได้—

- (๑) คู่มือการเลือกซื้อหนังสือ
- (๒) คู่มือช่วยในการให้เลขหมู่และ
หัวเรื่อง
- (๓) ได้ทราบถึงหนังสือที่ออกใหม่ๆ
สมควรมีไว้ในห้องสมุด

หน้าที่และลักษณะสำคัญของห้องสมุดประเภทต่าง ๆ

ประเภทของห้องสมุด

ห้องสมุดแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ--

๑. ห้องสมุดประชาชน
๒. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย
๓. ห้องสมุดโรงเรียน
๔. ห้องสมุดเฉพาะ

๑. ห้องสมุดประชาชน

ก. วัตถุประสงค์

๑. เป็นศูนย์กลางค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ
๒. เป็น สถานที่ จะ ช่วยให้ประชาชนได้มี

โอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๓. เป็นแหล่งรวบรวมหนังสือต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักวิธีดำเนินชีวิตในสังคม และเพิ่มพูนวิถึฐานะของตน

๔. เป็นที่เก็บรักษาหลักฐานสำคัญ ๆ เพื่อประโยชน์ในอนาคต

๕. เป็น สถานที่ ซึ่ง ประชาชน จะได้มาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ข. สถานที่ตั้งของห้องสมุด

๑. ควร ตั้ง อยู่ใน ที่ สามารถไป มาได้โดย

สะดวก

๒. ควรมีสาขาตามชุมชนหลายแห่ง

ค. เจ้าหน้าที่

๑. บรรณารักษ์ควรเป็นผู้ที่ได้รับการอบรม

ในเรื่องวิชาห้องสมุด

๒. มีบรรณารักษ์ผู้ช่วย
๓. พนักงานพิมพ์ดีด

ง. งบประมาณ

๑. อาจได้มาโดยเงินค่าบำรุงห้องสมุดหรือ

จากงบประมาณ

๒. จากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเพื่อการกุศล

จ. ประเภทของหนังสือและวัสดุ

๑. หนังสืออ้างอิง ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม ชีวประวัติ ฯลฯ

๒. หนังสือวิชาการแขนงต่างๆ สำหรับเด็กและผู้ใหญ่

๓. วารสารและหนังสือพิมพ์

๔. โสตทัศนวัสดุเช่น ฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป สไลด์ แผ่นเสียง

ฉ. บริการ

๑. ช่วยเหลือการค้นคว้า

๒. เล่านิทานสำหรับเด็ก

๓. นำหนังสือไปบริการตามที่ ๆ ไม่มีห้อง
หรือห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย

ก. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อช่วยให้ นิสิต และ อาจารย์ ค้นคว้า

หา

๒. เพื่อหาหลักฐานและความรู้

๓. เพื่อส่งเสริมให้ นิสิต และ อาจารย์ รู้จัก

สิ่งที่เป็นมาตรฐานสำหรับการค้นคว้า

๔. เพื่อสนองความต้องการ การสอนตาม

สูตร

ข. สถานที่ตั้ง

๑. ควรตั้งอยู่ย่านกลางของมหาวิทยาลัย

ค. เจ้าหน้าที่

๑. บรรณารักษ์ ควร เป็น ผู้มี ความรู้ ชั้น

ญาทางวิชาบรรณารักษศาสตร์

๒. ผู้ช่วย บรรณารักษ์ ที่มี ความรู้ ทางวิชา

บรรณารักษศาสตร์

๓. พนักงานพิมพ์

๔. นิสิตช่วยงานห้องสมุด

ง. งบประมาณ

๑. เงินค่าบำรุงห้องสมุดเก็บจากนิสิต

๒. เงินอุดหนุนของมหาวิทยาลัย

๓. เงินทุนต่าง ๆ

จ. ประเภทของหนังสือและวัสดุ

๑. ควรมี หนังสือ ทุกสาขา และวิชา ต่าง ๆ
ตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย

๒. หนังสืออ้างอิง ได้แก่ พจนานุกรม
สารานุกรม ฯลฯ

๓. วารสารและหนังสือพิมพ์

๔. โสตทัศนวัสดุได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์
ฟิล์มสตริป สไลด์ เครื่องบันทึกเสียง

ฉ. บริการ

๑. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

๒. การแสดงปาฐกถา

๓. ช่วยจัดหาหนังสือของ (Reserved
Books) สำหรับอาจารย์และนิสิต

๔. ช่วยรวบรวมบรรณานุกรมเพื่อการวิจัย

๕. สอนให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุด

๓. ห้องสมุดโรงเรียน

ก. วัตถุประสงค์

๑. ฝึกฝนและสนับสนุนให้นักเรียนรักการ
อ่านหนังสือ

๒. ส่งเสริมให้ นักเรียน มีนิสัยใช้ หนังสือ
เพื่อการค้นคว้าและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

๓. ให้นักเรียน รู้จักและเข้าใจวิธีการใช้
และ รักษา หนังสือ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ใน ห้อง สมุด
โรงเรียน

๔. ช่วยให้นักเรียน รู้จักคุณค่าของห้องสมุด
และรู้จักประโยชน์ของหนังสือดีขึ้น

ข. สถานที่ตั้ง

๑. ห้องสมุดควรเป็นห้องเฉพาะในอาคารเรียนซึ่งนักเรียนสามารถมาใช้ได้สะดวก

ค. เจ้าหน้าที่

๑. ครูที่มีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์หรือที่ได้รับการอบรมวิชาบรรณารักษ์

๒. มีผู้ช่วยบรรณารักษ์

๓. นักเรียนช่วยงานห้องสมุด

ง. งบประมาณ

๑. ได้รับ การ เงิน บำ รุง การ ศึ ก ษา ของนักเรียน

๒. เงินบำรุงจากงบประมาณหรือทางอื่น

จ. ประเภทของหนังสือและวัสดุ

๑. หนังสือที่เขียนสำหรับเด็กและเยาวชน

๒. หนังสือแบบเรียนวิชาการต่างๆ ที่เรียน

๓. หนังสือที่มีอยู่ในประเภทการสอน

๔. หนังสืออ้างอิง

๕. วารสารสำหรับเยาวชน และหนังสือ-

พิมพ์

ฉ. บริการ

๑. สอนให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุด

๒. ช่วยในการตอบคำถาม

๓. ช่วยจัดหนังสือจอง (Reserved books) วิชาเฉพาะ

สำหรับครูและนักเรียน

๔. แนะนำการอ่าน

๕. มีการยืมระหว่างห้องสมุด

Library Loan)

๔. ห้องสมุดเฉพาะ

ก. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสะสมตำราวิชาเฉพาะห้อง

๒. เพื่อ ค้นหา เรื่องที่ ต้องการ ค้น

รวดเร็ว

ข. สถานที่ตั้ง

๑. ควรเป็น ห้องเฉพาะ เพื่อผู้ใช้

ไปมาได้โดยสะดวก

ค. เจ้าหน้าที่

๑. บรรณารักษ์ ที่ได้รับ การ อบรม บรรณารักษ ศาสตร์ หรือมี ความรู้ใน วิชา ที่ปฏิบัติงาน

ง. งบประมาณ

๑. เงินงบประมาณ

๒. เงินบำรุงต่างๆ

จ. ประเภทของหนังสือและวัสดุ

๑. ตำราวิชาเฉพาะ

๒. หนังสืออ้างอิง

๓. วารสารที่เกี่ยวข้องในวิชาทั่วไป

๔. หนังสือพิมพ์

๕. สื่อทัศนวัสดุ เช่น ฟิล์มสตริป

ฉ. บริการ

เพศ วัย นับเป็นสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งหนึ่ง

๑. ย่อเรื่อง แปล

๒. ห้องสมุดวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

๒. ทำตรรชนี้กันเรื่อง

มีความสำคัญอันยิ่งใหญ่ เพราะนิสัยจะต้อง

๓. รวบรวมบรรณานุกรมเพื่อการวิจัย

ค้นคว้าวิชาด้วยตนเอง

๔. ทำหนังสือจอง (Reseaved books)

๓. ห้องสมุดโรงเรียน การสอนแผนใหม่

สรุปความสำคัญของห้องสมุดประเภทต่างๆ

ต้องอาศัยหนังสือและอุปกรณ์ในห้องสมุดอยู่มาก

๑. ห้องสมุดประชาชนเป็นสถาบันให้การ

๔. ห้องสมุดเฉพาะ มีความสำคัญในการ

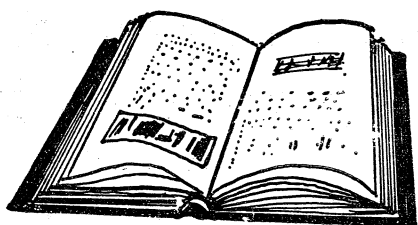
ศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป โดยไม่จำกัดความรู้

ให้ความรู้เฉพาะวิชาแก่ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ กัน

An optimistic attitude

“Where there's life there's hope.” Remember the story of the elderly gentleman who said: “I am an old man. I am ninety years old. I have had many troubles during my lifetime, but my greatest troubles were the ones that never happened.” Are your troubles the ones that never happen?

From Successful Living

๖ ๕ ๖ คุยกัณรื่องห้องสมุด

ตอน

๕ ๖ ๕ ข้อหนังสือวิทยาศาสตร์

โดย จ.ร.ว.

จรรุวรรณ ครูบรรณารักษ์มาถึงโรงเรียนแต่เช้าตามปกติ หลังจากเดินตรวจ
เรียบร้อยของชั้นหนังสือแล้ว ก็เดินไปที่โต๊ะทำงานของเธอ เหลือบเห็นเศษกระดาษที่ครูใหญ่
ส่งไว้ เรื่องให้รับจัดการซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด สำหรับงบประมาณในปีใหม่นี้ทางโรงเรียน
ห้าพันบาท ซึ่งสูงกว่าปีก่อนเล็กน้อย ครูจรรุวรรณนั่งลงที่โต๊ะทำงานของเธอ เริ่มคิดว่าควร
สนับสนุนส่วนงบประมาณน้อยอย่างไรดีนะ ห้องสมุดยังขาดหนังสืออ้างอิงอีกมาก อยากได้เอนไซ
เดียสำหรับเด็กสักชุด แต่เห็นจะยังซื้อไม่ได้ แพงเหลือเกิน อย่างน้อยควรซื้อปทานุกรม
ไทย ของสอ เศรษฐบุตร์ สักเล่ม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานก็เห็นจะต้องซื้อ น
ยังไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือสารคดีที่ให้ความรู้ แต่นิยมอ่านนวนิยายกันมาก เพื่อที่จะล่อให้
มีนิสัยรักการอ่าน เห็นจะต้องซื้อนวนิยายของนักเขียนมีชื่อ เช่น ชูวงศ์ ดวงดาว ก. สุราง
และสันต์ เทวรักษ์ไว้บ้าง วารสารอีกอย่างหนึ่ง นักเรียนชอบเหลือเกินจะต้องรับเพิ่มขึ้นอีกส
ฉบับ อาจรับเวรดึกกับช่างอากาศด้วย หนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ต้องรับเช่นเคย
เพิ่มเติมเมื่อยวันจันทร์กับบางกอกเวลล์ด้วย ที่นี้พวกตำราเรียนชี้หนักใจจริง เห็นจะต้องวานครู
แต่ละวิชาให้ช่วยแนะนำให้

ความคิดของจรรุวรรณต้องสดุดลงเพียงนั้น เพราะเสียงฝีเท้าใครคนหนึ่งเดิน
จรรุวรรณเงยหน้าขึ้นมองไปทางประตูก็เห็นสุภาพสตรีสูงอายุคนหนึ่งเดินเข้ามา เธอมีอายุราว
รูปร่างผอมสูงแต่งกายค่อนข้างทันสมัย ผู้ที่เข้ามาใหม่นี้ คือ ครูบัวแดง ครูวิทยาศาสตร์ ผู้
เป็นชาวเชียงใหม่ แต่มาเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนแห่งนี้มากกว่า ๒๐ ปีแล้ว จนกระทั่งเป็นครูอาวุโส

ทรงใจกันทั้งโรงเรียน และเห็นจะเป็นเพราะเหตุนี้เองที่ทำให้ครูบัวแดง มักจะเอะอะรุกรานครูอื่นๆ
ทำอะไรขัดใจเธออยู่เสมอ เวลาจะพูดจากับใครก็มักจะพูดอย่างตรงไปตรงมาไม่มีเกรงใจใครทั้งสิ้น

แดง : แหม ฉันละก็อิจฉาครูบรรณารักษ์จริงๆ เทียบ ไม่เห็นต้องทำงานทำการอะไร มี
เวลานั่งพักผ่อน

บรรณ : สวัสดีค่ะคุณครู วันนี้คุณครูแต่งตัวสวยจัง นะคะ ชุดสีแสดนี้เข้ากับผิวคุณครูดีนะคะ

แดง : ไม่สวยยังงี้ได้เธอ เมตรละ ๘๐ บาท คุณสามีเขาซื้อให้เป็นของขวัญวันเกิด ที่
แรกเขาแนะนำให้ซื้อสีเม็ดมะปราง แต่ฉันไม่ชอบเลยเปลี่ยนเป็นสีแสด

บรรณ : เข้มกลักรูปี้แก๊งๆ คุณสามีรักออกนะคะ คุณครูมีรสนิยมสูงเหลือเกิน

แดง : อ้อ เข้มกลักรูปี้ของวันเกิดเหมือนกัน แต่ที่จริงเดิมไม่ใช่นั่นดอกฉันไปแลก
ที่ร้านเขา มา เดิมคุณสามีฉันเข้าไปซื้ออีกอันหนึ่งมาให้

บรรณ : อันนั้นคงไม่ค่อยน่ารักนะคะ ผู้ชายเลือกนี้

แดง : นั่นสิเธอ คุณสามีฉันนี่ไม่มีเทสเอาเสียเลย ผ่าไปซื้อเอา เข้มกลักรูปี้ข้างทำเป็นรูปช้าง
มาให้ เขายังไม่รู้ไหมเธอ เขาว่าเราเป็นสาวเหนือควรใช้ช้างเป็นสัญลักษณ์
นำขำสันดี

บรรณ : วันนี้คุณครูมาเหมาะเวลาเที่ยวค่ะ ดิฉันกำลังอยากเรียนปรึกษาเรื่องหนังสือที่จะซื้อ
เข้าห้องสมุดอยู่ทีเดียว ก็นึกกำลังคิดว่าจะซื้ออะไรบ้างอยู่นะคะ ไม่ใช่ฉันนี่นะอะไรอยู่
ดอก คุณครูกรุณาแนะนำบ้างสิคะ

แดง : นั่นสิฉันนี่ก็ว่าจะมาตกลงเรื่องนี้กับเธอเหมือนกัน โทนเธอได้งบประมาณซื้อ
หนังสือเท่าไรนะ

บรรณ : ห้าพันบาทค่ะ

แดง : งั้นดีแล้ว เธอเก็บเงินไว้ให้ฉันซื้อหนังสือวิทยาศาสตร์สองพันห้า นะ ฉันตกลงกับ
คุณวินัยเขาไว้แล้วว่า ต้องแบ่งเงินมาซื้อหนังสือวิทยาศาสตร์บ้าง

บรรณ : เรื่องขอแบ่งงบประมาณไว้ซื้อหนังสือที่คุณครูต้องการนี้ เห็นจะต้องเรียนขออนุมัติ
คุณครูใหญ่ก่อนนะคะ ดิฉันยังไม่เคยทำเช่นนั้นมาก่อน ความจริงหนังสือวิทยาศาสตร์

เรายังขาดอยู่มาก เงินแค่สองพันห้าร้อยยังไม่ได้เล่มแต่ฉันอดทวงหนังสืออื่น ๆ ที่นักเรียนแก่จำเป็นต้องใช้ไม่ได้

บัวแดง : เธอจะอย่างไรถึงซึ่งเธอเถอะ แต่ฉันมีรายการหนังสือที่ต้องการอยู่แล้วรวมทั้งหนังสือสองพันห้าร้อยบาท คุณวินัยก็เซ็นอนุมัติบัญชีแล้ว เห็นไหม (ครูบัวแดงส่งบัญชีมาให้ดู) ในบัญชีนี้มีรายการหนังสือเพียงห้าเล่มเท่านั้นเป็นหนังสือเคมีเสีย ๑ เล่ม เป็นหนังสือชีววิทยาเสีย ๑ เล่ม นอกจากนั้นเป็นหนังสือตำราวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ ๓ เล่ม)

จรรุวรรณ : มีทั้งหมดเพียง ๕ เล่ม เท่านั้นหรือคะ

บัวแดง : ไม่ใช่ทั้งหมด ๗๓ เล่มเธอ ฉันต้องการตำราเรียนเคมีและชีววิทยาอย่างละ ๓๕ เล่ม

จรรุวรรณ : ดิฉันจะรับบัญชีนี้ไว้ก่อนนะค่ะ จะพยายามซื้อตามที่คุณครูต้องการให้มากที่สุดเสียวกะ แต่อยากเรียนถามว่าคุณครูจะซื้อตำราเคมีกับชีววิทยามาทำไมกันคะ ดังชุดละ ๓๕ เล่ม

บัวแดง : ฉันจะซื้อทำไมถึงฉันเถอะยะ อย่ามาทำยุ่งหน่อยเลย ว่าเธอต้องกันเงินไว้ให้ฉันสองพันห้าร้อยบาทก็แล้วกัน

(เมื่อจรรุวรรณไปพบคุณวินัยครูใหญ่ เพื่อแจ้งให้ทราบเรื่องที่ครูบัวแดงต้องการเงินไปซื้อหนังสือวิทยาศาสตร์ถึงสองพันห้าร้อยบาทนั้นวินัยเองก็ตกใจเหมือนกัน)

วินัย : อ้อ เป็นเงินก้อนใหญ่ทีเดียวนะ คุณจรรุวรรณ เมื่อตอนผมเซ็นชื่อให้ไปนั้น ก็ไม่ได้นึกว่าจะเป็นเงินมากมายถึงเพียงนี้ เห็นเป็นรายการหนังสือเพียง ๔—๕ เล่มเท่านั้น

จรรุวรรณ : แล้วคุณครูจะให้ดิฉันปฏิบัติอย่างไรล่ะคะ ดิฉันรู้สึกว่าคุณครูบัวแดงแกจะต้องยืนยันเอาให้ได้ตามนั้นแน่ ๆ เทียวค่ะ

วินัย : ก็เห็นจะต้องยอมให้แก คุณก็รู้สึกเสียใจอยู่แล้วว่า แกไม่เคยยอมใครละ ก็น่าเห็นใจเพราะแกเป็นครูอาวุโสอยู่โรงเรียนนี้มานานกว่าใคร อยู่มาก่อนคุณก่อนผมเสียอีก

จรรุวรรณ : เราไม่มีทางแก้ไขสถานการณ์บ้างเลยหรือคะ ดิฉันคิดว่า ถ้าเราเอาเงินไปทุ่มซื้อหนังสือวิทยาศาสตร์อย่างเดียวยังเสียตังสองพันห้าร้อยบาท จะทำให้เด็กต้องขาดหนังสือ

แกชอบอ่านไปมากพอคุณเดียวละคะ แล้วอีกประการหนึ่งถ้าครูที่สอนวิชาอื่น ๆ เกิด
ข้อสงสัยอย่างเดียวกันขึ้นบ้าง คุณครูจะทำอย่างไรคะ ทางที่ถูกดิฉันคิดว่าครูทั้ง
โรงเรียนควรช่วยแนะบรรณารักษ์ว่าต้องการหนังสืออะไรบ้าง แต่การตัดสินใจว่าจะ
ซื้อหนังสืออะไร จำนวนเท่าใดน่าจะเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์มากกว่า อนึ่งการ
การซื้อตำราเรียนเข้ากันตั้งวิชาละ ๓๕ เล่มนี้ ไม่น่าทำเลยคะ

ย : ผมเห็นด้วยกับคุณจากรุวรรณร้อยเปอร์เซ็นต์เต็มทีเดียวครับ แต่สำหรับครั้งนี้ผิอญ
เป็นความผิดพลาดของผมเองที่ยอมเซ็นชื่ออนุมัติให้ครูบัวแดงแปปโดยที่ไม่ทราบ
ยอดเงิน เห็นจะต้องปล่อยเลยตามเลยละครับ ขอให้คุณเห็นกับผมก็แล้วกัน แล้ว
ผมจะพยายามหาเงินงบอื่นมาเพิ่มให้คุณซื้อหนังสือที่จำเป็นอีกทีหลัง แต่อาจไม่ได้
มากมายดังพันสองพันดอกนะครับ

จรรณ : ถ้าคุณครูจะกรุณาอย่างนั้น ดิฉันก็ไม่ขัดข้องดอกคะ

ย : ถ้าอย่างนั้นก็ดีแล้วครับ ส่วนผมจะพยายามขอร้องให้ครูบัวแดงยอมลดจำนวนหนังสือ
ที่จะซื้อเข้ากันตั้ง ๓๕ เล่มนี้ ลงเสียบ้าง

(ในวันต่อมา คุณวินัย จึงเชิญครูบัวแดงมาพบ)

ย : ได้ข่าวว่าคุณครูส่งบัญชีหนังสือที่จะซื้อให้คุณจากรุวรรณแล้วใช่ไหมครับ

แดง : เปล่าคะ ดิฉันเพียงแต่เอาบัญชีที่มีลายเซ็นของคุณให้เขาดูเท่านั้น เพื่อให้เขารับ
ทราบว่าครูใหญ่อนุมัติแล้ว ส่วนเรื่องการจัดซื้อนี้ ดิฉันจะไปซื้อเองขอให้เขากันเงิน
ไว้ยอดหนึ่งเท่านั้น

ย : คุณครูไม่น่าจะต้องไปลำบากลาบอย่างนั้นเลย มอบบัญชีให้คุณจากรุวรรณเขาซื้อให้
ก็สิ้นเรื่อง อนึ่งเรื่องการซื้อหนังสือนี้ มีระเบียบเรื่องการพัสดุควบคุมอยู่ ต้องทำ
ให้ถูกต้อง คุณจากรุวรรณเขาเป็นเจ้าหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว ถ้ามอบให้เขาทำเรื่อง
ก็จะเรียบร้อยดี

แดง : เดียวเขาก็เอาเงินไปซื้อหนังสือที่เขาชอบอ่านเองหมดเท่านั้น

ย : คงไม่เป็นเช่นนั้นดอกครับ ถ้าเกิดเรื่องอย่างนั้นจริง ก็คอยเอาใบรักษากันวันหลังก็
คงได้ แต่ที่ผมเชิญคุณครูมาพบวันนี้ ก็เพราะมีธุระอีกเรื่องหนึ่งที่จะต้องขอปรึกษา

เป็นเรื่องที่ผมไม่ค่อย สนุกดีจึงอยากขอความ กรุณาคุณครูช่วยให้ความ กระจำกับ สักหน่อย

บัวแดง : เกี่ยวกับเรื่องอะไรกันคะ

วินัย : ก็เรื่องที่คุณครูขอซื้อตำราเคมีกับชีววิทยานั้นแหละครับ คุณครูต้องการอย่างละ เล่ม ใ้ใหม่ครับ

บัวแดง : อ้อ ก็ถูกละซีคะ นักเรียนในชั้นดิฉันมี ๓๕ คน ก็ต้องซื้อให้ครบจำนวนซีคะ เด็กจะได้มีใช้ทั่วถึงกัน

วินัย : คุณครูคิดราคาแล้วหรือยังครับ ว่าจะเป็นเงินสักเท่าไร

บัวแดง : โอ๊ย ไม่เท่าไรดอกคะ เล่มละ ๓๐ บาท เท่านั้น

วินัย : ก็ตกเข้าไปสองพันหนึ่งร้อยบาทขึ้นะครับ หนังสืออังกฤษอีก ๓ เล่มนั้น รวมรา สี่ร้อยบาท หนังสืออังกฤษนี้ช่วยในการสอนได้มากไหมครับ

บัวแดง : แน่นนอนละคะ หนังสืออังกฤษนี้ได้ประโยชน์มาก ครูทุกคนควรจะได้หัดศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้มีความรู้สูงขึ้น อย่างน้อยก็ให้ได้อ่านตำราหัดตำราดี ๆ ให้มี ห่วงว่าลูกศิษย์ไว้วาง เด็กอ่านหนังสือไทย ครูก็อ่านตำราเล่มเดียวกัน เอาไปสอน กันตามนั้น เด็กจะดูถูกภูมิเอาได้

วินัย : เดือนห้องสมุดโรงเรียนมีตำราภาษาอังกฤษพอหรือยังครับ

บัวแดง : โอ๊ย ยังขาดอีกซี ดิฉันไปเดิน ๆ ดูแล้วไม่เห็นค่อยมีตำราดี ๆ เลย มีแต่หนังสือเก่า ๆ ที่ฝรั่งให้มา ถ้าโรงเรียนจะซื้อตำราอังกฤษใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นบ้างก็ดี

วินัย : ครับ ผมเองก็อยากส่งเสริม แต่ติดขัดด้วยงบประมาณมีน้อย ส่วนหนังสือที่ต้องก ใช้นั้นมีมาก จึงต้องซื้อหนังสือที่มีความจำเป็นมากเสียก่อน คุณครูเห็นอย่างนั้นไหม

บัวแดง : ก็จริงละ

วินัย : นั่นซีครับ ผมจึงมาคิดในใจ ถ้าเราจะซื้อหนังสือเคมีกับชีววิทยาให้ช้กันน้อย แ ลงไป ก็คงเหลือเงินไปซื้อหนังสืออื่น ๆ ที่จำเป็นได้อีกไม่น้อย

บัวแดง : แล้วจะเอาหนังสือเรียนที่ไหนมาให้ให้นักเรียนได้อ่านกันทั่วถึงละคะ

- นัย : ครับ ข้อนี้น่าเป็นปัญหาน่าคิดทีเดียว ดูเหมือนผมเองก็เคยตั้งปัญหาคล้าย ๆ กันนี้ ตามคุณจากรวรรณแถมหนึ่งแล้ว แกล้งให้คำตอบคล้าย ๆ อย่างนี้ครับว่าเราจะต้องพยายามทำดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
- แดง : หมายความว่าอย่างไรกันคะ
- นัย : ก็หมายความว่า ถ้าเรามีงบประมาณพอ เราก็จะสามารถซื้อหนังสือเรียนมาให้เด็กใช้กันอย่างทั่วถึงได้ แต่ถ้าเงินไม่พอก็เห็นจะต้องลดบริการด้านนี้ลงบ้าง
- แดง : ถ้าโรงเรียนไม่ซื้อหนังสือให้ เด็กจะเอาเงินจากไหนมาซื้อคะ นักเรียนของเราไม่ใช่ลูกเศรษฐีนี้คะ ถ้าไม่ซื้อให้มาก ๆ เล่ม ที่ไหนจะพอกันอ่าน
- นัย : ผมเองก็อยากช่วยหาทางให้นักเรียนได้มีหนังสืออ่านกันอย่างเพียงพอ แต่ก็สนใจตรงเรื่องงบประมาณนี้แหละครับ เราควรจะไปปรึกษาคุณจากรวรรณอีกคนเห็นจะดี (วินัยกตกริ่งเรียกภารโรงเข้ามาสั่งให้ไปเชิญคุณจากรวรรณมาพบ)
- จากรวรรณ : คุณครูมีธุระอะไรกับดิฉันหรือคะ
- นัย : ไม่มีอะไรมากดอกครับ เรามีปัญหาที่ยังขบไม่แตกเรื่องการจัดหาหนังสือให้เด็กอ่าน จึงอยากเชิญมาปรึกษา เพื่อคุณจะมีวิธีแก้ปัญหาได้บ้าง
- จากรวรรณ : ดิฉันยินดีรับใช้เต็มที่ เท่าที่สติปัญญาได้อยู่คะ
- นัย : เรื่องมันเป็นอย่างนี้ครับ คุณครูบัวแดงต้องการให้นักเรียนมีตำราเคมีและชีววิทยาอ่านกันทั่วถึง แต่ทางโรงเรียนไม่สามารถหางบประมาณมาช่วยได้ ที่นี้เราจะหาทางออกอย่างไรดี
- จากรวรรณ : สำหรับปัญหาเรื่องนี้คงไม่มีทางแก้ที่ได้ผลร้อยเปอร์เซ็นต์เป็นแน่ มันเกือบจะเท่ากับต้องการให้มีกลางวันกับกลางคืนพร้อมกัน ถ้าจะหวังได้ก็จะเป็นตอนใกล้ค่ำหรือใกล้รุ่งอะไรอย่างนั้นแหละคะ
- แดง : แหม เธอมีแต่เล่นสำนวนอยู่นั่นแหละ จะแก้ปัญหาอย่างไรก็ลองขยายออกมาเถอะน่า
- จากรวรรณ : ปัญหา มันยากนี้คะ แม้แต่คุณครูใหญ่กับคุณครูช่วยกันแก้อย่างไรก็ไม่ตก ดิฉันจะแก้ตกได้อย่างไรกันคะ ดิฉันจึงต้องออกตัวไว้ก่อนเท่านั้นเอง

วินัย : เอาเถอะครับเราต้องการฟังความเห็นของคุณเท่านั้น ส่วนจะแก้ปัญหาได้หรือไม่ ไม่สำคัญดอกครับ

จารุวรรณ : ดิฉันคิดว่าเรามีทางทำให้นักเรียนมีโอกาสอ่านหนังสือที่เราต้องการให้แก่อ่าน โดยที่
 ไปถึงได้ ด้วยการเสียเงินน้อยที่สุด แต่ทั้งนี้ต้องเสียความสะดวกสบายส่วนตัวไป
 บ้าง อีกหนึ่งจะต้องแบ่งเวลาอย่าให้นักเรียนมาใช้หนังสือเล่มนั้นพร้อม ๆ กัน ทุก
 วิธีทำคือ ซื้อหนังสือซ้ำกันเพียง ๕ เล่ม เมื่อได้มาแล้ว เราออกกฎเฉพาะไม่
 นักเรียนขอยืมไปอ่านนอกห้องสมุดหรืออีกนัยหนึ่ง เราถือหนังสือชุดนี้เสมือนเป็น
 หนังสืออ้างอิง เช่นเดียวกับปทานุกรม หรือ เอนไซโคลปีเดีย แต่นักเรียนจะ
 ยืมอ่านได้ในห้องสมุด ถ้าทำได้เช่นนี้ ก็เท่ากับว่าเรามีหนังสืออยู่ซ้ำกันหลายสิบเล
 เหมือนกัน

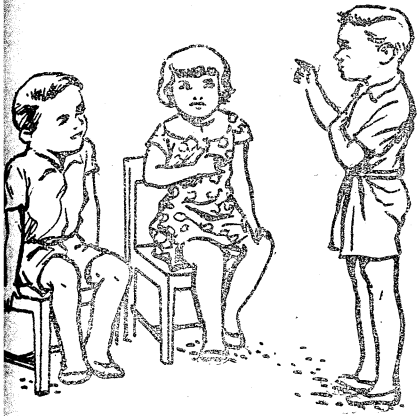
บัวแดง : มันจะได้ผลเหมือนซื้อมา ๓๕ เล่ม ได้อย่างไรกัน ฉันไม่เห็นเข้าใจ

จารุวรรณ : ขอประทานโทษ บางทีจะเป็นที่ดิฉันพูดห้วนไปหน่อย ความจริงการซื้อน้อยเล่ม
 ให้ได้ผลเช่นเดียวกับซื้อ ๓๕ เล่ม นะไม่ได้ดอกค่ะ แต่มีทางทำให้นักเรียนมีโอกาส
 ได้อ่านพร้อมๆ กันทั้ง ๓๕ คนนะค่ะ สมมติว่าเราให้เด็กผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาอ่านใน
 ห้องสมุดเฉพาะหยุดพักกลางวัน ถ้าเด็กอ่านคนละ ๑๕ นาที ใน ๑ ชั่วโมง ก็จะ
 นักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนั้น ๕ คน ถ้าเรามีหนังสืออยู่ ๕ เล่ม ก็จะได้มีคน
 ๒๐ คน

วินัย : วิเศษทีเดียวครับ ถ้ายังโรงเรียนหาชั่วโมงว่างให้เป็นห้องสมุดได้ด้วย ก็จะทำให้
 นักเรียนได้อ่านหนังสือกันทั่วถึงยิ่งขึ้น ถ้าอย่างนั้นเราเห็นจะไม่ต้องซื้อถึง ๓๕ เล
 ดอกนะครับคุณบัวแดง สัก ๕ เล่ม คงพอกระมัง

บัวแดง : จะเอาอย่างนั้นก็ได้ แต่เงินที่เหลือต้องเอาไว้ให้ดิฉันซื้อหนังสืออังกฤษนะค่ะ

วินัย : ตกกลางครับ อ้อ คุณบัวแดงครับ อย่าลืมส่งบัญชีหนังสือที่ต้องการเพิ่มเติมให้คุณ
 จารุวรรณด้วยนะครับ ผมคิดว่าคุณจารุวรรณคงจะจัดการสั่งซื้อหนังสือให้คุณครู
 ครบถ้วนทีเดียว ◀

ยักษ์หลับ

ลมูล รัตตากร

ในถ้ำใหญ่ซ่อนอยู่บนยอดภูเขาสูงชันเก่าแก่แห่งหนึ่ง เป็นที่อาศัยของยักษ์ใหญ่ตนหนึ่ง
 ได้เวลา มันก็พลิกตัวตื่นขึ้น หาวยาว ๆ แล้วลืมตาทั้งสองขึ้น

ในถ้ำอันมืดสนิทนั้น แม้จะมีหินก้อนใหญ่ ๆ เป็นเพดานถ้ำ ก็ยังมีแสงอาทิตย์ลอดเข้ามา
 เป็นลำสีทอง ล่องมายังดวงตาใหญ่ข้างหนึ่งของยักษ์ ทำให้มันกระพริบตาลงแล้วหาวอีกครั้งหนึ่ง
 สนน

มันหลับเป็นเวลานานถึงหมื่นปีแล้ว โดยที่มันไม่รู้สึกรู้สอะไร มันรู้แต่เพียงว่ามันหิวมาก
 ค่อย ๆ ขณะที่ยอนหลับตาเล่นอยู่นั้น ความทรงจำเกี่ยวกับเนื้อที่อร่อยหวานฉ่ำของบรรดามนุษย์
 หลาย ก๊กกลับคืนมาสู่สมองของมันอีกครั้งหนึ่ง มันเลิ่ริมฝีปากด้วยความหิว กลิ้งตัวไปหลายฟุต
 ยความคึกคะนอง แล้วค่อย ๆ ก้าวช้า ๆ ออกจากถ้ำสู่แสงแดดข้างนอก

แสงอาทิตย์อันแผดจ้าในฤดูร้อนทำให้มันตาลายอยู่ครู่หนึ่ง แล้วยืนนิ่งอยู่ท่ามกลาง
 แดดอันอบอุ่น ขณะนี้ตาของมันค่อย ๆ ชื่นกับแสงแดดจ้าแล้ว มันค่อย ๆ เผยตาอีกข้างหนึ่งขึ้น
 ลงมาจากภูเขาใหญ่ เห็นเมืองใหญ่เมืองหนึ่งตั้งอยู่กลางหุบเขาเบื้องล่าง

ขณะนี้มันสามารถมองเห็นระยะไกลได้แล้ว มันเห็นถนนหนทางมีผู้คนเดินขวักไขว่
 ยายหญิง และเด็ก มีรถยนต์นานาชนิดแล่นโดยเร็วด้วยความชำนาญของผู้ขับขี่

ยักษ์ใหญ่เลิ่ริมฝีปากอีกครั้งหนึ่ง “คนพวกนี้จะเป็นอาหารที่อร่อยมากทีเดียว” มันพูด
 ขึ้นแล้วค่อย ๆ ลุกขึ้นอย่างช้า ๆ ก้าวสวบ ๆ ลงไปสู่เชิงเขาเบื้องล่างอย่างลำพอง

เมื่อมันเดินเข้ามาจนถึงในเมือง ความทรงจำเก่า ๆ เกี่ยวกับการกินครั้งใหญ่ที่มันไ
มานานแล้ว ก็ผุดขึ้นในสมองอันว่างของมันอีกครั้งหนึ่ง มันรู้สึกว่่าเรใจ เมื่อนึกถึงการกร
ของมันในเมืองใหญ่ ๆ ทั้งหลาย ความหวาดกลัวของประชาชน เสียงตะโกน เสียงร้องไห้คร่ำ
เสียงฝีเท้ากระทบพื้นขณะวิ่ง และเสียงก๊วฉับ ๆ เป็นจังหวะของเท้าอันใหญ่หึมาของมัน ใน
ที่เดินลงไปหามนุษย์ผู้เคราะห์ร้ายที่วิ่งหนีไปอย่างไม่คิดชีวิตเหล่านั้น

“ข้ากลืนหัวเราะไว้ไม่ได้” มันหัวเราะกับตัวเอง “เมื่อเข้าเห็นผู้คนพากันวิ่งเห
คนบ้า แต่การหัวเราะจะช่วยข้าได้มากหลังจากข้ากลับมาเสียนาน แม้ว่าข้าอยากกิน มากกว่าอยาก
เราะ แต่ข้าก็จะลองดูทั้งสองอย่างเลยทีเดียว” ขณะนั้นมันย่างสามขุมมาถึงถนนสายแรกของ
ใหญ่นั้น มันอ้าปากออก และส่งเสียงแผดลั่นที่ทำให้บ้านเรือนสั่นสะเทือนไปหมด

ถนนสายนั้นเป็นถนนสายเล็ก ๆ แต่เนื่องจากเวลาเย็นมากแล้ว จึงแออัดไปด้วยผู้คน
จ่ายตลาดและเด็ก ๆ กำลังกลับจากโรงเรียน

ยักษ์ใหญ่ยึดมันที่ตรงหัวถนนสายเล็ก ๆ นั้นเอง มันแผดเสียงหวาดอีกครั้งหนึ่งดังรา
เสียงฟ้าร้อง

เสียงดังอื้ออึงบนถนนเงียบกริบลงราวกับถูกมนต์สะกด ทุกคนหันมายังต้นเสียงและ
มองมายังยักษ์หึมาตัวนั้น ทั้งชายหญิงและเด็กไม่มีใครตกใจกลัวเลยจากนั้นก็มเสียงหัวเราะค
ตามมาจากบนบ้านที่เรียงรายอยู่ในบริเวณนั้นระคนกับเสียงหัวเราะอย่างพอใจจากเด็กนับร้อย

ทั้งชายหญิงและเด็ก ๆ เดินมาหายักษ์ใหญ่ราวกับเกลียวคลื่น ล้อมรอบยักษ์ตนนั้น
พร้อม ๆ กัน และเดินไปพลางว่า “ฮ่าโฮ้ มาไวไว มาดูไซนยักษ์”

ยักษ์ใหญ่จ้องมองผู้คนด้วยความแปลกใจ พ่อหนูน้อยคนหนึ่งวิ่งเข้ามาสะกิดขาอัน
ลำของมัน ซี่ไปยังถนนที่จะตรงเข้าสู่กลางเมือง และพูดว่า “ทางนี้จะมียักษ์ ทางนี้”

ฝูงชนพากันร้องตามเด็กไปด้วย “ทางนี้มียักษ์ใหญ่” เขาพากันตะโกน “หลีกทา
ให้หน่อยซี” ผู้ชายคึกคะนองนับสิบ ๆ คนกีดันมันจากด้านหลัง ทั้งตะโกนทั้งหัวเราะและร้องเซี่ย
“เอ้า ไปรีบไป ตรงไปข้างหน้าเลย เพื่อนยาก”

ประหลาดใจเหลือเกินที่จะคิดอะไรทัน นอกจากจะทำเสียงดังยักษ์ใหญ่ค่อย ๆ ก้าว
ไปข้างหน้าอย่างช้า ๆ ไปตามถนนเล็ก ๆ นั้น ติดตามด้วยฝูงคนที่สับสนคนคึกคะนอง

ขณะที่เคลื่อนขบวนไปนั้น ประตูทุกๆ บ้านก็เปิดออก ผู้คนพากันเดินมาสมทบขบวนนั้น
ให้ร้องดังก้อง พร้อมกับร้องเพลงปรบมือเป็นจังหวะ

“มาละเหว้ย มาละวา มาดูยักษ์ใหญ่ ให้เป็นขวัญตา”

ยักษ์ใหญ่ถูกเบียดเสียดและผลักดัน เท้าของมันย่ำไปตามถนนที่สกปรกและฝุ่นตลบฟุ้ง
มันแทบหายใจไม่ออก เสียงโห่ร้องโดยรอบทำให้มันรู้สึกเย็นวาบจับใจด้วยความกลัว

ในที่สุดก็มาถึงสี่แยกกลางเมือง ยักษ์ใหญ่รู้สึกว่า มันมาอยู่ใกล้หน้าพุน้ำสวยงาม มีเสียง
โห่ร้อง เสียงหัวเราะและเสียงเชียร์จากผู้คนเกี่ยวกับตัวมันอยู่รอบๆ

ความหิวเข้าครอบงำมันอีกครั้งหนึ่ง มันรู้สึกเคียดดาลเป็นอย่างมากยิ่งมันอยากแสดงให้คน
หนุ่มๆเห็นว่า มันเป็นผู้ยิ่งใหญ่เพียงใด มันอ้าปากออกกว้าง และส่งเสียงตวาดลั่นดังเจ็ดครั้งติดๆกัน

แต่ฝูงชนที่เคยได้ยินกิตติศัพท์มากมายเกี่ยวกับเสียงตวาดของยักษ์พากันร้องว่า “ทำได้แค่นี้
อ้อ เย้ เจ้าก็เป็นยักษ์ดีกว่ายักษ์เผ่าวัดเผ่าผ้าหน้อยเดียวเท่านั้นเอง”

ยักษ์รู้สึกถึงความสามารถอันน่าสะพึงกลัวของมันได้ คราวนี้ละมันจะทำให้กลัวลานไป
ด้วย มันแยกนิ้วเท้าออก กระเท็บลงบนพื้นอย่างแรง

ฝูงคนจะพอใจมากขึ้นเล็กน้อย “ไม่เลว” หญิงแก่คนหนึ่งซึ่งยืนอยู่ทางซ้ายมือของมัน
ขึ้น “แต่ตอนแผ่นดินไหวคราวก่อนน่าฟังกว่านี้มากมาย”

“และตอนแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ก็สนุกกว่านี้ร้อยเท่า” ตาอำเสริมขึ้นบ้าง

ยักษ์ใหญ่หยุดตัวลงนั่งข้างน้ำพุอย่างท้อแท้ใจ “คนพวกนี้เป็นใครกันหนอ” มันถาม
เอง “ทำไมจึงไม่รู้จักกลัวว่า ข้าจะจับกินเสียบ้างเลย แถมยังหัวเราะเยาะความสามารถที่น่า
ขำของข้าเสียด้วย”

เด็ก ๆ เริ่มมารวมกัน เอาไม้มาแหย่มันแล้วร้องถามว่า “นี่เล่นกลอะไรไม่ได้เลยหรือใจ
งน้อยน้า” แต่ยักษ์ใหญ่นั่งนิ่งด้วยความอายและประหลาดใจ

“ไม่เห็นได้เรื่องเลย” เด็กตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งร้องตะโกนขึ้น ปีนขึ้นไปบนหัวของยักษ์
ที่เอาไม้เล็ก ๆ เคาะหัวของมันเบา ๆ ทำนองล้อหยอก

เด็กอื่น ๆ เห็นเข้า ก็พากันไต่ขึ้นมาบนตัวของยักษ์เป็นการใหญ่ บ้างย่ำบนเท้าของมัน
บ้างย่ำบนไหล่ของมัน แล้วยืนแหย่กันเองจนมันปวดไหล่ไปหมด

ในที่สุดเด็ก ๆ พากันเบื่อและค่อย ๆ ทะยอยจากไป ผู้ใหญ่แยกย้ายกันออกไปทำงานและ
กลุ่มสุดท้าย ก็ผลไปหาของเล่นที่ตื่นเต็นกว่า

ยักษ์ใหญ่ยังคงนั่งนิ่งอยู่ที่นั่น ฟังน้ำพุอันเย็นฉ่ำอย่างอ่อนแรง ดูร่างกายอันกำยำที่มาของมันแล้วรู้สึกน่าสงสารอยู่บ้าง มันรู้สึกเหมือนใจจะขาด เวลาในโลกเป็นอย่างไรกันหนอ มันคิดอย่างเศร้า ๆ ไม่มีใครรู้จักกลัวมันเลย มันคิดว่ามันไม่ควรจะตื่นขึ้นมาเลย และมันรู้สึกคิดถึงที่นอนของมันขึ้นมาทันที

สุนัขตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่งเดินผ่านมามาก ๆ ที่เท้าของมัน จับที่นิ้วเท้าอันใหญ่ของยักษ์ใหญ่สองสามครั้ง แล้วเดินจากไปอย่างรวดเร็ว

แต่ยักษ์ใหญ่ยังคงนั่งนิ่งไม่กระตุกกระตัก ไม่มีอะไรที่จะทำให้มันเศร้าไปกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ได้อีกแล้ว นกกระจอกตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่งบินลงมาจากรังที่ชายคาบ้าน มาเกาะที่ปลายจมูกของมัน ก้มลงจิกอย่างช้า ๆ เมื่อไม่เห็นว่ามีอะไรน่าตื่นเต้น นกน้อยก็บินจากไป

ยักษ์ใหญ่ยังคงไม่เคลื่อนไหวเลย

แม่ไก่ตัวหนึ่งเดินร้องก๊อก ๆ มา มันกระโดดขึ้นไปบนคอของยักษ์ใหญ่อย่างรีบร้อน นั่งลงในหูข้างหนึ่งของยักษ์ แล้วไข่ออกมาฟองหนึ่ง แล้วร้องกระตักขึ้นด้วยความปีติ แม่ไก่บินลงจากใบหูของมันแล้วจากไป โดยไม่สนใจจะหันกลับมาอีกเลย

เสียงสะอื้นยังดังลอดออกมาจากลำคอของยักษ์ใหญ่ มันลุกขึ้นรู้สึกปวดขาอันใหญ่มหึมาของมัน เนื่องจากนั่งนานเกินไป มันลุกขึ้นเดินจากไปตามทางที่มาอย่างปวดร้าว

บนถนนไม่มีคนเดินเลย ทุกคนกำลังรับประทานอาหารค่ำ ไม่มีใครเลยจะหันมามองมัน แม้แต่จะมองลอดมาทางหน้าต่างในขณะที่ยักษ์ใหญ่ผู้หัวโง่สลวย กำลังก้าวเท้าไปยังที่อยู่อย่างเชื่องช้าและเศร้า ๆ ถ้าจะมีเด็กเล็ก ๆ สักคนหนึ่งมาขึ้นมองมันเท่านั้น เรื่องนี้ก็คงจะไม่จบลงอย่างเศร้าเช่นนั้น แต่ไม่มีใครเลยมาสนใจดูมัน มันกลายเป็นยักษ์แก่ ๆ ที่ไม่ได้เรื่องไปเสียแล้ว ผู้คนกลับสนใจกับอาหารค่ำมากไปกว่าสนใจตัวมันเสียอีก

มันกลับมายังภูเขาอีกครั้งหนึ่ง ค่อย ๆ เดินขึ้นไปตามทางสูงชันอย่างเชื่องช้าและเศร้าสร้อย เมื่อมาถึงที่พำนักมันหยุดนั่งอยู่กลางแสงแดดครู่หนึ่ง ทันใดนั้นความรู้สึกในความยิ่งใหญ่ของมันเมื่อหมื่นปีมาแล้ว ความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่มันต้องสูดทนมาในวันนี้ตลอดวัน กลับเข้ามาบีบคั้นจิตใจมันอีก มันเงยขึ้นมองดวงอาทิตย์ด้วยสายตาที่บ่งถึงความอับอายอย่างน่าสงสาร มันสะอื้นยังใหญ่สะอื้นเอือกติด ๆ กันสองครั้งแล้วนอนแน่นิ่ง ยักษ์ใหญ่ของเราที่หลับอีกครึ่งหนึ่ง และหลับต่อไปอย่างไม่มีวันตื่นมาเผชิญโลกอันสร้างความทุกข์ระทมให้มันอีก ◀

ห้อง—หอ—ทอง

บรรณารักษ์เก่า

ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันออก ตรงท่าวาสุกรี เป็นเวลาเย็นมากแล้วดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า ทิวไม้บนฝั่งแม่น้ำทางทิศตะวันตกอยู่ไกล หอแสงสีแดงส้มปนม่วง น้ำเงินอ่อนทาบกัน น่าดูจะบายสีไว้ในท้องน้ำ มีเรือสัญจรไปมาในระยะ ๆ ฟีนานี้มี ผักตบชวา ลอยมาจากทิศเหนือลงสู่ปากน้ำเป็นทิวแถว กระเทียมแดงตามกระแสน้ำ นาสีน้ำตาล ตัดกับไม้ไผ่เขียว ดอกสีม่วงมองดูสวยงามยิ่งนัก

ตรุณี ๓ นางพร้อมด้วยสหายหนุ่ม ๒ นาย ชมความงามธรรมชาติอยู่ริมน้ำนั้น ทุก ๆ คน ปรารถนาด้วยเครื่องแบบของนักศึกษา มีหนังสืออุปกรณ์การเรียนอยู่ในมือ ตรุณีนางหนึ่งกล่าวว่า

“พวกเรานั่งพักกันสักครู่ ดีไหมคะ เดินมาเหนื่อยแล้ว”

“เหมา ถ้าจะเมื่อย ชวนเรานั่ง เ้า เสียทีสิ”

แหม ! กาญจน์ ถ้าคุณไม่เมื่อยก็อย่านั่งสิ

คะ เอ้า อุไรวรรณ กนก เครื่องมาศ ไม่นั่งหรือ หรือจะชมความงามของท้องน้ำต่อไป ก็เชิญเถิด แต่นั่งก็เห็นเท่ากับยืนนะคะ”

ทุกคนหัวเราะแล้วนั่งลง อุไรวรรณ เหมรา เครื่องมาศ จัดได้ว่าเป็นหญิงสาวที่ค่อนข้างสวย แม้จะอยู่ในเครื่องแบบ ก็มองรูปร่างกระทัดตวง ทรงผมหยิกสลวยตามธรรมชาติ ไม่เสริมสวย ความงามให้ผิดจากความเป็นจริงแต่ประการใด ส่วนกาญจน์กับกนกเป็นชายหนุ่มอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับสตรี ๓ นางนั้น รูปร่างสูงโปร่ง คนหนึ่งผิวค่อนข้างขาว แต่อีกคนหนึ่งค่อนข้างคล้ำ ใบหน้าสวยเก๋ปาน ๆ กัน วัยหนุ่มสาวทั้ง ๕ นั้นมองแล้วเป็นที่เจริญตา เจริญใจ แก่ผู้ที่จ้องพินิจ หรือแม้จะเหลือบผ่านไปชั่วขณะหนึ่ง

“เออ ! คุณทราบกันไหมคะ ข่าวที่ลือว่าตรงท่าวาสุกรีนี ทางรัฐบาลจะจัดสร้างหอสมุดแห่งชาติอย่างทันสมัย เป็นความจริงหรือเปล่า” อุไรวรรณเอ่ยถามขึ้น

“ข่าวลือนะเป็นความจริง ตามโครงการ

กะว่า จะสร้างให้เสร็จบริบูรณ์ภายใน พ.ศ.
๒๕๑๐” กนกตอบ

“แต่ที่จะให้แน่จริง ๆ หรือจริงแน่ ๆ ก็ต่อ
เมื่อเราได้เห็นอาคารอันสง่างามตรงนี้เสียก่อน”
กาญจน์ กล่าวพลางมองไปทางพื้นสนามอันกว้าง
และว่างเปล่า

“จริงแน่ ๆ ชิคะ เพราะได้กระทำพิธีวาง
ศิลาฤกษ์ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคมนี้เองค่ะ”

แหม ! เมื่อไรจะเสร็จนะ ฉันเห็นจะไปไหน
ไม่รอด คงบ่วนเปียนอยู่แถวนี้เอง” เครื่องมาศพูด
อย่างเพ้อฝัน

พูดอย่างกับคุณไม่มีที่คัน หนังสืออย่างนั้น
แหละ ทุกวันนี้นักก็เบ็นนอนหนังสืออยู่แล้ว
เห็นไปห้องสมุดนั้น ห้องสมุดนี้ให้วันวายไปหมด

“พูดยังกับว่า ฉันเบ็นนอนหนังสือคน
เดียวอย่างนั้นแหละ แล้วพวกคุณก็เหมือน
กันแหละ”

“เฮ้! ตกลงเบ็นนอน ๕ ตัว” กาญจน์
พูดติดตลก

“แหม! พูดน่าเกลียด” เหมราค่อนกาญจน์
ต่างคนต่างหัวเราะ เหมราถามต่อ

“ฉันอยากทราบจริงว่า การเก็บหนังสือจน
มากมาย แล้วรวมกันเบ็นห้องเล็กห้องใหญ่ตาม
แต่ผู้รวบรวมได้ัน ฟังมีชั้นในสมัยเราหรืออย่าง
กันนะ สมัยโบราณเขาไม่มีกันหรือ”

“มีสิ ผมเคยอ่านหนังสือหลายเล่ม อังถึง
เก็บหนังสือ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้ามีหนังสือ ก็คือ
มีที่เก็บหนังสือ จะเบ็นหีบ เบ็นตู้ หรืออะไรก็ตาม
ถ้าเจ้าของเบ็นคนเจ้าระเบียบ รักสวย รักงาม
จงรวบรวมจัดไว้เบ็นห้องหนึ่งโดยเฉพาะถ้าเบ็น
คนมีฐานะดี ก็อาจจะมีหลายห้อง กลายเบ็น
อยู่ต่างหาก เบ็นที่เก็บหนังสือโดยเฉพาะที่เดียว

“ใครเล่าให้คุณฟัง” อุไรวรรณถาม

“อ่านพบบ้าง ฟังท่านผู้เล่าบ้าง”

“เท่าที่คุณเล่าเรียนมา เพื่อเก็บหนังสือ
มาแต่สมัยไหน”

“ผมเข้าใจว่า มีมาแต่ครั้งสุโขทัย
สันนิษฐานว่า พระมหาธรรมราชาลิไทรัช
องค์ที่ ๕ ของราชวงศ์พระร่วง ทรงเบ็นผู้ที่
และเคร่งครัดในพระศาสนาเบ็นธรรมดาว่า บ
ได้ผู้ฝากไว้ในวิชาใด บุคคลผู้นั้นย่อมมีหนังสือ
ประเภทนั้นมาก นี่ก็เช่นเดียวกัน พระร่วง
คงรวบรวมหนังสือไว้มาก เมื่อมีมากก็ต้องมีที่
แต่ที่เก็บในสมัยนั้นจะเรียกอะไร ผมไม่ทราบ

กาญจน์เอ่ยต่อ “ผมคิดว่า คงจะเรียก
เดียวกับในสมัยอยุธยาเพราะรัชกาลเหล
เพียงเล็กน้อย และการใช้คำก็คงจะไม่ผิดอะไร

“ในสมัยอยุธยา เรียกว่า อะโรคะ”

เรียกว่าหอครับ คนโบราณปลูกเรือน
จะมีห้องตอนหน้าเรือนเรียกหอหน้า สำหรับ

หรือรับแขก แต่สำหรับเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินท่าน
มีหลายห้อง หรือหลายหลัง สำหรับไว้เก็บพระ
เก็บหนังสือ หรือนั่งเล่นเป็นห้อง ๆ ไป แต่ใน
สมัยอยุธยาเรียกที่เก็บหนังสือว่า หอหลวง เป็น
พระสมตำราด้วยทกกฎหมายที่ประกาศใช้ หอนี้
ถูกเผาเมื่อเสียกรุงครั้งหลัง เป็นการทำลาย
หลักฐานเก่า ๆ หมด ทำให้คนรุ่นเรา ไม่รู้
ประวัติศาสตร์ที่แท้จริง”

“มีหอหลวง อย่างเดียวหรือคะ” เครือมาศ

“มีหอพระ ก็คือที่เก็บพระพุทธรูปต่าง ๆ
เคยอ้างในพงศาวดาร เช่น ครั้งหนึ่งพระสนม
องค์หนึ่งของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ซึ่ง
เป็นพระมารดาของพระยาญาณพิศ ขอพระราช
ทานพระ เพื่อให้พระราชบุตรไปบูชาที่เมือง
กำแพงเพชรพระองค์ท่านทรงอนุญาตให้ไปเลือก
เอาที่หอพระ พระสนมองค์นั้นก็ไปเลือกเอาพระ
พุทธรูปองค์ แล้วรีบอัญเชิญลงเรือรีบหนีไป พระ
ท้าวอยู่หัวรับสั่งไม่ออกเพราะ ออกพระโขนงพระ
ราชทานไว้แล้วทั้ง ๆ ที่ทรงเสียดายเป็นอย่างยิ่ง”

“พระพุทธรูปองค์ไหนคะ” อุไรวรรณ

“องค์ที่ประดิษฐานอยู่บนพระที่นั่งพุทไธ-
สรย์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เดียวนี้แหละ
กับ พระพุทธรูปองค์เลยไปประทับอยู่ทางเหนือ
เวลานาน”

“คุณนี่ก็เป็นนักประวัติศาสตร์คนหนึ่งเหมือน
กันนะ”

“เปล่าคุณ นักประวัติศาสตร์เขาคงค้น
คว้า แต่ผมเป็นนักจำที่เขาค้นคว้ามาแล้ว”

“นักซุ่มมือเบ้มมากกว่าละมัง” เหมราดา
พลางหัวเราะ

“นักซุ่มมือเบ้มยังดีกว่านักซัดคอนะ” ต่าง
คนต่างหัวเราะ

“แล้วมีหออะไรอีกละคะ คุณนกน” เครือ-
มาศสนใจ ถามต่อ

“มีหอไตรรับ คุณคงเคยได้ยิน และเคย
เห็นบ้างแล้ว หอไตรเป็นหอสมุดของวัด เก็บ
รักษาหนังสือทางพุทธศาสนา ในปัจจุบันยังคงมี
อยู่ตามวัดต่าง ๆ แต่หอไตรนี้มักจะสร้างไว้ในสระ
ถ้าไม่มีสระก็ซัดแล้วสร้างลงไปนั่น”

“เอ๊ะ ! ทำไมอย่างนั้นละคะ” อุไรวรรณ
ถาม

“อ้อ อย่างนั้นทราบ” เหมราดาตอบแทน
“คุณยายเล่าว่า ที่เขาสร้างหอไตรเอาไว้ในสระ
เพราะในสระนี้น้ำบ่อกันไม่ให้ มด ปลวก แมลง
ต่าง ๆ ไปกัดทำลายหนังสือ และพระคัมภีร์ต่าง ๆ

“อ้อ ! คนโบราณนี่ก็มีวิธีป้องกันแปลก ๆ
เหมือนกันนะ ในสมัยเราถ้าไม่มี ยากันแมลง
แล้ว เห็นจะต้องซัดสระห้องสมุดลงในน้ำเป็น
แน่” เครือมาศเอ่ยขึ้น

(1) ดูความละเอียดในตำนานพระสิริองค์

“ดีซี เราจะไถ่ลงเรือพายเล่น ถ้าอาจารย์ว่า เราก็อ้างว่า จะไปอ่านหนังสือ” อุไรวรรณ กิ่งสนุก

“กระบวนพุดนอกเรื่อง ต้องยกให้คุณ”
เครื่องมือฯ ชัดขึ้น แล้วหันไปถามกาญจน์

“แล้วอย่างไรคะ นันท์กนกใจเสียแล้ว”

“ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อจัดเป็นหอพระไตรปิฎกของหลวงชนในพระบรมมหาราชวัง เรียกว่า หอพระมณเฑียรธรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๖ นี่เป็นการแสดงให้เห็นว่า บรรพบุรุษของเรา ได้มีที่เก็บหนังสืออย่างเป็นหลักฐานมานานแล้ว แล้วยังมีที่รวบรวมหมวดประวัติ วรรณคดี สุภาษิต ทำเนียบ อนุภาษและศิลปไว้พร้อมหมด คือ ที่วัดโพธิ์ หรือวัดพระเชตุพนฯ การรวบรวมนี้ รัชกาลที่ ๔ โปรดให้จารึกความรู้เหล่านั้นลงบนแผ่นศิลา ประดับไว้ในบริเวณพระอารามแห่งนี้ ผู้ใดสนใจ ต้องการศึกษาวินิจฉัย ก็ทำการคัดลอกความรู้จากจารึกนั้น ๆ ไป จนชนชั้นหลัง ยกย่องให้แล้วว่า วัดพระเชตุพนฯ เป็นห้องสมุดประจำชนชั้นแรกของ เมืองไทยหรือเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกสำหรับประชาชน”

“ต่อจากวัดโพธิ์แล้ว ยังมีที่ไหนเป็นสถานที่ที่เราได้เรียน ศึกษาค้นคว้า ต่อมาอีกละคะ”
เหมราถามต่อ

“ต่อมาในรัชกาลที่ ๕ พร้อมด้วยพระปยุตฺตญาณ ได้ทรงบริจาครูปถ่ายส่วนพระองค์ เป็นพระราชมรดกจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาจัดตั้งเป็น หอสมุดเพื่อเฉลิมเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ ทรงพระนามห้องสมุดแห่งนี้ว่า “ห้องสมุดวชิรญาณ” ตามพระฉายาของรัชกาลที่ ๔ เมื่อทรงผนวช ซึ่งเป็นรากฐานของหอสมุดแห่งชาติ ในสมัยต่อมา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๗ หอสมุดแห่งนี้ใช้มากระสันของพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ที่เปิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๗ ย้ายมาอยู่ที่มณฑลเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐ และย้ายมาอยู่ที่ศาลาสหสมาคม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ พร้อมกันนั้นก็ได้ออกรายชื่อวารสาร รายบัญชี เล่มหนึ่ง ให้ชื่อว่า “วชิรญาณ” กาญจน์เป็นผู้อธิบายอย่างยืดยาวตามความทรงจำที่ได้ศึกษามา กนกเอ่ยต่อว่า

นอกจากนี้ รัชกาลที่ ๕ ยังได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งหอสมุดขึ้นในวัดเบญจมบพิตรเพื่อรวบรวมหนังสือต่าง ๆ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เรียกว่า “หอพุทธศาสนสังคหะ” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓

“เป็นอันว่า ในสมัยรัตนโกสินทร์ เราหอสมุดที่เป็นหลักฐาน ๔ แห่ง แล้วใช้ไหมคะ เครื่องมาศถาม

“ใช่ครับ แล้วต่อมาพระพุทธเจ้าหลวงโปรดเกล้าฯ ให้รวมหอพระมณเฑียรธรรม หอสมุดวชิรญาณ และหอพุทธศาสนสังคหะ

หอสมุดเดียวกันโดยชนหนังสือมารวมกันไว้ที่
ศาลาหทัยสมาคม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ เรียกว่า
หอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร อาคาร
ปัจจุบันที่อยู่หน้าวัดมหาธาตุนี้ เปิดใช้ในสมัย
รัชกาลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๔๔ เรียก
หอสมุดวชิรราช มีหนังสืออยู่ไม่ถึง ๑๐,๐๐๐
เล่ม ส่วนมากเป็นหนังสือภาษาไทย กับหนังสือ
บาลี ส่วนสมุดย่อยและหนังสือต่างประเทศมี
อยู่ไม่มากนัก

“แล้วมาเปลี่ยนเป็นหอสมุดแห่งชาติเมื่อไร
ละ” เหมราถาม

“ยังครับ ในสมัยรัชกาลที่ ๗ เมื่อสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราชฯ รัชกาลที่ ๗ ทรงดำรงตำแหน่ง
นายกหอพระสมุดสำหรับพระนคร ได้ทรงหา
บรรณารักษ์ชาวต่างประเทศที่มีชื่อเสียง คือ
ศาสตราจารย์ George Coedès มาช่วยปรับปรุง
แก้ไข ในขณะนั้นมีหนังสือในหอพระสมุดประ
มาณ ๗๔,๐๐๐ เล่ม ต่อมารัชกาลที่ ๗ ได้
พระราชทานหนังสือส่วนพระองค์ของรัชกาลที่ ๖
พร้อมด้วยตู้หนังสือทั้งหมด ให้แก่หอพระสมุดสำ
หรับพระนคร เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๖๔
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหิดลอดุลย
ยุทธวงศ์ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ จึงโปรด
ให้แยกหอสมุดออกเป็น ๒ หอ คือย้ายหอสมุด
วชิรญาณมาไว้ในพระที่นั่งศิวโมกขพิมานในพิพิธ
ภัณฑสถานสำหรับพระนคร สำหรับเก็บหนังสือ

ตัวเขียน หนังสือจารในใบลาน ศิลจารึกและ
ตุลยาทอง ส่วนหอสมุดวชิรราช เก็บรวบรวม
หนังสือตัวพิมพ์ไว้ทั้งหมด”

“การให้ยืมหนังสือในสมัยนั้นปฏิบัติอย่าง
ไรละ” อุไรวรรณถาม

“ในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ กรมพระยาดำรงฯ ทรง
จัดให้มีหอสมุด ๓ ชนิด คือ อย่างที่ ๑ หอสมุด
สาธารณะเพื่อการกุศล ไม่เก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ
อ่านได้ ยืมไม่ได้ อย่างที่ ๒ หอสมุดสำหรับ
บุคคล อ่านได้ ยืมได้ อย่างที่ ๓ คือ หอสมุด
สำหรับบ้านเมือง”

“แล้วหอสมุดดำรงราชานุภาพละคะ” เหม
ราถาม

“หอสมุดแห่งนี้ เป็นหนังสือส่วนพระองค์
ของสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ กรมพระยาดำรงฯ ทั้งสิ้น เมื่อสิ้น
พระชนม์แล้ว ทายาทก็ประทานให้เป็นของรัฐ
รวมเป็นหอสมุด ๓ แห่ง คือ หอสมุดวชิรญาณ
หอสมุดวชิรราช หอสมุดดำรงฯ เรียกว่า หอ
สมุดแห่งชาติ ซึ่งเป็นที่เราได้ใช้กันคว้าหาความ
รู้อยู่ทุกวันนี้”

“แล้วห้องสมุดอื่นละคะ”

“ห้องสมุดอื่น ๆ ก็เป็นห้องสมุดแผนใหม่ที่เรา
เรารู้จักกันดีอยู่ทุกแห่งแล้วนี่”

“เรามาเดินเล่นวันนี้ไม่เสียเที่ยวเลยคะ ได้
แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันโดยเฉพาะเราทั้ง
๓ นี้ ได้ความรู้จากคุณทั้ง ๒ มาก ขอขอบพระ

คุณเป็นอย่างยิ่ง ในชีวิตของเราถึงแม้จะจบการศึกษาไปแล้ว ก็คงจะมีหวังได้เห็นหอสมุดแห่งชาติที่สร้างใหม่เป็นอาคารอันสง่างามตรงที่ที่ว่างเปล่าตรงนั้นอย่างแน่นอน”

“แน่ซีครับ เริ่มลงมือก่อสร้างแล้วนี่”

“แหม! คุณกันเสียนาน เกือบจะค่าแล้วซิ กลับกันเสียทีเถอะ” เครื่องมาศเอ่ยชวน

“กลับก็กลับ”

หนุ่มสาวทั้ง ๕ ลูกชั้นพร้อมกัน ทียบเครื่องอุปกรณ์การเรียนย้ายหน้าออกจาก ประตูหน้าต่าง หลังให้ดวงอาทิตย์ซึ่งรับยอดไม้ ไปนานแล้วทั้งแด่แสงสลัวจางๆ ทาบอยู่บนท้องฟ้าสีน้ำตาลที่ไหลเอื่อยๆ พาเอาผักตบชวา ลอยไปตามกระแสคลื่นสู่ปากอ่าวเจ้าพระยาเป็นอย่างนี้ วันแล้ว วันเล่ามาตั้งแต่ครั้งก่อนสุโขทัยได้เป็นราชธานีจน ถึงรัตนโกสินทร์นี้อย่างไม่มีวันที่จะสิ้นสุดลงได้

หนังสืออ้างอิง

๑. ตำนานหอสมุด ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ
๒. นิทานโบราณคดี ของ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ
๓. นิทานพระสืงคิ ว่าด้วยตำนานพระสืงคิ ของพระโพธิ์ธรรมา

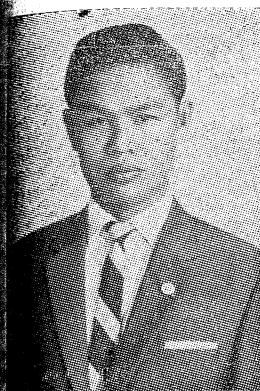

การอบรมมันสมองนั้น มีหลักอยู่เพียง ๓ ประการ คือ (๑) ให้รู้จักตนเอง (๒) ให้ความคิดของตนเองและ (๓) ให้เอาชนะตนเอง

จากค่านำหนังสือ มันสมอง

ของ หลวงวิจิตรวาทการ

แนะนำให้รู้จัก...

นายทวี มุขระโกษา

ประจำกองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ วารสารห้องสมุด
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายทวี มุขระโกษา เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ ค่ำ เวลา ก่อน ๒๐ นาฬิกา เล็ก
น้อย ตรงกับวันที่ ๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ปีระกา ร.ศ. ๑๔๒ ณ บ้านเลขที่ ๑๕๐
ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี เป็นบุตรคนแรกในจำนวนบุตรทั้งหมด ๗ คน
ของนายชวรี มุขระโกษา และแม่ชื่อนางบุผา (ศรีราช) มุขระโกษา พ่อดำเนินอาชีพด้วยการ
รับราชการเป็นครูประจำตำบล ต่อมาย้ายเข้ามาประจำอยู่แผนกศึกษาธิการอำเภอหนองบัวลำภู ส่วน
การดำเนิน งานเล็ก ๆ น้อย ๆ เลี้ยงลูก ทำสวนครัว ปลูกผัก ฯลฯ อยู่กับบ้าน ทั้งพ่อและแม่
เป็นคนหมั่นเพียรอยู่ที่อำเภอแต่เดิมมา ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่ทั้งสองคน

ขณะที่อายุ ๔-๕ ขวบ ก่อนเข้าโรงเรียนได้เรียนการอ่านและเขียนหนังสือจากแม่ จน
สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้คล่องแคล่วพอควร ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ ขณะที่อายุ ๖ ขวบ
พ่อักได้นำไปฝากเข้าโรงเรียนชั้นประถม ณ โรงเรียนหนองบัววิทยายน ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ
เนื่องจากอ่านและเขียนหนังสือได้คล่องมาแล้ว จึงเรียนอยู่ในชั้น ก. ใ้ (ชั้นมูล) เพียงสัปดาห์
เดียวเท่านั้นก็เลื่อนชั้นไปเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ เรียนอยู่ ๔ ปี ก็สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประถม
ศึกษา คือจบชั้นประถมปีที่ ๔ ได้รับประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษา ในเดือนมีนาคม พ.ศ.
๒๔๘๖ (ปีการศึกษา ๒๔๘๕)

พ.ศ. ๒๔๘๖ อายุ ๑๐ ขวบ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาแล้ว ก็ได้เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนชัยรัตนวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมแห่งเดียวอยู่อำเภอนองบัวลำภูในขณะนั้น ใช้เวลาเรียนแห่งนี้เป็นเวลา ๓ ปี ก็สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งเป็นชั้นสูงสุด ของโรงเรียนนี้ในปี พ.ศ. ๒๔๘๙

เนื่องจากที่อำเภอนองบัวลำภูไม่มีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เรียนต่อ พ่อจึงได้ส่งไปเรียนต่อโรงเรียนประจำจังหวัดอุดรธานี ซึ่งตัวจังหวัดอยู่ห่างจากอำเภอ เป็นระยะทางไกลถึง ๘๖ กิโลเมตร และจะต้องข้ามภูเขาพานซึ่งเป็นภูเขาสูงใหญ่แห่งหนึ่งในภาคนี้ การคมนาคมในสมัยนั้นโหดมาก เพราะไม่มีถนนสำหรับรถยนต์เดิน การไปมาหาสู่กันระหว่างอำเภอกับจังหวัดจะไปได้ก็โดยพาหนะ ม้า เกวียน จักรยาน หรือไม่ก็เดินด้วยเท้า เท่านั้น

พอถึงเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ขณะนั้น ด.ช. ทวี มีอายุเพียง ๑๒ ขวบกว่า ก็จะต้องจากบ้านเกิด เพื่อเดินทางไปเรียนต่อที่จังหวัด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในชีวิตที่จะต้องจากพ่อแม่และน้อง ๆ ไป การไปครั้งแรกนี้คุณพ่อไม่ได้ไปส่งเพราะติดราชการ และสัญญาว่าจะตามไปภายหลัง พ่อก็มีความเป็นห่วงอยู่มากเพราะลูกชายยังเล็กอยู่และไม่เคยจากบ้านไปไหนเลย จึงเฝ้าฝั้งในการเดินทางครั้งนี้ไปกับญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งซึ่งคุมกองเกวียนเดินทางไปจังหวัด เพื่อส่งลูกชายของเขาซึ่งเป็นเพื่อนกับ ด.ช. ทวี ไปเรียนที่จังหวัดเช่นเดียวกัน และที่นำกองเกวียนไปด้วยนั้น เพราะจะต้องขนสินค้าพื้นเมืองไปขายด้วย

การเดินทางไปกับกองเกวียนนั้นช้ามาก เพราะต้องข้ามขุนเขาและรอนแรมตามระยะทางเป็นเวลาถึง ๒ วันเต็ม ๆ จึงถึงตัวจังหวัดอุดรธานี (ถ้าเดินด้วยเท้ากินเวลาเพียง ๑๐ ชั่วโมงเท่านั้น) เมื่อไปถึงตัวจังหวัดแล้วก็ไปพักชั่วคราวอยู่กับบ้านญาติห่าง ๆ คนหนึ่ง ซึ่งมีบ้านอยู่ใกล้โรงเรียนประจำจังหวัด พ่อวันรุ่งขึ้นก็ไปสมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของโรงเรียน "อุดรพิทยานุกูล" จากนั้น ก็ใช้เวลาที่มีอยู่อ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบและหาเวลาไปเดินดูความเจริญของจังหวัดซึ่งเป็นทัศนตาตื่นใจมาก เพราะไม่เคยเห็นบ้านเมืองที่ใหญ่โตเช่นนี้มาก่อน

วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็นวันสอบคัดเลือก มีนักเรียนมาสอบหลายคน และอีกสิบวันต่อก็ประกาศผลการสอบ ผลปรากฏว่า ทวีสอบได้อันดับ ๒ ได้เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ก. โดยมีคุณครูดำเกิง ไกรสรกุล เป็นครูประจำชั้น ขณะนั้น อาจารย์วิศาล ศิวารัตน์ เป็นอาจารย์ใหญ่

หลังจากที่ทราบผลการสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนได้แล้ว พ่อก็เดินทางมาจังหวัดเพื่อมา
การเรื่องที่พักอาศัยที่ถาวรของลูกต่อไป และได้นำจากที่พักบ้านญาติต่าง ๆ ไปฝากไว้กับหลวงตาซึ่ง
ในพระที่คุ้นพ่อเคารพนับถือ อยู่ที่วัดโพธิสมภรณ์อุดรธานี ที่พักใหม่นี้อยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ
๖ เส้น เมื่อฝากฝังเป็นที่เรียบร้อยแล้วพ่อก็เดินทางกลับบ้าน

ทวี มุขระโกษา เล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนนุตรพิทยานุกูล เป็นเวลา ๒ ปี (ม.๕-ม.๖) ก็
เสร็จชั้นประโยคมัธยมตอนปลาย ได้รับประกาศนียบัตรชั้นมัธยมปีที่ ๖ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒
(ปีการศึกษา ๒๔๙๑) อายุ ๑๕ ปี ในระหว่างที่เล่าเรียนอยู่จังหวัดเป็นเวลา ๒ ปีนั้น พ่ออนุญาต
ให้กลับไปเยี่ยมบ้านตอนปิดเทอมเท่านั้น การกลับบ้านแต่ละเทอมนั้นต้องเดินทางด้วยเท้า และต้อง
เดินทางออกจากตัวจังหวัดตั้งแต่ตี ๓-๔ พร้อมเพื่อน ๆ ทั้งหญิงและชายที่เดินทางมาเรียนด้วยกัน
ประมาณ ๑๐ กว่าคนการเดินทางไปเยี่ยมบ้านแต่ละครั้งก็ได้เดินตัวเปล่า ต้องหอบหิ้วกระเป๋าเดินทาง
หนักหลายกิโลกรัมไปด้วย รู้สึกว่าลำบากพอควร แต่การเดินทางไปเป็นหมู่ใหญ่ ๆ ก็รู้สึกสนุกสนาน
จนลืมความเหน็ดเหนื่อยไปได้บ้าง ถึงบ้านประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา ของวันเดียวกัน การเดินทาง
กับโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน

เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ แล้วพ่อก็มีความปรารถนาอยากจะให้ลูกชายดำเนินอาชีพเป็นครู
วิทยุรอยตามตน จึงให้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนฝึกหัดครู เพื่อรับประกาศนียบัตรครูมูล (ป.) ทวีก็
ยอมเข้าเรียนต่อโรงเรียนนี้ได้ และได้เข้าศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครูอุดรธานี ในเดือนพฤษภาคม
๒๔๙๒ ขณะนั้นขุนประสมศุการ เป็นอาจารย์ใหญ่ เรียนอยู่ที่นั่น ๑ ปี ก็สำเร็จได้รับประกาศนียบัตร
ประโยคครูมูล (ป.) ตามความประสงค์ของพ่อ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ (ปีการศึกษา
๒๔๙๒) อายุ ๑๖ ปีเศษ

ขณะที่จบการศึกษาได้วุฒิครู ป. นั้น อายุยังน้อยมาก ไม่สามารถเข้ารับราชการเป็นครูได้
เกิดปัญหาว่าจะทำอย่างไรดี พ่อดีก็พบกับเพื่อนที่จบครู ป. รุ่นเดียวกัน เขาบอกว่าพ่อเขาจะพาไป
ได้ร่ำเรียนครูประถมต่อที่กรุงเทพฯ และออกปากชักชวนนายทวี ทวีก็ยังไม่รับปากทีเดียว แต่
ไปปรึกษาพ่อก่อน เมื่อปรึกษาพ่อดู พ่อก็บอกว่าไม่รู้จักใครเลยในกรุงเทพฯ ถ้าไปก็จะเป็นการ
ลำบากทีเดียว ทวีก็อธิบายให้พ่อฟังว่าไม่ลำบากอะไร เมื่อถึงกรุงเทพฯ แล้วจะแก้ปัญหามาเอง
การเดินทางก็จะไปกับเพื่อนซึ่งมีพ่อเขามาตามไปส่งด้วยและพ่อของเพื่อนก็ได้รับปากว่าจะช่วยเหลือใน
หน้าที่อยู่ในกรุงเทพฯ ให้ ขอให้พ่ออนุญาตก็แล้วกัน พ่อและแม่ได้ตรึกตรองอยู่ ๒-๓ วัน ในที่

สุดกัตติสินใจอนุญาตให้ไปตามความประประสงค์ และมอบเงินให้ติดตัวไปจำนวนหนึ่งเพื่อ
พร้อมกับกำชับกำชาให้ระมัดระวังตัวให้ดี จะทำอะไรขอให้คิดให้รอบคอบ พอไปถึงกรุงเว
สงช้าให้พ่อทราบโดยด่วนด้วย

พอถึงวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ทวีก็อำลาพ่อแม่ญาติพี่น้องเดินทางไปยัง
อุดรธานี เพื่อพบกับเพื่อนคนที่ชักชวนไปเรียนกรุงเทพฯ ตามที่ตกลงกันไว้ และพักค้างคืน
เพื่อนคนนั้น พอรุ่งเช้าก็เดินทางไปขึ้นรถไฟที่สถานีอุดรธานี วันนั้นคือวันที่ ๑๒ เมษายน
ไฟออกจากอุดร ถึงนครราชสีมาพักแรมที่นั่นคืนหนึ่ง รุ่งเช้าวันที่ ๑๓ เมษายน ก็เดินทางต่อ
ต่อมาจนถึงกรุงเทพฯ พระมหานคร เวลาประมาณทุ่มเศษ ๆ กรุงเทพฯ ที่ผมเห็นครั้งแรกนั้น รู้สึก
ตื่นใจมากทีเดียว บริเวณหน้าสถานีหัวลำโพงนั้น รถราวิ่งไปมาขวักไขว่ สามล้อมากมาย
สับสนน่ากลัวจริง ๆ ประกอบกับขณะนั้นมีความเห็นตเห็น้อย ตาลายเห็นตึกกรมบ้านช่องบริ
คล้าย ๆ มันวังได้เหมือนเรามองจากรดไฟจึงทำให้ยั้งง ผู้คนบริเวณนั้นก็พลุกพล่านสับสน
ก็พลัดกับเพื่อนและพ่อของเขาที่เดินทางมาด้วยกัน ไม่รู้ว่าไปไหนไหน ตอนแรกก็เดินตามกัน
ขณะที่ยั้งงมองซ้ายแลขวาหาเพื่อนอยู่นั้น ก็พอดีได้พบเพื่อนอีกคนหนึ่งซึ่งเคยอยู่ร่วมโรงเรียน
ตอนอยู่ชั้นมัธยม ซึ่งมารดไฟขบวนเดียวกันนั่นเอง เขากำลังจะข้ามฟากถนนไปอีกด้านหนึ่ง
เขาไปหาเขาและถามว่าจะไปพักที่ไหน และมากับใครจะไปยังไหนมายังไง เมื่อถามได้กันและ
เรื่องราวกันดีแล้ว ก็ได้ทราบว่าเขาเป็นคนเดียวและเคยมากรุงเทพฯ หลายหนแล้ว และยังไม่
พักที่ไหนเหมือนกัน จึงตกลงชวนกันไปพักโรงแรมที่อยู่ใกล้ ๆ สถานีหัวลำโพงนั่นเอง วัน
ออกสืบทหาเพื่อนคนที่หลงกันเมื่อคืนนี้ตามที่ ๆ คิดว่าจะพบแต่ก็ไร้ผล เพราะกรุงเทพฯ มันวัง
เหลือเกิน พักอยู่โรงแรมแห่งนั้น ๓ วัน ก็ออกสืบทหาบ้านอาจารย์วิศาล ศิวารัตน์ อาจารย์
ที่ย้ายเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ สอนอยู่ที่โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร เพราะเพื่อนที่พักโรงแรมด้วย
มี Address ของท่านอยู่ และเคยเขียนจดหมายมาถึงท่าน หาอยู่ไม่นานนักก็พบ รู้สึกดี
น้อย ท่านอาจารย์ก็ซักถามความเป็นมาสารทุกข์พอควรแล้ว ท่านก็ออกปากชวนให้มาพัก
ชั่วคราวก่อนก็ได้ แล้วค่อยขยับขยายทีหลัง ท่านบอกว่าการพักโรงแรมเป็นการสั่นเปลืองมาก
ที่สุดทั้งสองคนก็ย้ายจากโรงแรมมาพำนักอยู่บ้านอาจารย์วิศาลเป็นการชั่วคราว และพักอยู่ไ
วันก็รู้สึกเกรงใจท่านมากเหลือเกิน คนที่บ้านท่านก็มาก จึงได้ปรึกษากับเพื่อนที่มาด้วยกัน
ตกลงกันว่าจะไปหาวัดพักอยู่เป็นการถาวร ในที่สุดก็ไปจนถึงวัดเทวราชกุญชร อยู่ปากคลอง

ขอฝากตัวเป็นศิษย์วัด ได้พบพระรูปหนึ่งซึ่งเป็นคนทางอุดรเหมือนกัน ท่านมาจำพรรษาและ
 ยืนหนังสืออยู่ที่นั่นแล้ว ท่านก็เลยอนุเคราะห์รับเป็นลูกศิษย์และให้พักอยู่กับกุฏิของท่านทั้ง ๒
 เมื่อได้ที่พักเป็นหลักแหล่งแน่นอนแล้ว ภาระที่จะต้องทำคือเขียนจดหมายรายงานความเป็นอยู่
 ทางบ้านทราบเพื่อจะได้หายห่วง ข้อสำคัญคือจะได้ส่งเงินมาให้ เพราะขณะนี้จวนเจียนจะหมด
 แล้ว ขั้นตอนไปซึ่งเป็นจุดประสงค์ก็คือออกตระเวนตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อคุ้ยเขี่ยการสอบคัด
 เลือก เมื่อพอใจโรงเรียนไหนก็สมัครไว้ และได้สมัครไว้หลาย ๆ แห่งเพื่อเลือก (สมัยนั้นสอบคัดเลือก
 ร่วมกัน) เช่นโรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย โรงเรียนเพาะช่าง
 ฯลฯ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนก็ไม่ได้แห่งหนึ่งก็ให้ได้อีกแห่งหนึ่ง ขณะที่ไปสมัครที่โรงเรียนฝึกหัดครู
 พระนครก็พบเพื่อนที่พลัดกันตั้งแต่วันแรกที่ห้วยลำโพง พร้อมกับพ่อของเขาด้วย พอพบกันพ่อของ
 คุณก็สวดกันเสียยกใหญ่แถมบอกว่าหากันแทบพลิกแผ่นดิน ไม่รู้ว่าพลัดกันตอนไหน แก่นึกว่าเรา
 แยกไปเรื่อย ๆ แต่พอว่าจ้างรถไปส่งที่พักได้แล้วมาหากันไม่พบ ก็ย้อนกลับมาหาบริเวณห้วยลำโพงอีก
 รั้งก็ไม่พบ แก่นึกว่าคงเอาตัวรอดได้เมื่อเล่าความเป็นไปให้แกฟังแล้ว แก่ยืนดีที่ไม่เป็นอะไรไป

เมื่อการสอบคัดเลือกตามที่ต่าง ๆ ผ่านไปก็ปรากฏว่าสอบคัดเลือกได้ ๒-๓ แห่ง จึงตัด
 ใจเลือกเรียนโรงเรียนเพาะช่าง เพราะชอบวาดเขียนมาแต่เดิมและฝีมือลายมืออยู่บ้าง และได้
 เรียนในแผนกฝึกหัดครูประถมศึกษา เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ใช้เวลาเรียน
 อยู่ ๕ ปี ก็สำเร็จชั้นประโยคครูมัธยมศึกษา (ป.ม.ช.) ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียน เมื่อเดือน
 มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๘ (ปีการศึกษา ๒๔๙๗) ขณะนั้นมีอายุ ๒๑ ปี ที่พักระหว่างเรียนหนังสือก็
 ตั้ววัดเทวราชกุญชรอยู่ตลอดเวลา ๕ ปี และกลับไปเยี่ยมบ้านปีละครั้ง ครั้งนี้นายทวี
 ภาณุอยู่ที่โรงเรียนเพาะช่างนั้น ได้ใช้เวลาว่างไปศึกษาหาความรู้ทั่วไปตามห้องสมุดต่าง ๆ หลาย
 แห่งเช่น หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดดำรงราชานุภาพ หอสมุดยูนิส และหอสมุดบริติชเคาน์ซิล อยู่
 ประจำ จึงรู้จักวิธีหาหนังสืออ่านได้คล่องแคล่วพอควร

พอจบการศึกษาแล้ว ก็คิดจะหางานทำในกรุงเทพ ฯ เพราะจะได้หาเวลาเรียนเพิ่มเติมชั้น
 ขึ้นไปอีก จึงไปสมัครเป็นครูสอนวิชาศิลปหัตถศึกษาที่หน่วยสาริต แผนกฝึกหัดครูมัธยม โรงเรียน
 ยิมมอดมศึกษา พญาไท และได้เข้ารับราชการที่นั่นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘
 นับมา และในปลายปีนั้นเอง ได้ทราบข่าวว่าทางวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ได้เปิด

ให้มีการสอนพวกนักศึกษาตอนเย็นในระดับชั้นปริญญาตรีขึ้นเป็นครั้งแรก และเปิดรับสมัคร ป.ม. ทุกแขนง นายทวี ก็เลยไปสมัครเรียน และใช้เวลาเรียนอยู่ ๓ ปี ก็จบหลักสูตร ได้รับการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ในสาขาอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ (ปีการศึกษา ๒๕๐๑)

ในระหว่างที่ทำการสอนอยู่ที่หน่วยสาธิตใน พ.ศ. ๒๕๔๙ แผนกฝึกหัดครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พญาไท ก็ได้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน อันหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา และโอนไปขึ้นสังกัดในกรมการฝึกหัดครู ดังนั้น หน่วยสาธิตขึ้นเป็นโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน ขณะนั้น ห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสืออยู่ประมาณ ๓๐๐ เล่ม และยังไม่ระเบียบแบบแผนอะไรเลย นายทวี จึงขออาสาสมัครให้ เพราะมีความรู้อยู่บ้าง โดยที่ตนบริหารจัดการและศึกษาด้วยตนเองบ้าง ตลอดจนเคยไปตามห้องสมุดต่าง ๆ ตอนเป็นนักเรียนก็คิดว่าพอจะจัดให้ดีขึ้นบ้าง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตเห็นชอบด้วย ก็เลยมอบหมายให้ทำงานเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดให้อีกอย่างหนึ่ง นอกจากการสอน ได้ลงมือสะสมหนังสือสมุดในต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา และในตอนนั้น สมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ไม่มีสถานที่และบรรณารักษ์ดูแล จึงให้ห้องสมุดทั้งสองแห่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของนายทวี ขณะที่กำลังปฏิบัติงานห้องสมุดอยู่นั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกสารของมหาวิทยาลัยที่ส่งมาช่วยเหลือตามสัญญาระหว่างวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับมหาวิทยาลัยอินเดียนาสหรัฐอเมริกา ชื่อมิสมากาเรท กริฟฟีน ก็เกิดความรู้สึกสนใจ และถามถึงการดำเนินงาน ตลอดจนวิธีของห้องสมุดที่ไปวันวัน มิสมากาเรท กริฟฟีน ก็ตกลงกับอาจารย์ใหญ่ว่าจะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการศึกษาและโรงเรียนสาธิตแห่งนี้ อยู่ในข่ายที่จะต้องช่วยเหลือตามโครงการ เพราะวิทยาลัยวิชาการศึกษาและโรงเรียนสาธิตแห่งนี้ มีสกริฟฟีน ก็เริ่มมาสืบหาหนังสือต่าง ๆ ที่มีอยู่ แล้วก็จดชื่อหนังสือเพื่อส่งให้รู้ และเริ่มให้ทางโรงเรียนสั่งซื้อหนังสือต่าง ๆ ตามที่ต้องการพร้อมกับวัสดุอื่น ๆ อีกด้วย ห้องสมุดได้รับความร่วมมือช่วยเหลือเต็มที่ตามลำดับ มิสกริฟฟีน ได้แนะนำการไม่มีตู้หนังสือ ก็จะทำให้การดำเนินงานลำบาก จึงได้หาวิธีส่งไปอบรมเป็นกรณีพิเศษ แผนกบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนเฉพาะวิชาเป็น ๖ วิชา โดยปลีกเวลาไปเรียนในช่วงเวลาที่มิใช่เวลาเหล่านั้น การเรียนเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ สิ้นปีก็สอบได้ครบ ๖ วิชาตามที่ต้องการให้เรียน แต่ ๖ วิชานั้นไม่ครบตามหลักสูตรอนุปริญญา

ไม่มีสิทธิจะได้วุฒิอะไรเลย ดังนั้นในปีต่อมา นายทวี จึงขออนุญาตไปเรียนเพิ่มเติมให้ครบตามหลักสูตร จึงได้รับอนุปริญญาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ (ปีการศึกษา ๒๕๐๒)

ปัจจุบันนี้ นายทวี มุขระโกษา พักอยู่ร่วมกับน้อง ๆ ๔ คน ที่เข้ามาศึกษาอยู่ในกรุงเทพฯ ณ บ้านเลขที่ ๒๒๕ ซอยมันส์ลิน ๒ ถนนพระรามที่ ๖ อรุณงพ พระนคร และเป็นอาจารย์ทำการสอนวิชา ภูมิประวัติศาสตร์ วิชาศิลปะ และทำหน้าที่บรรณารักษ์ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน

นายทวี มุขระโกษา ได้สมัครเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ตั้งแต่นั้นมาก็ได้ช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมห้องสมุดเรื่อยมา เป็นต้นว่า จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก มีการเล่านิทาน จัดแสดงหุ่นสาธิต ตลอดจนออกแบบในการสร้างโรงละครหุ่นแบบกระเป๋า การสร้างฉากให้แก่สมาคมห้องสมุดอีกด้วย นอกจากนั้นยังได้เป็นวิทยากรในการอบรมวิชาห้องสมุดในวาระต่าง ๆ กันเกือบทุกครั้ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ไปเป็นวิทยากรอบรมวิชาห้องสมุดส่วนภูมิภาคที่จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้รับมอบหมายจากสมาคมห้องสมุดให้เยี่ยมชมวิชาห้องสมุดต่าง ๆ ในจังหวัดภาคเหนือ โดยเริ่มตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ ไปจนถึงเชียงใหม่ ร่วมกับคุณสุข พงษ์สถิต อุปนายกสมาคมฯ และในปีเดียวกันนี้ก็ไปเป็นวิทยากรอบรมวิชาห้องสมุดในส่วนภูมิภาคที่จังหวัดขอนแก่น

เคยเป็นอนุกรรมการแผนกต่าง ๆ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยหลายแผนก และเคยเป็นกรรมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการประชุมใหญ่ประจำปีของสมาคมห้องสมุดฯ ทุกปี และในการประชุมใหญ่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ก็ได้เป็นกรรมการต่าง ๆ ดังนี้ กรรมการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ทายปัญหาและเล่นเกมส์ กรรมการจัดสถานที่ กรรมการประชาสัมพันธ์ กรรมการแผนกถ่ายภาพ และครั้งล่าสุดได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจหนังสือเด็ก เพื่อพิจารณาตรวจหนังสือที่มีผู้เสนอขอให้สมาคมห้องสมุดฯ เป็นผู้รับรองหนังสือเด็กที่จะจัดพิมพ์จำหน่าย

นายทวี มุขระโกษา เป็นผู้สนใจในการเขียนหนังสือเป็นงานอดิเรก ได้เขียนหนังสือต่าง ๆ ตีพิมพ์ออกจำหน่ายแล้วหลายเล่ม เช่น พระมหากษัตริราชเจ้า (แพร่พิทยา) สู่โลกพระจันทร์ (หนังสือสำหรับเด็ก รวมสาส์นจัดพิมพ์) นิทานชีวิตแบบไทยไทย และ นักดนตรีเอกของโลก (แพร่พิทยาจัดพิมพ์) หนังสือเด็กอีกเล่มหนึ่งที่อยู่ในระหว่างการพิมพ์คือเรื่อง เมื่อองค์คนบาป ซึ่งอาศัยเค้าเรื่องจากบทละครหุ่นที่เคยเขียนและนำออกแสดงในการประชุมใหญ่ประจำปี ๒๕๐๕

ให้สมาคมห้องสมุดฯ มาครั้งหนึ่ง เรื่องที่กำลังเขียนอยู่ขณะนี้คือ ชีวิตประวัติของ เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิล

นอกจากเขียนหนังสือเป็นเล่มแล้ว ยังได้เขียนบทความและเรื่องต่างๆ ลงในวารสารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเป็นประจำ เรื่องที่ได้นำลงมาแล้วมีดังนี้:-

ประวัติห้องสมุดและหนังสือ, นามแฝง, หสมุดที่มีชื่อเสียงของโลก, บุคคลสำคัญในการพัฒนาการห้องสมุด, พจนานุกรม-สารานุกรมไทย, นิทานไทย, ความสำคัญของห้องสมุดต่อชุมชน, ความสำคัญของห้องสมุดต่อสถาบันต่างๆ ชุมชน, บุคคลในวงจรวรรณกรรม.

ชีวิต—จะเป็นอย่างไรก็ช่างมันเถิด แต่เราจะช่างหัวมันไม่ได้ก็คือ เราไม่ควรปล่อยให้ชีวิตเป็นไปตามบุญตามกรรม หรือให้ชีวิตล่องลอยไปมาคล้ายสวะ จงจัดระบบชีวิตเสียใหม่ มิฉะนั้นแล้วชีวิตก็มิได้มีความหมายอย่างใด ?

“จงระวังตัวเองเสียก่อน แล้วพระเจ้าจะช่วยท่าน” “วิเทศกรณีย์”

จากหนังสือ ชีวิตคือการต่อสู้
และเคล็ดลับแห่งความสำเร็จ
ของ วิเทศกรณีย์

ชมรม มิตรบรรณารักษ์

๓. เสกศิลป์

คุณเชียว พุกยม บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนบางเลน อ. บางเลน จ. นครปฐม บอกว่า อยากจะให้วารสารห้องสมุดมีหน้าสำหรับถามตอบเอาไว้ เพื่อบรรณารักษ์ขงใจ หรืออยากอะไรจะได้ถาม เรื่องนี้ผมถามบรรณารักษ์การศุแล้วท่านบอกว่าเข้าที่ดี แต่จะต้องหาคนประจำหน้าถามตอบให้ได้ก่อน แล้วจะเริ่มให้มี เพราะการตอบคำถามนั้นไม่ใช่เล่น ถ้าตอบเองไม่ได้ก็ต้องไปทักวาทินหาคนตอบ

ห้องสมุดประชาชนสงขลาเริ่มเคลื่อนไหวอีกครั้งหนึ่งเมื่อนายพัน ศรียา บรรณารักษ์ชื่อมาคมห้องสมุด ฯ ด้วยความช่วยเหลือของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ได้จัดให้ไปดูงานห้องสมุดต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา เดินทางมาปฏิบัติงานแล้ว

งานขั้นต้น คือห้องสมุด และชมรมห้องสมุดสงขลาได้จัดหาเครื่องครุภัณฑ์เพิ่มเติมโดยไม่ต้องรอนเงินงบประมาณ พระคุณเจ้าภักตร์ศีลสังวรเป็นคนแรกที่เริ่มบริจาคเก้าอี้เหล็กพับ และชาวสงขลาผู้มีใจใฝ่ดีต่อห้องสมุดก็ดำเนินตาม ช่วยกันคนละเล็กละน้อยตามแต่ศรัทธา จนได้เก้าอี้มาถึง ๒๗๙ ตัว ชั้นใส่หนังสือหนึ่งใบ แท่นแสดงปาฐกถาหนึ่งแท่น และหนังสืออีกหนึ่งเล่ม ไข่แต่เท่านี้ ท่านพระครูธรรมสารศีลวัฒน์จะมอบเรือนไม้สองชั้น มีห้องรวมสิบห้องให้ทางราชการเพื่อจัดเป็นห้องสมุดประจำภาค หรือโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่อีกด้วย

มีข้อความน่าฟังบางตอน เก็บจากคำปราศรัยในวันพิธีมอบครุภัณฑ์แก่ห้องสมุดเช่น

“.....การที่จะรู้คุณค่าของห้องสมุดยิ่งขึ้น ขอเชิญท่านผู้ฟังมาตีคุณค่าของตัวหนังสือเสียก่อน ตัวหนังสือหนึ่งมีความหมายในตัวมันถึงคุณประโยชน์ตามที่ท่านอาจารย์แต่ก่อนพรรณาไว้เป็น ๓ ประการคือ ๑) ตัวหนังสือทรงไว้ซึ่งภาวะความเป็นตัวของมันไว้ ๒) ตัวหนังสือทรงไว้ซึ่งอรรถรสความหมายในตัวของมันไว้ ๓) ตัวหนังสือทรงไว้ซึ่งผลคือแสดงออกเป็นคุณประโยชน์ตั้งแต่ต่ำไปหาชั้นสูง และถ่ายทอดจากบุคคลไปหาบุคคล จากกาลเวลาหนึ่งไปหาอีกเวลาหนึ่ง ตัวหนังสือแต่ละคำจึงมีคุณค่ามหาศาล” (พระภักตร์ศีลสังวร)

นายเปี้ยว พุกยม

บรรณารักษ์ห้องสมุด

โรงเรียนบางเลน อ. บางเลน จ. นครปฐม

ข่าวจาก มิตรบรรณารักษ์ต่างประเทศ

สมาคมห้องสมุดอเมริกันแสดงเรือสุพรรณหงส์จำลอง

ระหว่างการไปทำงานห้องสมุดในอเมริกาของผู้แทนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยส
คนปีที่แล้วนั้น ขณะที่ยุ่นครชิคาโก ได้ไปเยี่ยมและดูงานสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และผู้แทนสมา
ได้มอบเรือสุพรรณหงส์จำลองให้เป็นที่ระลึกแก่สมาคมห้องสมุดด้วย

บัดนี้ นายโจเซฟ เอฟ. ชูเบอร์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องส
อเมริกัน ได้แจ้งว่า เรือสุพรรณหงส์จำลอง ได้นำออกแสดงที่สมาคมห้องสมุดอเมริกัน ได้รับคว
สนใจแก่ผู้เข้าชมมาก ดังสำเนาหนังสือของเขา ดังนี้ —

American Library Association

Executive Office

50 East Huron Street

Chicago 11, Illinois

January 20, 1964

Sook Pongsatit

Thai Library Association

Thai Building, Banglampoo

ngkok, Thailand

Mr. Sook:

This is very late to be doing so, but before another passes I am writing to you how much I appreciated your thoughtfulness at sending the holiday greetings. I also extend my best wishes to you for the new year.

I know that you have been busy since your return to Thailand. We remember your visit here and several of the librarians who met you in Washington in Arkansas have inquired about you over the past few months.

The Royal Barge is on display in our lobby and we receive many comment on it.

I hope all things are going well with the TLA this year.

Sincerely,

Joe Shubert

(Joseph F. Shubert

วารสารห้องสมุดของเราในต่างประเทศ

Mr. Nai Krachang Manyati

Editor in Chief

Thai Library Association

Mahamakut Rajavidyalaya

Bovoranives

Bangkok, Thailand

Dear Mr. Manyati:

We are indeed fortunate to have in our school system this year Mr. Amporn Viravathana, librarian at Suankularb College in Bangkok. She has lent us for circulation among our school librarians the Summer 1963 issue of your Thai Library Association Bulletin. We have read it with great interest and congratulate you upon publishing such a fine journal.

Sincerely,

Alice Robinson

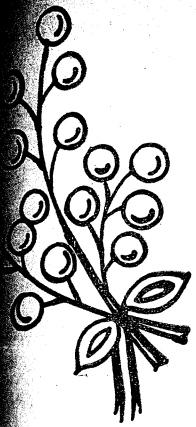
(Miss) ALICE L. ROBINSON

Supervisor of Library Services

cc: Miss Viravathana

ALR:rh

เที่ยวไปในเจ็ดวัน หรือทางสายเหนือ

ส.บ.ส

ประสบกับ ข้าพเจ้าวางแผน การไว้ อย่างด
า เราจะได้เห็นหัวเมืองเหนือมากที่สุดใน
ัน ปรากฏว่าวันแรกเรามาบุกขึ้นเขาลง
อยู่ในป่าเสียก่อนวัน ไม่ทราบหนทาง ไม่
วิธีใช้เกียรทด ไม่ทราบชื่อภูเขา เพิ่งจะ
ในภายหลังว่า เป็นภูเขา ผืนน้ำ และ
ถึงเชียงรายได้ ไม่ได้เห็นเชียงรายได้ เพราะ
ได้เสียแล้วอย่างหนึ่ง และเพราะเราไม่ได้ไป
จึงเท่ากับไม่ได้ไปเชียงรายได้ อีกอย่างหนึ่ง
พอดี ๔ เราได้รับลูกขนตาลี่ตาลานเตรียมตัว
เดินทางกลับกรุงเทพ ฯ

ประสบใส่เสื้อม่อฮ่อม ข้าพเจ้าทักว่ามองดู
นะ เรื่อยม บอกว่า อ้อ! ตัวขึ้นชื่อไปฝากพี่
ชานะ ไม่ใช่ของชั้นหรอก

พี่ตุ้ หอบกระเป่าและกระติกของคุณวิไล
ไฟฉายส่องสตาร์ทรถ เราแวะเดิมเอสโซ
ไปเคาะประตูบ้านญาติของคุณสิทธิที่ถนน
อิน

ผู้หญิงใจดี ถือด้วยโอวัลตินมาส่งหลาน

เล็กที่รด “อ้าว เล็กดื่มเสียลูก”

น่าสงสารเล็ก ต้องตื่นแต่ดึกขึ้นมาดื่ม
โอวัลตินร้อน ๆ บ้าดีใจได้พบหลานคนเดียวก็
ต้องจากกัน เล็กแหม่ใสดีไม่จู้เจียว

จับแล่นโซลกลเซลกมาตามทางซ่อม ชิกซ้าย
ซ่อมเสร็จแล้ว แต่เทศบาลยังกันไว้ไม่ให้รถขึ้น
ไปเล่น ฝูงวัวยาวเหยียดค่อ ๆ เดินท่าทองไม่รู้
ร้อนขวางหน้าเราอยู่ เหมือนกองคาราวาน
คุณสิทธิอธิบายว่า “เขาต้อนวัวไปขายอะ”
วัวมันก็ไม่รู้จะถูกพาไปฆ่าในบ้นปลาย คงเดิน
เอื่อยเอื่อยสบายใจ พี่ตุ้ก็เลยแฉงวัวขึ้นไปบน
ถนนชิกซ้ายที่เขาซ่อมไว้เรียบดี พันฝูงวัวแล้ว
ก็ชักติดใจทำไม่รู้ไม่ชี้ขับเรื่อย ๆ ไป “เรียบดี”
พี่ตุ้ ชม ขาดคำรถก็พลัดตกลงไปในหลุม พี่ตุ้
หัวเหะ ๆ ใส่เกียร์หนึ่ง รดร้องปด ๆ พี่ตุ้ว่า
ไม่เป็นไร เกียร์ทดเรา มี แล้วเลยรีบปั่นกลับไป
ขับทางขรุขระตามเดิม

๑๗ กิโลเมตร พันทางซ่อม รถก็บั้งฉิว
ไปตามถนนกว้างเรียบ ทางร่อยกว่ากิโล ขับ

ชั่วโมงเศษ ๆ ก็ถึงพะเยาแล้ว ทำเวลาได้ดีมาก
ชดเชยกับวันวาน ดวงตะวันเป็นสีแดงแจ้ เฟิง
โผล่ขึ้นพ้นน้ำ อากาศโปร่ง มีละอองน้ำสลัว ๆ
ข้าพเจ้าดีใจเฟิงเคยเห็นกว๊านพะเยาว่า บอกกับ
ประสพว่าสวย สวย

“หนองหารที่สกลนครใหญ่กว่านี้ ประสพ”
ผู้รอบรู้อธิบายให้ข้าพเจ้าทราบ

“ฮือ ใหญ่กว่านี้อีกหรือ ?”

“ฮือ หนองหารกว้างมาก มองไม่เห็นฝั่ง
ตรงกันข้ามทีเดียวนา”

“ฮือ แล้วที่หนองหารมีภูเขาอยู่ริมน้ำยัง
ด้วยไม?”

ประสพตอบว่า ไม่มี แต่มีปลาชุม เธอว่า
อากาศยามเช้าเจียบสบาย ลมพัดเอื่อย ๆ
มีทิวเขาใหญ่อยู่ริมน้ำกว้าง น้ำใส นิ่ง สงบ
คุณสิทธิอธิบายว่า “กว๊าน แปลว่า คว้าน
เหมือนเราคว้านเมล็ดเงาะทำให้ ตรงกลางกว้าง
ออกไปเป็นกว๊านโง่ละฮะ”

เราลงจากรถ เดินไปตามสะพานยาวที่ยื่นออก
ไปในน้ำ คุณสิทธิยืนอยู่ปลายสะพาน ส่งบุญแจ
รดให้เล็ก บอกให้เล็กเอากลับไปให้คุณอาที่รด
(ประสพทำบุญแจกดอกไม้ยาวติดกับที่เหยียบครี
ก้าไว้) ประสพได้นิมนต์คุณสิทธิพูดกับเล็ก เธอก็ร้อง
ว่า “ระวังเล็กทำบุญแจกคนน้ำ” ข้าพเจ้าก็มุดเท้า
สะพานไม้ดีช่องห่าง ๆ กันจริงอย่างเธอห่วง

เล็กเป็นเด็กรู้จักรับผิดชอบดี เดินไปถึงรด

ส่งบุญแจให้พี่ตุ พี่ตุใส่บุญแจตามที่คุณสิทธิห่วง
เปล่า ข้าพเจ้าไม่ทราบ เห็นแต่ว่าพอพี่ตุค้อย
ย่อง ๆ เดินมาสมทบกับเราก็พอดีเราเดินกลับ
ขึ้นรถ

มีคนท่อน้ำเดินอยู่ไกล ๆ ทำให้ทราบ
น้ำขึ้น และทำให้สงสัยว่าจะมีปลาชุม ริมถนน
ที่ทำการประปาสูบน้ำไปใช้ทั่วไป ธรรมชาติใน
สิ่งแปลกประหลาด ภูวน้ำหายาก ก็เลยช่วย
น้ำฝนไว้ใช้ในแอ่งกว้างเหมือนทะเลสาบใหญ่
เชิงเขาใหญ่เนื่อง ทั้งงดงามและเป็นประโยชน์

น่าเสียดายที่ไม่มีมิดนเรียบชายฝั่งรอบ
กว๊าน มีบ้านคนปลูกติดชายฝั่งบางแห่ง และ
เขาไม่มีถนนริมน้ำ เราจึงขับรถเลี้ยวทาง
ตลาดเพื่อหาอาหารเข้ารับประทาน คุณสิทธิ
เพื่อนเข้างอีกแล้ว คราวนี้เป็นเพื่อนร่วมโรงเร
กันมาที่เชียงใหม่ คุณสิทธิอยู่จำเมือง แล้วบ
เพื่อนนัดให้ไปร้านหน้าป้ายรถเมล์ให้จงได้
กว๊านไปวนมาหาป้ายรถเมล์จนพบ

กว๊านพะเยาเป็นทำเลตากอากาศ
คึกคัก บางคนมาจากเชียงราย ลำปางและ
จังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือด้วยกัน บางคนก็
คนกรุงเทพฯ ร้านนี้สงสัยว่าจะมีชื่อเสียง
แน่นอน เรารีบสั่งอาหาร

ฮือ คงอร่อย เพื่อนคุณสิทธิถึงกำขบ
ที่นี้ เรานั่งคอยคิวยู่นาน อ้อ! มาแล้ว หน
ทอดกรอบเหลืองหั่นเป็นคำ ๆ ไข่ดาวสอง

บุดม มีผักสดเสิร์ฟมี กาแฟร้อน โอวัลตินร้อน
ลงมือรับประทาน เพื่อนคุณสิทธิก็มาถึง คน
หนึ่งเดินเร็วไปทางหลังร้านแล้วเร่มาหาเรา ขอโทษ
ขอโทษว่ามีนัดแล้วก็ลาไป ปลอ่ยให้อีกคนหนึ่ง
คุยกับเรา เราสั่งอาหารให้กับบอกว่า “ผมเรียบ
ร้อยแล้วครับ” คะยั้นกะยอกก็ยอมรับแต่กาแฟ
อย่างเดียว แดมไม่ค่อยจะจืดคิม นังคูเรา (ซึ่ง
หลังหิว) รับประทานกันอย่างอร่อย เพื่อนคุณ
สิทธิชวนเราลงเรือข้ามฟากไปฝั่งภูเขาใหญ่ ฟีตัก
อระเหะ ๆ พุดตัง ๆ “ไม่ได้หรรอครับ ! ต้อง
ไป! หนีเขามา ! เดี่ยวจะต้องหนีเขาต่อไป !”

ประสพหัวร่อชอบใจ

พอดี้ม เราก็จะต้องรีบไป เรียกเจ็กคิด
หงค์ เจ็กก็ไม่ว่าหา บอกว่าให้แล้ว ไม่ทราบ
ครให้ตอนไหน ดูไม่ยุติธรรมกับเราเลย ข้าพ
ข้าพหรรอออกไปว่า ตาย ตาย เพื่อนคุณสิทธิบอก
“ไม่เป็นไรดอกครับ ผมเป็นเจ้าของบ้าน”
คุณสิทธิยิ้มอย่างพอใจ พุดคำเมืองกับเพื่อน
เวลาไปกรุงเทพฯ มีอะไรละก็บอกให้รู้บ้าง
ก่อนอื่น ต้องไม่ลืมเติมน้ำมัน พบเซลล์
ก็รีบแวะเข้าไปหา คุณสิทธิว่า “เพื่อนผมแนะ
หัดไปทางน่าน แพร่ จะใกล้กว่าอ้อมไปลำปาง
สุโขทัย”

“เออ ดี ไปทางแพร่ดีกว่ายอ้นไปตาก ทาง
ดีกว่านี้” ประสพพุด

“เดี๋ยว เดี่ยว แล้วจะได้เห็นสุโขทัยไหม ?”

ข้าพเจ้าถาม

“จากแพร่ ไปอุตรดิตถ์ สะ ใกล้กับสุโขทัย”

คุณสิทธิบอก

“ผ่านสุโขทัยด้วยไหมล่ะ”

คุณสิทธิถามคนเติมน้ำมัน เขาตอบว่า จะ
ไปพิษณุโลก ผ่านเมืองงาว แพร่ ไปพิษณุโลก
ได้ แต่ไม่มีใครทราบแน่ว่าผ่านเมืองอะไรมัง

พอตรุดโฆษณาขายยา กำลังเติมน้ำมันอยู่
เรารีบถาม

ฮือ ไม่มีใครรู้เรื่องทางหลวงแผ่นดินดีเท่า
กับคนขับรถโฆษณาขายยา เขาบอกได้ละเอียด
ว่าจากไหนถึงไหนยาวกี่กิโลเมตร จากไหนไป
ไหน ผ่านอะไรบ้าง บอกด้วยว่าถนนดีหรือเลว
ลาดยางหรือไม่ลาดยาง หรือว่ากำลังซ่อมอยู่กิโล

“จากนี้ไปเมืองงาว ทางเรียบดี แต่จากเมือง
งาวไป ต้องขออนุญาตผ่านทางถึงจะไปได้” เขาพุด

“ขออนุญาต เขาจะให้หรือ ?”

“ให้ครับ ผมเคยขอ มีใบอนุญาต”

“ทางดีไหม ?”

“ทางดีสะ จากงาวไปเมืองสอง ไปแพร่
จากแพร่ไปศรีสัชนาลัย แล้วไปสุโขทัย พิษณุโลก

“ผ่านสุโขทัยแน่หรือคะ ?”

“แน่ครับ”

“ทางดีแน่หรือครับ” ฟีตักถาม

“ดีสะ จากงาวไปแพร่ ทางไม่ได้ลาดยาง
เพ็งท่า แต่ถนนเรียบ จากแพร่ไปสุโขทัย ทาง

ขรุขระหน่อย แต่ไปได้ ๗๐-๘๐ กิโลเมตรชั่วโมง
จากสุโขทัยไปพิษณุโลกบั้งได้ ๑๐๐-๑๒๐

“มีภูเขามากไหม?”

“มีอะ แต่ทางดี”

“ก็จะถึงพิษณุโลกสักกี่โมง?”

เขานิ่งคิด “ค่าละอะ”

“ทางดีแน่หรือ?” พืดถามซ้ำ ไม่แน่ใจ
คำว่า ทางดี

“ทางดีอะ ที่ขรุขระหน่อยก็แล่นได้ ๗๐-
๘๐” เขาตอบ

พวกเรานิ่งคิด มองดูหน้ากันเอง ทางดี
อาจจะแปลว่า ทางไม่ขาด รถเดินได้ เมื่อวานนี้
เราสู้รถมหาหยก ๆ วันนี้จะออกนอกเส้นทางยาว
ที่รู้ว่าค่อะยังชั่ว คือ จากพะเยาไปตาก อย่าง
ขามา หรือจะลัดไปทางสันติหอน เขาว่าทางดี
..... ทางดี.....แน่หรือ?

พืดสะกิดแขนคนขายยา “นี่ครับ กับทาง
จากดอยสะเก็ดมาเวียงป่าเป้าจะเป็นยังไงกัน?”

“เวียงป่าเป้า” เขานิ่งคิด เราชักใจไม่ดี
จึงดูหน้าเขา คอจะฟังคำตอบ

“อ้อ จากเชียงใหม่มาเชียงราย!” เขา
พูดเบา ๆ แล้วทำหน้าเบ้ สายหัว “ไม่ไหว!
ทางนั้นแย่มาก” เขาตอบโผงผางออกมา

พืดหัวเราะแะ ๆ และคราวนี้เราก็อ้วเราะ
แะ ๆ กับพืดด้วย ชอบใจกันไปหมดทุกคน

เป็นอันว่า เราพร้อมใจกันไปทางลัด เ
จะลัดหนทางได้มากมาย และจะถึงพิษณุโลกแน
เย็นวันนี้ ไม่ต้องอ้อมไปลำปาง และตาก

ดังนั้น เมื่อรถจับบั้งถึงเมืองงาว บ้ายท
ขวามือมีลูกศรชี้ บอกว่าไปลำปาง เราจึงไม่เลี้ยว
ไป หักเลี้ยวซ้ายแทน แวะถามรถเมล์ รถเม
ยี่นัยน์ว่าทางนี้ไปเมืองแพร่ใช่แน่ พอเลี้ยวซ้าย
ก็พบไม้ขวางถนนของเจ้าหน้าที่กรมทาง เราแ
ขออนุญาตเจ้าหน้าที่ประจำบ้อม ได้รับอนุญาต
เป็นอย่างดี มีป้ายกรมทางปิดประกาศไว้ว่า ท
สายนี้ไปจนถึงพิษณุโลกหลังวันที่ ๑๕ ไปแล้ว
จะปิดเพื่อซ่อมทาง

จากงาวไปอำเภอสรอง ระยะทาง ๕
กิโลเมตร ทางดีมาก แม้จะเป็นทางดินตล
แต่อดไว้แน่นมาก และเรียบกว้าง พืดร้อง
“นี่ต้องเป็นถนนมิตรภาพสายใหม่แน่ ๆ! อ้อ
ไว้แน่ดีจริง ๆ คงเตรียมไว้เทคอนกรีต”

โดยไม่คาดฝัน เรากลับพบทางดีและส
งามมาก มีภูเขาใหญ่และป่าใหญ่สองข้างท
รถแล่นอยู่บนถนนชิดภูเขาทางซ้ายมือ ทางข
มือซ้ายเลยลงไปเป็นลำธาร เห็นน้ำไหลรินเร็ว
เฉื่อยอยู่ในหุบผาเบื้องล่าง ริมลำธารอีกฟ
หนึ่งเป็นภูเขาใหญ่ และมีป่าดิบเขียวช
แห้งแล้ง ถนนกว้าง เรียบสนิท มีป้ายจราจร
บอกหนทางไว้เป็นอย่างดี รถแล่นวนเวียน
ตามไหล่เขาสูงนั้นตลอดทางจนถึงดอยสวรรค์

...ใคร หนอ ตั้งชื่อ ให้เหมาะ เเจาะ เพราะ
 จีบของเราเล่นอยู่ดอยสวรรค์ แล้วก็เล่น
 เลงจากดอยที่ละชั้น ที่ละชั้น จนครบสาม
 าดอนนี้ลดหลั่นกันเป็นสามชั้นจริง ๆ งามน่า
 อย่างยิ่ง เมื่อลงจากดอยชั้นที่สามแล้วเราก็ก
 ุยนไหล่เขา เล่นต่อไปจนถึงผาก้านใหญ่
 นี้ ภูเขาเป็นหินแข็งก้อนโต ๆ ตูกล้าย ๆ
 ะชันกันอยู่หนาแน่น รดจะต้องเล่นผ่าน
 .คบ ลอดหินก้อนโต ๆ เหล่านั้นไป มีป้าย
 เรเขียนติดไว้ตรงนั้นว่า “ระวังหินตก”

“ระวังหินตก !” ขำพเจ้าอ่านดัง ๆ และรด
 นรอดหิน ก้อนใหญ่ นั้นไปอย่างไม่ทางหลัก
 เสียงดังครืนขณะที่รถแล่นเฉียด
 หิน แท้ที่จริงคือ เสียงหัวเราะของพวกเราเอง

ถนนอันสวยงามเหมือนผืนสายน้ำ อยู่บน
 ชาติลาดทาง ประมาณ ๔๕ ก.ม. จึงลงสู่ที่ราบ
 ถึงอำเภอสรอง เมืองพระเพื่อนพระแพง
 ะชื่อน้ำแข็งใสกระตัก เจ้าของร้านเป็นคน
 ใจอารี พูดว่า “ถึงเมืองสรองแล้ว ต้องดูฝาย
 มให้ได้นะครับ ฝายนี้สวยที่สุดในเมืองไทย”
 เรารีบคำ ออกจากร้านน้ำแข็ง ก็รีบเลี้ยว
 ไปดูฝายแม่ยม

ฝายก้นน้ำใหญ่จริง ใหญ่กว่าฝายอื่น ๆ ใน
 เทศ แต่ฝายแม่ปิงที่เชียงใหม่ถึงจะเล็ก
 แต่สวยกว่า ที่แม่ยมนี้มีเขาเป็นทิวเขี้ยว อยู่
 ออกไป ที่ฝายแม่ปิงมีภูเขาสูงใหญ่สกดก้นฝาย

อยู่ตรงหน้า

จากเมืองสรอง หรืออำเภอสรอง มีทางแยก
 ไปจังหวัดน่าน แต่เรามีได้เลี้ยวซ้ายไปทางนั้น
 เพราะน่านเป็นเมืองปิดตันไม่มีทางออก เราไม่
 อยากจนมุมจึงมิได้เลี้ยวไป

จากอำเภอสรอง เพียง ๔๕ กิโลเมตร ก็ถึง
 เมืองแพร่

“โอโฮโฮ ! ดูบ้านนั้นนะ ! ใช้ซุงเรียงกันเป็น
 แถวเยอะแยะเลย” ประสบร้อง

ได้เวลา ๑๒.๓๐ น. พอดี เราจึงแวะรับ
 ประทานถ้วยเตี๋ยที่สี่แยก

รถบรรทุกไม้แล่นผ่านไป รถคันใหญ่ลากซุง
 ตันมหึมาผ่านไปตามถนน เป็นของธรรมดาที่เมื่อก
 นี้ เหมือนเรามองดูรถขยะเทศบาลในกรุงเทพ ฯ

อืมแล้ว เราแวะเติมน้ำมันแล้ว รีบวิ่งต่อไป
 จนถึงเด่นชัย ระยะ ๒๔ ก.ม. แต่ก็ไม่มีขวางทาง
 อีก มีเจ้าหน้าที่ประจำบ่อเหมือนบ่ออื่น ๆ ฟีตุ
 กับคุณสิทธิก็ลงจากรถไปขออนุญาตตามธรรมเนียม
 เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจแล้วพยักหน้า แต่ยามเจ้า
 หน้าที่กรมทางที่บ่อนั้นบอกว่าไปไม่ได้ เพราะไม่
 มีใบอนุญาตผ่านทาง ให้กลับไปขอที่ “ท่านเขต”
 ฝ่ายกรมทางที่แพร่ก่อน ประสบตอรองว่า ขอกับ
 นายอำเภอที่เด่นชัยได้หรือไม่ จะได้ไม่ต้องขับย้อน
 ไป เลยถูกยามผู้เคร่งครัดดุเสียงเขียวว่า “ไม่ได้ !
 ใคร ๆ ก็ให้ไม่ได้ นอกจากท่านเขต”

เราหน้าอ้อย มองดูรถเมล์ และรถโกดังคัน

ใหญ่แล่นผ่านไป “เฮ้ มาทางนี้ครับ” เข้ายม
แย้มเชื้อเชิญกันดี เพราะมีใบอนุญาตประจำ เรา
สี่เชอะชะไม่มีใบอนุญาตมา

เราจึงน้อมค่านัยามผู้รักษาระเบียบมันคง
ขับกลับไปจังหวัดแพร่ ขากลับคราวนี้ฝนตกลง
มาเม็ดครึ้ม เราถามคนตามตลาดว่าออฟฟิศกรม
ทางอยู่ไหน ปรากฏว่าอยู่บนทางหลวงก่อนเข้า
เมืองแพร่ ขับย้อนไปอีกจนหาพบ แล้วขับเข้า
ไปในบริเวณสำนักงาน ปรากฏว่าสำนักงานปิด
เพราะเป็นวันหยุด ยามที่เฝ้าสำนักงานบอกให้ไป
ขออนุญาตท่านที่บ้าน เราถามหนทางแล้วขับ
รดไป หาไม่เจอเพราะไม่รู้จักทางมาก่อน ถาม
คนขับรถสามล้อ ๆ บอกว่า “อ้อ บ้านเจ้า!”
อธิบายให้ทราบว่ายู่ที่ไหน เราก็รีบขับไปตาม
บอก ที่แท้ก็เป็นบ้านใหญ่โตน่าจะได้ง่าย แต่
เพราะเราเชอะชะจึงไม่รู้จัก เราจอดรถริมประตู
คุณสิทธิกับพี่ตุ้ ก็ค่อย ๆ ย่องลงไปจนถึงตัวตึก
ใหญ่ สองคนนี้อยู่ซุ่มซ่อซู่ฝนเกราะกรัง คุณ
สิทธิแต่งม่อฮ่อมชุดเก่ามาแต่เช้า พอมายืนใน
บ้านกลับดูจ้องไปถนัด คุณสิทธิหายไ้ครู่หนึ่ง
ที่ประตู มีรองเท้า จอด เป็น แผลอยู่ หน้าประตูตึก
คล้าย ๆ กับกำลังมีงานชุมนุมอะไรสักอย่าง คุณ
สิทธิยื่นชะโงก ๆ อ่อนค้อมอยู่ตรงนั้นครู่ใหญ่
แล้วก็ค่อย ๆ ย่องกลับมาหาพี่ตุ้ ที่ยืนรออยู่ข้าง
นอก แล้วทั้งสองคนก็กลับมาหาเราที่รถ คุณ
สิทธิพูดว่า “ไม่ได้! เขาบอกว่าวันนี้วันหยุด

ให้คอยพรุ่งนี้!”

ประสพเดือดร้อนกว่าคน ก็เธอม่่มม
ไว้ว่า เช้าวันที่ ๔ จะต้องเข้าประชุมใน
เวลานี้ ๑๔ น. ของวันที่ ๖ แล้ว ยังอีก
จังหวัดกว่าจะถึงกรุงเทพ ฯ

จะทำอย่างไรดี จะย้อนกลับไป
ตาก ก็ไม่ทันแน่ ๆ

“เอาจ๊ะ” ประสพพูด “ท่านเขตทำ
ให้ ก็ลองไปขอท่านข้าหลวงดู”

เราก็ขับกลับไป สืบค้นหาจนท่าน
ราชการจังหวัด เป็นอันว่าเราได้ขับกลับไป
มาทั่วทั้งเมืองแพร่คราวนี้เอง มีถนนอยู่
๒-๓ สาย ทั้งที่เมืองนี้เป็นแหล่งไม้สักอัน

บ้านท่านข้าหลวงร่มรื่นน่าสบาย เป็น
ไม้เก่า ๆ เราจอดรถตรงบันไดบ้าน พี่ตุ้ก็
สิทธิก็ก้าวลงไป ท่านข้าหลวงออกมาต้อนรับ
บันได “ว่าไงครับ?”

“ผมจะมา ขอความ กรุณาขอ อนุญาต
ทางครับ” แล้วคุณสิทธิก็อธิบายให้ท่าน
เรื่องราว

“ถ้าเขาไม่ให้ ผมก็ให้ไม่ได้” ท่าน
อย่างน่านับถือ เสียงดังกังวาน

ท่านก็พูดของท่านถูก น้ำเสียงท้าว
ตรง ๆ ดี ข้าพเจ้ากระตั้นแขนประสพ “ลง
ไปพบท่านเองสิ อธิบายธุระให้ท่านทราบ”
ประสพยังแย่งก้าวออกไปจากรถ

เมื่อมองดูเหมือนหนุ่มน้อย เธอทำความเคารพ แล้วกล่าวอรัญญิกและนำตัวเอง ท่านข้าหลวง निकออก “อ้าว อ้อ คุณประสบ เชิญ เชิญขึ้น มากินน้ำกินท่ากันก่อน” แล้วท่านก็ไล่พวกเรา ให้ขึ้นไปนั่งพักดื่มน้ำเย็น ใจเย็น ๆ

ประสบแนะนำเพื่อน ๆ ให้ท่านฟังว่า คนไหนชื่ออะไร อยู่ที่ไหน ทำมาหากินอะไรตามธรรมเนียมพอให้ท่านทราบว่ามันแต่เป็นผลไม้เมืองดี แล้วอธิบายฐานะของเธอเองที่จะต้องรีบกลับไปรับราชการต่อ ท่านก็กรุณาดี ให้คนไปตามหาท่านแขวงกรมทาง เพื่อจะอนุญาตแทนท่านเขตได้บ้าง ครัวใหญ่ ๆ คนขับรถนั้นก็กลับมาว่าได้ไปที่บ้านแล้วและที่สโมสรแล้ว แต่ไม่พบ

ท่านข้าหลวงกรุณาอีกครั้ง คราวนี้เขียนการมาถึงท่านเขตกรมทาง เพื่อขออนุญาต คนขับรถหายไปนาน กลับมารายงานว่า “ท่านไม่อยู่ครับ ไปสวนที่เมืองจาว” ประสบกระซิบกับคุณสนิทว่า “เอ ตะกัณย์ยังไม่ใช้รี ถ้าจะเพิ่งไป” ฝ่ายท่านข้าหลวงก็กรุณาอีกครั้ง ไล่ให้คนขับไปตามหาท่านแขวงให้ได้ เราคอยอยู่อีกครู่ใหญ่ ๆ ฟังท่านเล่าอะไรต่ออะไรเพลินตั้งแต่ต้นจนจบ บัดนี้นาฬิกาเรือนที่ติดอยู่ที่บ้านท่าน บอกเวลา ๑๖ นาฬิกาเศษแล้ว เรื่องที่เล่าก็มีทั้งเรื่องฝรั่ง ญี่ปุ่น ไทย จบไปหมดแล้ว อีกครู่หนึ่งเราจึงได้ลายเซ็นอนุญาตคืนมาในการ์ดนามบัตรเล็ก ๆ นั้น

เราจึงขอบพระคุณท่านข้าหลวง ออกเดิน

ทางต่อมาได้โดยไม่ต้องย้อนกลับมาทางเก่า

ฮือ ดี ได้พักได้ถึงสองชั่วโมงเศษ ขณะนี้ฝนขาดเม็ดแล้ว เราขับกลับทางเก่ามาเดินชั้ยคุณสนิทพูดว่า พระท่านเกรงว่าเราจะต้องขับขึ้นเขาเขียวโน้นเวลาฝนตกๆ นะฮะ ถึงให้เราหยุดพักเสียก่อน

พอพูดขาดคำ ฝนก็เทจ๊ก ๆ ลงมาไม่ลืมหูลืมตา

ประสบบอกว่าลืมหูลืมตาประตุรุดมากันฝนถึงบ่อตรวจทางที่เดินชั้ยฝนเบาลง คราวนี้ยามผู้นำเกรงขามคนเดิมออกเวรไปแล้ว ประสบกำชับพี่ตุ้วว่าระวังอย่าทำนามบัตรหาย ยังไม่รู้ว่ามีอีกกี่ด้าน

ฝนตกหิม ๆ ไม่หนาเม็ด บ้ายบอกระยะทางว่า ๙๒ กิโลเมตรถึงอำเภอศรีสขาลัย (ที่คนขับรถขายยาและเติมน้ำมัน เรียกสั้น ๆ ว่าศรีสข) แต่ยามบอกว่า ๑๒๒ ก.ม. ครับ

“เอ๊ะ เท้าไรแน่ บ้ายว่า ๙๒ ก.ม.” ประสบเถียง

คนขับรถที่สวนทางมา พุดยัม ๆ ว่า เขาวัดใหม่แล้ว

ทางตอนนี้ไม่มีรถสวนเลย มีแต่รถบรรทุกลากซุง ๒-๓ คัน ฝนหายแล้ว แสงแดดเรื่อเรือง เป็นสีทองส่องบ่า ถนนเป็นดินแดงแข็งและเปียกชื้น เราผ่านต้นไม้ใหญ่ล้มขวางทางเพราะพายุเมื่อครู่

คุณสิทธิกับประสมมองดูต้นไม้ใหญ่ ร้องว่า
ฮือ นี่เอง นี่เอง พระท่านจึงให้เราคอยอยู่ก่อน

ทางช่วงนี้มีแต่ภูเขา หมดลูกหนึ่งแล้ว ก็มีอีก
ลูกหนึ่งขวางหน้าเรื่อยไป ขณะอยู่บนไหล่เขาลูก
หนึ่งมองไปข้างหน้าเห็นแต่ทุ่งนา และเห็นทิวเขา
เขียวตอสลับซับซ้อนอยู่กลางนา สลับซับซ้อนเป็น
ทิวเขาวีป้อจริงๆ ทางสายนี้ยังสร้างไม่เสร็จ หลัก
กิโลเมตรไปนับมากกววน เลี้ยวย้อนกลับออกไปกลับมา
ไม่ทราบว่าจะเท่าไรแน่ พอพ้นเขตที่ฝนตกแล้วก็
ถึงทางแห้ง ฝนทะเลบไม่มีใครเลย เป็นป่า
เปลี่ยนกับเขาใหญ่เขาน้อย มีแต่ด่านตรวจใบ
เบิกทาง กับรถบรรทุกไม้ลากซุงต้นไม้ใหญ่แล่นอืดๆ
อยู่ข้างหน้าลิบๆ พอเราแล่นไปทัน ฝนก็กระ
หลบคลุกเป็นควัน จนเรามองไม่เห็นทางแม้แต่
นิดเดียว เราบีบแตรขอทาง แต่ไม่เป็นผล รถ
ลากซุงยังคงแล่นอืดๆ สบายๆ ซ้ำๆ อยู่ข้างหน้า
ฝนเต็มไปหมดยิ่งกว่าหมอกหนาๆ ประสมเตือน
ว่า “ระวัง! หยุดเดอะ! เดี่ยวตกเขา” พี่
ตุ้ยลอรด ปลอ่ยให้รถลากซุงแล่นห่างออกไป
เราจึงพอมองเห็นทาง และจำต้องรักษาความช้า
ไว้ไม่ให้เข้าใกล้ “จ้าวป่า” เกินกว่านั้น พอ
ลงเขาได้ เราก็แข่งไป

เราขับรถขึ้นเขา ลงเขา ผ่านรถลากซุง
อีก ๒-๓ คัน ผ่านไม้ที่ถูกตัดกองทิ้งไว้หลาย
กอง และผ่านด่านตรวจใบเบิกทางอีก ๒ ด่าน
ขณะนี้ตะวันตกดินลับเหลี่ยมเขาไปแล้ว มีตล

ทุกที่ อากาศเย็นสบายและมีตจมองไม่เห็น
ฝน

ช่วงนี้มีรถบรรทุกไม้ (แต่ไม่ได้ลากซุง
แล่นอยู่ ๒-๓ คัน เราก็แข่งบ้าง ตามไปบ้าง
คำสนธิ ทุ่มหนึ่งแล้ว ถึงทางแยก รถบรรทุก
แล่นปรืดปรืดเลี้ยวซ้ายไปตามทางแยกนั้นหมด
ทุกคน เราก็เลยแล่นตามเขาไปด้วย เขาจอ
เราก็จอดมั่ง และถามเขาว่า ถึงไหนแล้ว

“อุดรติดๆ ครับ”

ที่นี่มีซุงมากมายนอนเรียงรายอยู่ความมืด

คุณสิทธิถามว่า ไปพิษณุโลกไปทางไหน
เขาตอบว่า “ตรงไปทางโน้นไม่ต้องเลี้ยวมานี่”

จากอุดรติดๆ ผ่านศรีสัชนาลัย ชื่อเพ
ตุเก่าแก่ ไปถึงเจ้าจริงไม่มีอะไรเลย มีแต่
แถวไม้ซืนเดียว อยู่แถวเดียว ดูว่าเหว
เปล่าเปลี่ยวอยู่ในความมืด

เราแล่นต่อไปอีก ๓๐ กิโลเมตร จึงเห็น
ไฟ และเห็นปัมน้ำมันมีรถเมล์จอดอยู่หลาย
เราแวะเติมน้ำมัน

“นี่ไหนอะ?” คุณสิทธิถาม

“สวรรคโลกครับ” เจ้าของปั้มตอบ พ
อธิบายว่า เป็นอำเภอ ไม่ใช่เป็นจังหวัดอยู่
ซ้ำพเจ้าเข้าใจ ประสมช่วยอธิบายต่อให้ซ้ำ
ฟังว่าเดิมเคยเป็นจังหวัด บัดนี้ยุบเป็นอำ
ขึ้นกับจังหวัดสุโขทัยมา ๔ ปีแล้ว

ที่นี่มีตลาด สองทุ่มแล้ว เราก็ออกจะ

ทุกคน แต่เจ้าของปั๊มอัยยาศัยดีและรู้เรื่องราว
คือ อธิบายว่าอีก ๓๐ ก.ม. ก็จะถึงสุโขทัยอยู่แล้ว
ที่สุโขทัยมีโรงแรมดีครับ พลาบบอกชื่อโรงแรม
ดีๆ ให้สองสามแห่ง “อีก ๓๐ กิโลเมตร ก็ถึงสุโขทัย
ครับ ผมขับไปขับมาบ่อยๆ ต่อจากสุโขทัย ๕๒
กิโลก็ถึงพิษณุโลก”

เจ้าของปั๊มน้ำมันให้กำลังใจดี คณะเขลย
จากค่ายกักกันที่แพร่ รู้สึกขอบคุณ แล้วจึงพากัน
ควมจับตะบิงหนีต่อไป ไม่ยอมหยุดพักกินข้าว
เย็น

ถนนสองข้างทางมีกองหินกองไว้ติด ๆ กัน
แสงไฟรดส่องไปทำให้เห็นกองหินเหล่านั้นทอดเงา
คำตะคุ่ม ๆ ดูคล้าย ๆ เนินเขาสูงเล็ก ๆ เรียงราย
ติดต่อกันไม่รู้จบสิ้น ถนนก็ขรุขระโหลกเขลก
รับได้ช้าเพราะกองหิน ทำให้ ถนนแคบ และมีด
ก้นหญ้าข้างทางบางแห่งสูงทะมึนเป็นพวงก นันไฟ
กำลังไหม้หญ้ากลลลเป็นเปลวสีแดงฉาน เขลย
แต่ละคนชักหัวข้าว บางคนนั่งนิ่งขมิ้ม บางคน
กลัวตพิมพ์มี แต่มิได้อ้อนวอนพระเจ้า
เอียด เสียงสะพานหรือไม้ที่สะพานกระทบ

กับล้อรถ

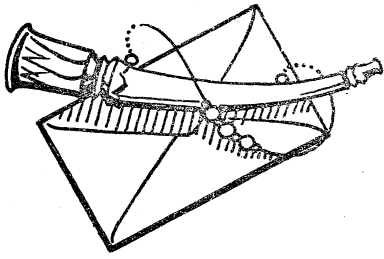
(พี่ เสียงยางแบน แต่ไม่มีใครได้ยิน)

ไม่ช้าก็ถึงสุโขทัยพอดี จอดรถหน้าโรง
แรมชั้นดีที่ว่า ปราบกว่าโรงแรมเต็มหมด
ไปอีกโรงหนึ่งก็เต็มอีก โรงนี้มีฝรั่งนักโบราณ
คดีมาพักเต็มหมด เหลือแต่ห้องชั้นล่างอย่างดี
ชนิดเลว เราไม่เคียดร้อนอะไร ตั้งใจว่าจะต้อง
ดูสุโขทัยให้ได้ จัดแจงสั่งอาหารรับประทาน
“ยางแบนอะ พี่” คุณสิทธิบอก

“คงจะตรงสะพานปูปะนันแหละ แน่แล้ว”
ประสพพูด “เคราะห์ดีเพิ่งมาแบนใกล้สุโขทัย”

“ฝากเขาช่วยปะให้เถอะ” พี่ตุ๊ว่า พลาบ
ถามเจ้าของร้าน และมีเด็กหนุ่มอายุ ๑๐-๑๑
ขวบ กุ๊กก้อยช่วยเป็นธุระให้ รับว่าเข้าจะเสร็จ
เรียบร้อย

เราต้องการค้างที่นี่ เพราะมืดมากแล้วดู
เมืองไม่เห็น ต่อเข้าชั้นจึงจะได้เห็นเมืองหลวง
เก่าแห่งแรกของไทย ถึงแม้ว่าพิษณุโลกจะอยู่
ห่างไปเพียง ๕๒ ก.ม. และถนนดีเยี่ยม แต่เรา
จะผ่านสุโขทัยไปเสียโดยไม่ได้เห็นอะไรได้. ◀

ใคร? อะไร? ที่ไหน?

บุคคลสำคัญกับวงการห้องสมุด

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรียิ่งแก่กล้าสงคราม

ฯพณฯ ท่าน จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรียิ่งแก่กล้าสงคราม ได้ถึงแก่สงครามที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าพญาไท เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม นี้ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับศพไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้โปรดพระราชทานโกศทองกุดั่นน้อยให้บรรจุศพไว้ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตร และประกาศไว้ทุกข์เป็นทางราชการมีกำหนด ๒๑ วัน

ท่านอดีตนายกรัฐมนตรีท่านนี้ นับว่าเป็นผู้ที่มีความสนใจในกิจการของห้องสมุดเป็นอย่างมากด้วยท่านหนึ่ง เพราะปรากฏว่าท่านได้เป็นผู้แลเห็นความสำคัญของหอสมุดแห่งชาติว่าสิ่งที่ควรส่งเสริมจึงได้ให้สำนักงบประมาณอนุมัติเงินจำนวนกว่า ๓๐ ล้านบาท เพื่อจัดสร้างอาคารหอสมุดแห่งชาติชั้นใหม่ ณ ท่าสาคร ตำบลสามเสน พระนคร

งานพิธีของทางราชการครั้งสุดท้ายที่ท่านอดีตนายกรัฐมนตรีท่านนี้ได้ไปร่วมก็คืองานวางศิลาฤกษ์อาคารแห่งใหม่ของหอสมุดแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๖ นี้

ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี ยิ่งแก่กล้าสงคราม

ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี แห่งสหรัฐอเมริกา ได้ถูกฆาตกรรม ที่เมืองคัลลัมรัฐเท็กซัส เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน นี้เอง ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียายเป็นอย่างยิ่ง

ท่านประธานาธิบดีเป็นผู้นำของประเทศที่มีความสนใจในกิจการของห้องสมุดเป็นอันมาก ท่านได้สนับสนุนให้มีการขยายกิจการของห้องสมุดทั้งหมดในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดประชาชน ท่านประธานาธิบดีได้เคยกล่าวในคำปราศรัยในวันห้องสมุดแห่งชาติว่า ชาติเจริญก้าวหน้าไปได้ก็ต้องอาศัยประชาชน และแหล่งสำคัญที่ประชาชนจะพึงได้ก็คือห้องสมุดนั่นเอง นอกจากนั้นท่านยังได้อนุมัติเงินงบประมาณของชาติในการบำรุงและส่งเสริมห้องสมุดเป็นจำนวนหลายล้านดอลลาร์สำหรับงบประมาณปี ๑๙๖๔

นอกจากจะสนใจในกิจการของห้องสมุดแล้ว ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี ยังเป็นนักเขียนอีกด้วย หนังสือที่ท่านแต่งเล่มหนึ่งคือ Profiles in Courage ก็ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์มาแล้ว

(ในวาระฉบับเดือนที่แล้วเราได้เฝ้ารายชื่อหนังสือที่ท่านผู้อ่านชอบมากที่สุด ๑๑ เล่มมาลงไว้แล้ว)

ประธานจัดงานแสดงหนังสือที่ Frankfurt เดินทางมาประเทศไทย

ดร. เทาเบิร์ต ประธานจัดงานแสดงหนังสือที่เมืองแฟรงเฟิร์ตประเทศเยอรมันนี้ ได้เดินทางมาประเทศไทยเมื่อต้นเดือนนี้เอง นอกจากจะได้ดูงานเกี่ยวกับหนังสือแล้วยังได้มีโอกาสชมกิจการของห้องสมุดใหญ่ ๆ หลาย ๆ แห่งในจังหวัดพระนครด้วย เช่นห้องสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในโอกาสที่ทางสมาคมได้จัดงานเลี้ยงอาหารค่ำใน วันที่ ๓ พฤศจิกายน ณ โรงแรมอราวัณ เนื่องในงานประชุมใหญ่นั้น ทางสมาคมก็ได้เชิญ ดร. เทาเบิร์ตไปร่วมในงานเลี้ยงอาหารค่ำวันนั้นด้วย

อดีตนายกรัฐมนตรี กลับเข้าบริหารงานบริษัทการพิมพ์หนังสือพิมพ์ชื่อเสียง

อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษ นายฮาร์โรล แมคมิลแลน หลังจากอำลาชีวิตการเมืองแล้วก็กลับเข้ามาดำเนินธุรกิจการพิมพ์ของตระกูลต่อไป บริษัทการพิมพ์แมคมิลแลน อันมีชื่อเสียงในการพิมพ์จำหน่ายหนังสือทั่วโลก เป็นบริษัทของตระกูลแมคมิลแลน ก่อนหน้านั้นนายมอร์ริส

แมคมิลแลน บุตรชายของนายฮาร์โรลเป็นผู้ดำเนินการอยู่ แต่ปัจจุบันเขาขอลาออก เพราะต้องไปดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีในรัฐบาลของ Sir Alec Douglas-Home บิดาของเขาจึงจะเข้ามาดำเนินการกิจอันนี้แทน

ข่าวจากสมาคมห้องสมุดต่างประเทศ

สมาคมห้องสมุดอเมริกันจัดพิมพ์หนังสือใหม่

หนังสือ Guide to Reference Books ซึ่งรวบรวมโดย Constance M. Winchell ทางสมาคมห้องสมุดอเมริกันได้จัดพิมพ์ฉบับเพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ขึ้นแล้วนับเป็น seventh ed. ฉบับพิมพ์ใหม่นี้ได้เพิ่มรายการหนังสืออ้างอิงใหม่อีก ๑,๓๐๐ รายการซึ่งพิมพ์ตั้งแต่ปี ๑๙๕๙-๑๙๖๒ นอกจากนี้ยังได้พิมพ์ Subject Index to Book for Intermediate Grade รวบรวมโดย Mary K. Eakin และ Library Furniture and Equipment ด้วย

รางวัลหนังสือเด็กของอังกฤษ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอังกฤษได้ทำพิธีมอบรางวัลคาร์เนกีให้แก่ Pauline Clarke สำหรับหนังสือชื่อ The Twelve and the Genii ซึ่งได้รับการคัดเลือกว่าเป็นหนังสือเด็กที่ดีที่สุดในรอบปี

สมาชิกอาวุโสของสมาคมห้องสมุดอังกฤษ

เมื่อเร็ว ๆ นี้สมาคมห้องสมุดอังกฤษได้ร่วมจัดงานวันเกิดอายุครบ ๙๒ ปี ให้แก่นายอาร์ชบิชอป สปาร์กซึ่งเป็นสมาชิกอาวุโสที่สุดของอังกฤษ ท่านผู้นี้เคยเป็นบรรณารักษ์มาเป็นเวลานานจนได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของราชสมาคมวรรณคดี งานชิ้นสำคัญของนายสปาร์ก ก็คือเป็นผู้รวบรวมและจัดพิมพ์แปล Sixteen Century Parish Registers ซึ่งจัดพิมพ์โดย Lancaster Parish Register Society มากกว่า ๒๖ ปีแล้ว

สหพันธ์สมาคมห้องสมุดระหว่างชาติจัดพิมพ์หนังสือ

หนังสือชื่อ Libraries in the World ของสหพันธ์สมาคมห้องสมุดระหว่างชาติให้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรกแล้ว หลังจากทีรวบรวมนานอยู่ ๕ ปี โดยทางสหพันธ์ฯ ได้รับเงินทุนอุดหนุนจากสหรัฐในหนังสือเล่มนี้จะมีรายงานของห้องสมุดต่าง ๆ ใน ๕๒ ประเทศ ผู้จัดพิมพ์ คือ Martinus Nijhoff แห่งกรุงเฮก และได้ออกจำหน่ายแล้วราคาเล่มละ ๔.๒๐ กิลเดอร์ หรือ ๔ ชิลลิง ๖ เพนนี

สมาคมหนังสือภาษาอังกฤษจัดพิมพ์หนังสือราคาถูก

สมาคมหนังสือภาษาอังกฤษได้แจ้งแก่เจ้าของโรงพิมพ์กลุ่มหนึ่งว่า ทางสมาคมได้จัดพิมพ์หนังสือราคาถูกขึ้นแล้ว กว่า ๔๐ เรื่องสำหรับประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย ๑๕ ประเทศหนังสือเหล่านี้แบ่งเป็น ๕ ชุด ชุดตำราชั้นมหาวิทยาลัย ชุดสอนภาษาอังกฤษ (ชุดนี้มีผู้นิยมมากขายไปได้แล้วหลายแสนเล่มรวมทั้งปทานุกรมภาษาอังกฤษด้วย) ชุดวิทยาศาสตร์สมัยปัจจุบัน (ดาราศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี) ชุดหนังสือชีวิตประจำวัน มีตั้งแต่การดูแลรักษาโรค ดนตรี ไปจนถึงการพิมพ์ดีด ทุกชุดนี้ได้จัดพิมพ์ไปแล้วกว่า ๒ ล้านเล่ม

บริจาค

มูลนิธิร็อกกเฟลเลอร์ได้อนุมัติเงินเพื่อบำรุงห้องสมุด

มีรายงานข่าวจากนิวยอร์กแจ้งว่าทางมูลนิธิร็อกกเฟลเลอร์ ได้ประกาศว่า ได้อนุมัติเงินจำนวน ๕๐๐๐๐ ดอลลาร์ เพื่อบำรุงการศึกษาในประเทศไทย

จากเงินจำนวนนี้ ๔๕๐๐ ดอลลาร์ จะได้มอบให้แก่คณะสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อจัดซื้อหนังสือวิชาการแขนงต่าง ๆ สำหรับการค้นคว้าของอาจารย์และนิสิต

บริษัท Glolier International มอบหนังสือให้กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน นายกอร์ดอน สกอตต์ ผู้จัดการภาคเอเชียตะวันออกเฉียงของบริษัท Glolier International พร้อมด้วยนาย โรแลนด์ ปาร์ก ผู้จัดการฝ่ายขายได้นำหนังสือ

สารานุกรมจำนวน ๑๗ ชุด คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๔๐๐๐๐ บาท ไปมอบให้กับ ม.ล. ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หนังสือจำนวนนี้ให้เพื่อบำรุงห้องสมุดของกระทรวงฯ

การทำพิธีมอบในครั้งนี้มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการไปร่วมในพิธีด้วยหลายท่าน

ห้องสมุดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รับหนังสือ

เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน น. พลตรี Ernest Easterbrook หัวหน้าหน่วยจัสแม็กประจำประเทศไทย ได้นำหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ ของหน่วยจัสแม็ก ไปมอบให้กับพลตรี สุข เปรมานันท์ หนังสือจำนวนนี้ได้อပ်ให้เป็นสมบัติของห้องสมุดสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการนี้ได้มีแขกผู้มีเกียรติไปร่วมในพิธีด้วยเป็นจำนวนมาก ทั้งไทยและต่างประเทศ

ข่าวน่ารู้ในวงการพัฒนาห้องสมุด

บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ทางอากาศ

นับเป็นครั้งแรกของสหรัฐในการเปิดบริการห้องสมุดแบบใหม่ขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุขัดข้องของการคมนาคมทางบก บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ทางอากาศนี้ ดำเนินการโดยนายวินสตัน มาร์ค ผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ของห้องสมุด Aztec ของเขต Indian Reservation ณ ฟาร์มิงตัน นิวเม็กซิโก นายวินสตัน มาร์ค ได้รับคำขอร้องจากชาวอินเดียนแดงว่าเขาต้องการอ่านหนังสือ แต่เนื่องจากทางคมนาคมทางถนนขัดข้อง รถห้องสมุดเคลื่อนที่จึงมาไม่ได้ นายวินสตัน มาร์ค จึงได้ติดต่อกับห้องสมุด Northwestern Regional Library เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับบริการนี้ ซึ่งได้รับความร่วมมือโดยทางบรรณารักษ์ห้องสมุดดังกล่าวรับจะคัดเลือกหนังสือจัดส่งไปทางเครื่องบินใน ๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง

บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ของปอร์ตูเกส

ตามรายงานแจ้งว่าบริการ ห้องสมุดเคลื่อนที่ในประเทศปอร์ตูเกสขณะนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางจากประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ประจำรถเคลื่อนที่ที่ได้รับการต้อนรับจากประชาชน

ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตามหมู่บ้านทั่วไป และให้ความสนใจในการอ่านหนังสือกันมาก ขณะนี้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ มีรถเคลื่อนที่ทั้งหมด ๔๗ คัน มีสมาชิกแล้ว ๓๒๒,๐๐๐ คน หนังสือที่หมุนเวียนในขณะนี้มี ๓,๒๐๐,๐๐๐ เล่ม ทั่วหมู่บ้านกว่า ๒ พันแห่ง นับเป็นบริการที่น่าสนใจมาก

หนังสือสำหรับประเทศอื่น

สำนักพิมพ์ในอังกฤษ ๒๐ รายได้ร่วมจัดนิทรรศการหนังสือเกี่ยวกับการศึกษาซึ่งพิมพ์ขึ้นเป็นพิเศษสำหรับประเทศอื่น เมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่มหาวิทยาลัย London ซึ่งต่อไปจะจัดขึ้นทุกปี วัตถุประสงค์ของงานแสดงนี้ เพื่อให้ให้นักศึกษาและครูจากประเทศอื่น ตลอดจนคนอังกฤษที่จะไปทำงานในประเทศเหล่านั้น ได้รู้ว่ามีหนังสืออะไรบ้างสำหรับเขา

หนังสือเหล่านี้มีทั้งตำราเรียน หนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ นิยาย และหนังสือประเภทตำราเรียนภาษาตลอดจนแผนที่และ Poster ด้วย ผู้มาชม มีสิทธิขอร้องให้ส่งตัวอย่างไปยังโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยของตนได้ (ครูไทย น.ส. ลัดดา เผือกวัฒนะ ก็ได้ไปชมงานนี้)

ข่าวจากสมาชิก

อาจารย์ณิษฐ์ แพทย์ดี อาจารย์ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนจากมูลนิธิเอเชีย ไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัย ฟลอริดา สหรัฐอเมริกา กำหนด ๒ ปี และได้ออกเดินทางไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน นี้

ม.ร.ว. จีรวัดน์ จักรพันธุ์ เดินทางไปศึกษาต่อในประเทศอังกฤษโดยทุนโคลัมโบ กำหนด ๑ ปี และได้ออกเดินทางไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ศกนี้

คุณพัน ศรียา บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนสงขลา หลังจากกลับจากดูงานห้องสมุดในต่างประเทศเป็นเวลา ๓ เดือนแล้วได้เร่งปรับปรุงกิจการห้องสมุด โดยจัดงานห้องสมุดขึ้นผลที่ได้รับซึ่งคุณพันแจ้งมาว่า ได้รับเงินบริจาคทั้งเป็นจำนวนเงินและสิ่งของรวมทั้งสิ้น ๑๐,๔๔๔ บาท

ข่าวจากสมาคมฯ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้จัดประชุมสามัญประจำปี ๒๕๐๖ ขึ้นเมื่อวันที่ ๑-๓

พฤศจิกายนนี้ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่ตึกคณะอักษรศาสตร์ ปรากฏว่ามีสมาชิกของสมาคมฯ และผู้สนใจกิจการห้องสมุดมาร่วมด้วยมากมาย

ในการเปิดประชุมครั้งนี้ พล.ร. ทานรองนายกรัฐมนตรี พลเอก ถนอม กิตติขจร ได้กรุณารับเชิญมาเป็นประธานในการเปิดประชุมครั้งนี้ด้วย นอกจากนี้ ท่านยังได้กรุณามอบเงินบำนาญสำหรับสมาคมห้องสมุดฯ เป็นจำนวน ๒๐๐๐ บาทด้วย

สำหรับรายละเอียดต่างๆ ในการประชุมครั้งนี้ ทางสมาคมห้องสมุดฯ จะจัดทำข่าวสารพิเศษประจำเดือนพฤศจิกายน เพื่อส่งให้สมาชิกในโอกาสต่อไป

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะชั้น ๓ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน-๒๘ ธันวาคม มีหน่วยราชการต่างได้ส่งเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมารับการอบรมในครั้งนี้จำนวน ๒๕ คน

นายบุญชนะ อธิการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ได้ให้เกียรติเป็นประธานในการเปิดการอบรม เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน การอบรมครั้งนี้จะสิ้นสุดลงในวัน ๒๗ ธันวาคม

เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายนนี้ อาจารย์แมนมาส ขวลิต คุณสุข พงษ์สถิตย์ อาจารย์จารุวรรณ ชาลิโต และเรือเอกหญิง ลินจง เมาวิบูล ได้ไปสนทนากับการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมห้องสมุดฯ ณ วิทยาลัย

ในรายการคุยกันเรื่องหนังสือ ของสมาคมห้องสมุดฯ ทางวิทยุ ท.ท.ท. นั้นอาจารย์จวน อินทรกำแหง ได้เชิญ คุณประกาศ วัชรภรณ์ ไปร่วมสนทนาเรื่องหนังสือเมื่อวันอาทิตย์ ๑๙ พฤศจิกายน

คุณอนงค์นาค คทวณิช และ เพื่อนสมาชิกได้ไปเล่นกีฬา ณ โรงเรียนตาบอดเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน

รายการโทรทัศน์

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๙ ธันวาคม ศกนี้ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้ไปออกการชมทrophyของท่าน ชุดงานของสมาคมห้องสมุด ณ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวี บางขุนพร

โทรทัศน์ครั้งนี้เขียนโดย อาจารย์รณจวน อินทรกำแหง ในรายการนี้ปรากฏว่ามีผู้เกียรติมาร่วมรายการด้วยหลายท่าน เช่น คุณฉุน ประภาวิวัฒน์ มิสเตอร์ดิ้น (ห้องสมุดศาลาอเมริกัน) คุณกัทรศรี สุจริตกุล (ห้องสมุดบริติชเคานซิล) คุณอุทัย ทุติยะโพธิ์ คุณกัทลี สมบัติศิริ และคุณ จารุวรรณ อินทะเคชะ (เลขานุการบริหารของสมาคม) ร่วมด้วยนิสิตบรรณารักษศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักเรียนโรงเรียนสอนคนตาบอด นับว่าเป็นรายการที่ผู้ร่วมรายการด้วยมาก

การประชุมของคณะกรรมการสมาคม ฯ

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมครั้งที่ ๙/๒๕๐๖ ณ ที่ทำการของสมาคม ฯ มีกรรมการมาประชุมรวมทั้งสิ้น ๑๒ ท่าน การประชุมเริ่มตั้งแต่ ๑๐.๐๐ น. ปิดประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น. เรื่องสำคัญที่พิจารณาในวันนี้ คือ การพิจารณางบประมาณของปี ๒๕๐๗ ซึ่งจะต้องนำเสนอเพื่อขอทุนจากมูลนิธิเอเชีย

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๐๖ ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคม ฯ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๐๖ ณ ที่ทำการของสมาคม ฯ มีกรรมการเข้าร่วมประชุมรวม ๑๓ ท่าน เรื่องที่ประชุมได้ตกลงกันในวันนี้คือ การเสนอผลงานของแผนกต่าง ๆ ในปี ๒๕๐๖ และเลือกตั้งกรรมการบริหารปี ๒๕๐๗ ซึ่งปรากฏดังนี้

นายกสมาคม

อุปนายก

เลขานุการ

เหรัญญิก

บรรณารักษ์

ปฏิคม

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

นางแมนมาส ขวลิต

นาย สุข พงษ์สถิตย์

น.ส. รสา วงศ์ยังอยู่

น.ส. กัทลี สมบัติศิริ

น.ส. ศรีทอง สีหาพงศ์

น.ส. กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์

นางนิตยา จุฑามาศย์

นายฉุน ประภาวิวัฒน์

น.ส. จารุวรรณ ชาลิโต

น.ส. รณจวน อินทรกำแหง

ประธานแผนกวารสาร
 ประธานแผนกหาทุน
 ประธานแผนกจัดพิมพ์
 ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด
 ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ
 ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ

นายกระจำจ มั่นญาติ
 นายแพทย์ดำรง เพชรพลาย
 นายเอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล
 นางศศิวงศ์ บึงตระกูล
 น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์
 นางสาวสินทร์ ช่างโชติ
 คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง
 น.ส. บุญเจือ องค์กรประดิษฐ์
 นายถม ชรรค์เพชร
 นางมาเรีย เหล่าสุนทร
 น.ส. ลมุล รัตตากร
 น.ส. อุทัย หุตริยะโพธิ์
 นางวิบูลเพ็ญ ชัยปาดิ
 นายตรี อมาตยกุล
 นางทรงศनिया กลัยานมิตร

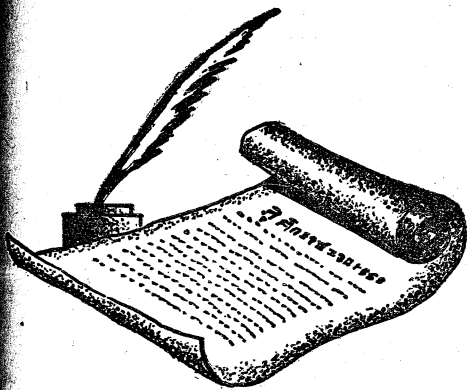
วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๖ ได้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน ณ ที่ทำการของ
 สมาคมฯ เรื่องที่พิจารณาคือ เรื่อง พิจารณาเงินเดือนของเจ้าหน้าที่สมาคมฯ และตกลงการจัด
 การระดมอุปการะคุณต่อสมาคมฯ ในวันปีใหม่

จงสลัดตัดความกลัวออกไปเสียจากใจท่าน แล้วโลกนี้ก็จะเป็นของท่าน

จาก หนังสือ ชีวิต—คือการต่อสู้

ของ วิเทศกรณีย์

บรรณาธิการแถลง

๑. ผ่านไปอีกปีหนึ่งแล้ว ดาวดาร์ ห่องสมุดฉบับนี้เป็น ฉบับปิดท้าย รายการของปี
ถ้าจะให้ดีพอท่านได้รับเล่มนี้แล้วกรวมทำปกแข็งเก็บไว้

๒. ผมนัดที่จะกล่าวอย่างเมื่อปลายปีที่แล้วอีกไม่ได้ว่า ดาวดาร์ห่องสมุดปีที่ ๗ ก็
สิ้นสุดลงคงไว้แต่เพียงนี้ ปีที่ ๘ คงจะมีโฉมหน้าใหม่ เหมือนคำที่กล่าวกันว่า “ปีใหม่วิถีใหม่”
เป็นแน่

๓. ขอขอบพระคุณท่านผู้กรุณาเขียนเรื่องให้ ท่านสมาชิกผู้ซื้อและผู้บอกรับ บริษัท
งานกาชาดกรุณาแจ้งความ และท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือ ขอจงมีความสุขปีใหม่ ตลอด
ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ จงทุกท่าน

บรรณาธิการ

ภายใต้ฟ้าไม่มีอะไรใหม่แน่ แต่เราก็มองทางที่จะทำของเราให้เป็นของใหม่ขึ้น

ได้เสมอ

ก.ม.

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
(มีฉบับพิเศษฤดูร้อน และฤดูหนาวอีก ๒ ฉบับ)

อัตราค่าบอกรับและแจ้งความ

ค่าบอกรับ = ๑ ปี ๘ ฉบับ ๒๐ บาท (ค่าส่งเสร็จ) จำหน่ายปลีกฉบับละ ๓ บาท
ค่าแจ้งความ = มีอัตราแตกต่างกันดังนี้

= ปกนอกด้านหลัง รายเล่มละ ๔๐๐ บาท ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษดีพิเศษในเล่มก่อนขึ้นเรื่องรายเล่มละ ๔๐๐ บาท
ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ปกหลังด้านใน รายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษดีในเล่มรายเล่มละ ๒๕๐ ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ในเล่มเต็มหน้า รายเล่มละ ๒๐๐ บาท ปีละ ๑,๒๐๐ บาท

= ในเล่มครึ่งหน้า รายเล่มละ ๑๒๕ บาท ปีละ ๖๕๐ บาท

บอกรับและส่งเงินโดยทางธนาคารหรือเช็คไปรษณีย์ และติดต่อดีที่

น.ส. นิถวรรณ อินทะเคหะ

เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถยเทพกัญญา เขต ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ พระนคร

ดร.ชนนี วารสารห้องสมุด ปีที่ 7

เรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้เขียนบทความและหัวข้อเรื่อง

จารุวรรณ ชาลิไต

ะจ่าง แม่นญาติ

“การทำหนังสือสำหรับครอบครัว”

(จากเรื่องของ Betty Ross) 7

(ฉบับปรับปรุง 2506), 155-157

“แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการ อ่าน ของ นักเรียน ”

7 (ม.ค. - เม.ย. 06), 187-190

ศภาคาร

กระจำนง แม้นญาติ “การทำหนังสือสำหรับ
ครอบครัว” (จากเรื่องของ Betty Ross)

7 (ฉบับปรับปรุง 2506), 155-157

จัดหมวดหมู่

สุทธิลักษณ์ อัมพันธ์ “การจัดหม่หนังสือ”

7 (พ.ย.-ธ.ค. 06), 660-664

ใช้ห้องสมุด ดูปที่ ห้องสมุด — การใช้

ห้องเที่ยว

ป.ส. “ทางสายเหนือ” 7 (ก.ย. - ต.ค.)

06), 582-592

— “ทางสายเหนือหรือเที่ยวไปในเจ็ด
วัน” 7 (พ.ค.—มิ.ย. 06), 294-303;

7 (ဂ.ဂ.—စ.ဂ. 06), 382—394

—“เที่ยวไปในเจ็ดวัน” ๗ (ฉบับรับ

สมทนาย 2506), 481-489

- "เที่ยวไปในเจ็ดวัน หรือทางสาย

เหนือ" 7 (พ.ย.-ธ.ค. 06), 713-721

การทำงาน

ชัชชวลิต เกษมสันต์, ม.จ. "อานิสงส์ของ

การทำงานสาธารณสุข” 7 (ฉบับรับลม

ทนาย 2506), 455—456

การประชาสัมพันธ์

รณรงค์ อินทรวงศ์ "การทำประชามย์"

7 (พ.ค.-มิ.ย. 06), 271-273

ศรีทอง สี่หาพงศ์ “ห้องสมุดกับการประชา

สัมพันธ์" 7 (ฉบับรับสมัคร 2506)

158—164 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

การเลือกหนังสือและอุปกรณ์

[จิรวัดน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว.] “คุยกันเรื่อง
ห้องสมุด ตอน เลือกหนังสือวิทยาศาสตร์”

7 (พ.ย.—ธ.ค. 06), 684—690

—“เรื่องการเลือกหนังสือ” 7 (ม.ค.

—ก.พ. 06), 42—45

—“เลือกหนังสือทำไม” 7 (พ.ค.—

มิ.ย. 06), 290—293

—“หลักการเลือกหนังสือ” 7 (ก.ย.

—ต.ค. 06), 568—576

อัมพร ทีชะระ “รายชื่อหนังสือสำหรับ

ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา” 7

(ก.ค.—ส.ค. 06), 364—367

การอ่าน

กระจำน แม้นญาติ “แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ

การอ่านของนักเรียน” 7 (มี.ค.—เม.ย.

06), 187—190

รัญจน อินทรกำแหง “ประธานาธิบดีนัก

ประพันธ์” 7 (พ.ย.—ธ.ค. 06), 635—644

ลินจง เผ่าวิบูล “วงการหนังสือไทยในรอบ

ปี 2505” (โดยลินจง เผ่าวิบูล และ

จารุวรรณ ซาลีโต) 7 (ม.ค.—ก.พ. 06)

66—74 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

[อนุนานราชชน, พระยา] “วิทยา”

7 (ฉบับรับลมหนาว 2506), 4

Lin Yutang “The art of reading”

—เม.ย. 06), 193—194

กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์

“สมุทรโฆษคำฉันท์ วรรณคดี 3

7 (ก.ค.—ส.ค. 06), 370—371

“หนังสือวชิรญาณ” 7 (ก.ย.—ต.

596—601

คณะกรรมการห้องสมุด

สุข พงษ์สถิตย์ “บรรณารักษ์

ประสานงานกรรมการ” 7

เม.ย. 06), 169—175 (

ภาษาอังกฤษ)

โคลงกลอน

ได้ร่มบรรณพฤกษ์ “พระกฤษณ์

ลโมธาน” 7 (พ.ย.—ธ.ค. 06)

—646

Wilcox, Ella Wheeler “Solitude”

(มี.ค.—เม.ย. 06), 191—192

“ใคร ? อะไร ? ที่ไหน ?” 7 (พ.

06), 722—730

โฆษณาขายหนังสือ

บุญเชื้อ องค์ประดิษฐ์ “โฆษณาขาย

7 (ม.ค.—ก.พ. 06), 46—47

นแสดงหนังสือ

ัญจน อินทรกำแหง “ข่าวจากท่านนายก
สมาคม” 7 (ฉบับรับลมหนาว 2506),
508-513; 7 (ก.ย.-ต.ค. 06), 614-621

1.2. คู่มือ จีวรวัฒน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว.

จรวรรณ ชาลิต

“เทวี และเรื่องสั้นอื่น ๆ ของนวนาค” 7
(ม.ค.-ก.พ. 06), 12-15

“น้ำเหี่ยวหึ่งสมุทรประชาชน” 7 (พ.ค.-
มิ.ย. 06), 245-251

“รายการ นำ เหี่ยว หึ่งสมุทรศาลาวันเด็ก”
7 (ฉบับรับลมร้อน 2506), 127-132

“วงการหนังสือไทยในรอบปี 2505” (โดย
สินจง เผ่าวิบูล และ จารุวรรณ ชาลิต)
7 (ม.ค.-ก.พ. 06), 66-74 (มีเรื่อง
ย่อภาษาอังกฤษ)

วัฒน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว.

“คุยกันเรื่องหึ่งสมุทร ตอน ข้อหนังสือวิทยา
ศาสตร์” 7 (พ.ย.-ธ.ค. 06), 684-690

“งมเข็มในมหาสมุทร” 7 (ก.ย.-ต.ค. 06)
527-532

“เรื่องการเลือกหนังสือ” 7 (ม.ค.-ก.พ. 06),
42-45

“เลือกหนังสือทำไม” 7 (พ.ค.-มิ.ย. 06).
290-293

“หลักการเลือกหนังสือ” 7 (ก.ย.-ต.ค.
06), 568-576

นุ ประภาวิวัฒน์

“ข่าว แผนก วิเทศสัมพันธ์ สมาคม หึ่งสมุทร
อเมริกัน” 7 (ฉบับรับลมร้อน 2506)
165-166

“ความหมาย ของ บริการ เอกสารการวิจัย”
7 (ก.ย.-ต.ค. 06), 626-627

“บรรณารักษศาสตร์ ตอน ปรัชญาของ
บรรณารักษ์” 7 (พ.ย.-ธ.ค. 06)
668-672

“ปรัชญาของแอมิสโตเติล” 7 (พ.ค.-มิ.ย.
06), 264-270

“ศูนย์บริการเอกสารการวิจัย” 7 (ม.ค.
-ก.พ. 06), 37-41

ชมรมหึ่งสมุทร

พรรณศรี วิชากรกุล “ชาวบ้านชาวเมือง
พร้อมที่จะร่วมมือ” 7 (พ.ค.-มิ.ย. 06),
327-331 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ
หน้า 342)

ชัชวลิต เกษมสันต์, ม.จ.

“อานิสงส์ ของ การ ทำงานสาธาณกุศล”
7 (ฉบับรับลมหนาว 2506), 455-456

ชีวประวัติ

เคนเนดี, จอน เอฟ ("ประธานาธิบดีนัก
ประพันธ์" โดยรัฐจอน อินทรกำแหง)
7 (พย.—ธค 06), 635-644

นราธิปประพันธ์พงศ์. พระเจ้าบรมวงศ์-
เธอกรมพระ (โดย ทวี มุขระโกษา)
7 (ก.ย.—ต.ค. 06), 560-567
(มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ
(โดย กรม หมั่น พิทย ลาก พดฺธิ ยวกร)
7 (ฉบับรบัลลมนหา 2506), 442-454
พรรณศรี วิชากรกุล. 7 (ก.ย.—ต.ค. 06),
628-629

มัลลย์ ชูพินิจ (โดย ทองอิน วิสเพ็ญ)
7 (พ.ย.—ธ.ค. 06), 665-667

ยามาดา, นางามาซา (โดย ยาชูโอะ
นางาตานี) 7 (พ.ค.—มิ.ย. 06), 252-
260

แอริสโตเติล (โดยฉุน ประภาวิวัฒน์)
7 (พค.—มิย 06), 264-270

ชีวประวัติ-บรรณารักษ์

กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์. 7 (ก.ค. - ส.ค.
06), 433-435

จารุวรรณ ซาลีโต. 7 (ม.ค.—ก.พ. 06).
79-80

จิรวัดน์ จักรพันธ์. ม.ร.ว. 7 (มี.ค.—
06), 238-239

ทวี มุขระโกษา. 7 (พ.ย.—ธ.ค. 0
701-708

พูล, วิลเลียม เฟรเดริก (โดย
มุขระโกษา) 7 (พ.ย.—ธ.ค. 06),
-659 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

รพินท์ มาพบพันธ์. 7 (กค.—สค. 06),
ลมูล รัตดากร. 7 (กค. สค. 06). 4
433

ศรีทอง สีหาพงศ์. 7 (พค.—มิย. 06),
-334

ศศิวงศ์ ปิงตระกุล. 7 (พค.—มิย. 06),
แองเกลโมเออร์, แมรี. 7 (มค.—กพ.
18-20; 7 (พ.ย.—ธค. 06), 652

ได้รับบรรณพดกษ

"พระกรฐินภิญโญสโมธาน" 7 (พ.ย.—ธ
645-646

ก. เสกศิลป์

"ชมรมมิตรบรรณารักษ์" 7 (ก.ย.—
06), 602-603; 7 (พ.ย.—ธค.
709-712

กม ขรรค์เพชร

"ศิลปในการจัดบ้ายนิเทศ" 7 (มค.—
06), 1-7 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

“ศิลปในการจัดป้ายนิเทศ (และ นิทรรศการ.)” 7 (มีค.—เมย. 06), 219—222; 7 (พค.—มิย. 06), 304—326; 7 (กค.—สก. 06), 405—420; 7 (ฉบับรับมหนาว 2506), 490—507; 7 (พย.—ธค 06), 647—651 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

“ห้องสมุดโรงเรียนกับชุมชน” 7 (ฉบับรับมรือน 2506), 85—121 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

ทวี มุขระโกษา

“ความสำคัญ ของห้องสมุด ต่อ ชุมชนชุมชน” 7 (กค.—สก. 06), 349—355. (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

“ความสำคัญของ ห้องสมุด ต่อ สถาบัน ต่าง ๆ ของชุมชน” 7 (ฉบับ รับ ม หนาว 2506), 461—466 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

“บุคคลในวงวรรณกรรม” 7 (กย.—ตค. 06), 560—567 (มีเรื่องย่อ ภาษา อังกฤษ)

“บุคคลสำคัญในการพัฒนาห้องสมุด” 7 (พย.—ธค. 06), 655—659 (มีเรื่องย่อ ภาษาอังกฤษ)

ทองอิน วิสเพัญ

“กลอนลำ โฆษณากิจ การ ห้อง สมุด

ประชาชน จังหวัดอุบลราชธานี” (โดย เสาร์ พงษ์ภาพ และทองอิน วิสเพัญ) 7 (กย.—ตค. 06), 577—581

“ความรู้สึกของนักอ่านต่อนายมาลัย ชูพินิจ” 7 (พย.—ธค. 06), 665—667

ธราชัย

“บวชก็เสียผ้าเหลือง สักก็เปลือง ผ้าลาย” 7 (พค.—มิย. 06) 286—289

นางตานี, ยาซูโอะ

“ชีวประวัติของนางามาช่า ยามาตา” 7 (พ.ค.—มิ.ย. 06), 252—260

นิตยสาร ดุที วารสาร

นิตยา จุฑามาศย์

“ส่วนสำคัญต่าง ๆ ของหนังสือ” 7 (พย.—ธ.ค. 06), 673—675

นิทาน—การเล่า

ป. ประชาชน “นักเล่านิทานใน ห้อง สมุด-ประชาชน” 7 (มค.—กพ. 06), 75—78 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

นิทาน—เรื่อง

ธราชัย “บวชก็เสียผ้าเหลือง สักก็เปลืองผ้าลาย” 7 (พ.ค.—มิ.ย. 06) 286—289

ม็อค โจย่า “ซึกกุก-เฮ็นโร” 7 (ฉบับรับมหนาว 2506), 477—479 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

—“ทาเคโตรี-โนะ-โอกินะ” 7 (มีค.
—เมย. 06) 184-186 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

—“ปีศาจของภรรยา” 7 (ฉบับรับ
ลมร้อน 2506) 153-154 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

—“ปู่กับลิง” 7 (ม.ค. - ก.พ. 06)
16-17 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

“ไม่น้อยบดข้าวเป็นทอง” 7 (ก.ย. - ต.ค.)
06) 593-595 (มีภาคภาษาอังกฤษ)
ลมูล รัตนากร “ความฝันของซมส์ดิง” (ดัด
แปลงจากนิยายพื้นเมืองยุโรป) 7 (ก.ย.
—ต.ค. 06) 549-553

—“คำอธิษฐานของดอกไม้ม” (ดัด
แปลงจากนิทานพื้นเมืองยุโรป). 7 (ฉบับ
รับลมหนาว 2506). 459-460

—“เจ้าหญิงโสภา,” 7 (พ.ค.—มิย.
06) 281-285

—“ปล่องไฟกับดอกไม้” (ดัดแปลง
มาจากนิทานพื้นเมืองยุโรป) 7 (ฉบับ
รับลมหนาว 2506) 467-469

—“ยักษ์หลับ” 7 (พ.ย.—ธค. 06).
691-694

สุนิต ประภาสวดี “ดิฉันชื่อแดงด้อย,”
7 (มีค.—เมย. 06). 203-211

—“เด็กหนุ่มผู้ไปหาลมเหนือ”(แปล

จาก นิทาน พื้น เมืองของ ชาว เหนือ) 7
(ม.ค.—ก.พ. 06) 8-11

บทละคร

สุนิต ประภาสวดี “บทละครเรื่อง เวนิส-
วานิช” (ดัดแปลงเป็นละครพูดสำหรับ
โรงเรียน) 7 (ฉบับรับลมร้อน 2506).
133-152

บทวิจารณ์หนังสือ

ชั่วชีวิต อ. อุดการ (โดย รัญจวน อินทรกำแหง
7 (กค.—สก. 06). 357-363 (มีเรื่อง
ย่อภาษาอังกฤษ)

เทวีและเรื่องสั้นอื่น ๆ ของนวนาค (โดย
จรรवरณ ชาลิต) 7 (มค.—กพ. 06).
12-15

เทวีและเรื่องสั้นอื่น ๆ ของนวนาค (โดย
รัญจวน อินทรกำแหง) 7 (ฉบับรับลม
ร้อน 2506). 122-126

สมุทรโฆษคำฉันท์ วรรณคดี 3 ส่วน (โดย
กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์) 7 (กค.—สก
06). 370-378

บรรจ นวัตกรรม

“นำเที่ยวห้องสมุดโรงเรียนราชินีบน และห้อง
สมุดโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย”
(มีค.—เมย. 06). 176-183

บรรณานุกรม—การจัดทำ

เวลส์, เอ. เจ. “การจัดทำบรรณานุกรม

แห่งชาติ," (ย่อเป็นความภาษาไทย โดย
ลมุล รัตนากร) 7 (มค. — กพ. 06),
21—31

บรรณานุกรม—รายชื่อ

พรรณศรี วิชากรกุล "หนังสือค้นคว้าหมวด
สังคมศึกษา," 7 (กย. — ตค. 06),
606—613

อัมพร พิษะระ "รายชื่อหนังสือสำหรับห้อง
สมุดโรงเรียนประถมศึกษา" 7 (กค. —
สค. 06), 364—367

อุทัย หุตยะโพธิ "บรรณานุกรม [และ]
หน้าที่ และลักษณะสำคัญของห้องสมุด
ประเภทต่าง ๆ" 7 (พย. — ธค. 06),
676—683

บรรณารักษ์

คุณ ประภาวิวัฒน์ "บรรณารักษศาสตร์
ตอน ปรัชญาของบรรณารักษ์" 7 (พย.
— ธค. 06), 668—672

ก. เสกศิลป์ "ชมรมมิตรบรรณารักษ์" 7
(กย. — ตค. 06), 602—605; 7 (พย.
— ธค. 06), 709—712

บรรณารักษ์ - ชีวประวัติ ดูที่ ชีวประวัติ—
บรรณารักษ์

บรรณารักษ์เล่า

"ห้อง-หอ-ทอง," 7 (พย. — ธค. 06), 695
—700

บรรณารักษศาสตร์

ศศิวงศ์ บึงตระกูล "พัฒนาการของห้องสมุด
และบรรณารักษ์ในประเทศไทย," 7
(ฉบับรับลมร้อน 2506), 514—519

[สุข พงษ์สถิตย์] "เรื่องของบรรณพิภพ,"
7 (มค. — กพ. 06), 58—62

บริการเอกสารการวิจัย

คุณ ประภาวิวัฒน์ "ความหมายของบริการ
เอกสารการวิจัย" 7 (ก.ย. — ต.ค. 06)
626—627

—"ศูนย์บริการเอกสารการวิจัย" 7 (ม.ค.
— ก.พ. 06), 37—41

—"The Scientific Information Center
in Thailand : Thai National Docu-
mentation Center," 7 (มี.ค. — เม.ย. 06)
195—201

บุญเจือ อंकประดิษฐ์

"โฆษณาขายหนังสือ" 7 (ม.ค. — ก.พ. 06)
46—47

"นิตยสารออกใหม่" 7 (ก.ค. — ส.ค. 06)
426

ป. ประชาชน

"นักเล่นนิทานในห้องสมุดประชาชน" 7 (ม.ค.
— ก.พ.) 75—78 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

ประโยชน์ของห้องสมุด ดูที่ ห้องสมุด—การ
ใช้

ปรัชญา

ฉุน ประภาวิวัฒน์ “ปรัชญาของ แอริสโตเติล,” 7 (พ.ศ.-ม.ย. 06), 264-270

บ้ายนิเทศ

ณม ชรรค์เพชร. “ศิลป์ในการจัดบ้ายนิเทศ” 7 (ม.ค. - ก.พ. 06), 1-7 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)
— “ศิลป์ในการจัดบ้ายนิเทศ (และนิทรรศการ)” 7 (มี.ค.-เม.ย. 06), 219-232; 7 (พ.ศ.-ม.ย. 06), 304-326; 7 (ก.ค.-ส.ค. 06) 405-420; 7 (ฉบับรับลมนาว 2506), 490-507; 7 (พ.ย.-ธ.ค. 06), 647-651 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

พรรณศรี วิชากรกุล

“ชาวบ้าน ชาวเมือง พร้อมที่จะร่วมมือ” 7 (พ.ศ.-ม.ย. 06), 327-331 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษหน้า 342)

“หนังสือค้นคว้าหมวดสังคมศึกษา” 7 (ก.ย.-ต.ค. 06), 606-613

“ห้องสมุดกับสังคมศึกษา” 7 (ฉบับรับลมนาว 2506), 471-476.

พรรณศรี วิชากรกุล, ผู้แปลและเรียบเรียง

“ห้องสมุดโรงเรียน ศูนย์ประสพการณ์เรียนรู้” 7 (ก.ค.-ส.ค. 06), 368-369

พิทยลาภพฤฒิยากร, พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่น

“พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว” 7 (ฉบับรับลมนาว 2506) 442-454

“มูลเหตุที่มาของเรื่องพระราม” 7 (ม.ค.-ก.พ. 06), 32-36

พุทธศาสนา

Pakasit Buddhasasana “Buddhism and the modern world,” 7 (มี.ค.-เม.ย. 06), 233-237

ม็อค โจย่า

“จิกกุกุ เอ็นโร,” 7 (ฉบับรับลมนาว 2506), 477-479 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

“ทาเคโตรี-โนะ-โอกินะ” 7 (มี.ค.-เม.ย. 06), 184-186 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

“ปิศาจของภรรยา” 7 (ฉบับรับลมนาว 2506), 153-154 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

“ปู่ปลิง” 7 (ม.ค. - ก.พ. 06), 16-17 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

รัญจวน อินทรกำแหง

“การทำประชาสัมพันธ” 7 (พ.ศ.-ม.ย. 06) 271-273

“การเริ่มต้นดำเนินงานห้องสมุดตามลำดับ” 7 (ก.ย.-ต.ค. 06), 555-559

“ข่าวจากท่านนายกสมาคม” 7 (ฉบับรับลมนาว 2506), 508-513; 7 (ก.ย.-ต.ค. 06), 614-621

“บันทึกการวิจารณ์งานของ อ. อุดากร จาก
หนังสือชีวิต อ. อุดากร,” 7 (ปก.—
สก. 06), 357—363 (มีเรื่องย่อภาษา
อังกฤษ)

“ประธานาธิบดีนักประพันธ์,” 7 (พย.—ธค.
06), 635—644

โรงเรียนบรรณารักษ์ ดุที บรรณารักษศาสตร์
ลมูล รัตตากร

“การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก” 7 (มค. —
กพ. 06), 48—57

“ความฝันของชมสฺติง” (ดัดแปลงจากนิยาย
พื้นเมืองยุโรป), 7 (กย.—ตค. 06),
549—553

“คำอธิบายของดอกไม้” (ดัดแปลงจาก
นิทานพื้นเมืองยุโรป), 7 (ฉบับรับลม
หนาว 2506), 459—460

“เจ้าหญิงโลภา” 7 (พค.—มิย. 06), 281
—285

“ปล่องไฟกับดอกไม้” (ดัดแปลงมาจากนิทาน
พื้นเมืองยุโรป) 7 (ฉบับรับลมหนาว
2506), 467—469

“ยักษ์หลับ” 7 (พย.—ธค. 06), 691—694

ลินจง เผ่าวิบูล

“วงการหนังสือไทยในรอบปี 2505” (โดย
ลินจง เผ่าวิบูล และจารุวรรณ ชาลิโต)

7 (มค.—กพ. 06), 66—74 (มีเรื่องย่อ
ภาษาอังกฤษ)

วรรณคดี

กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์, “สมุทรโฆษคำฉันท์
วรรณคดี 3 ส่วนวน,” 7 (กค. — สค.
06), 370—378

พิทยลาภพฤฒิยากร, พระวรวงศ์เธอกรมหมื่น
“มูลเหตุที่มาของเรื่องพระราม,” 7 (มค.
—กพ. 06), 32—36

วัดทรงธรรม

“เกี่ยวกับกฐินพระราชทานของสมาคม” 7
(กค.—สก. 06), 421—425

วารสาร

กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์, “หนังสือขวัญาน”
7 (กย.—ตค. 06), 596—601

บุญเจือ องค์กรประดิษฐ์ “นิตยสารออกใหม่”
7 (กค.—สก. 06), 426

เวลส์, เอ. เจ.

“การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ” (ย่อเป็น
ความภาษาไทย โดยลมูล รัตตากร),
7 (มค.—กพ. 06), 21—31

ศรีทอง สีหาพงศ์

“ห้องสมุดกับการประชาสัมพันธ์” 7 (ฉบับ
รับลมร้อน 2506), 158—164 (มีเรื่อง
ย่อภาษาอังกฤษ)

ศศิวงศ์ บึงตระกูล

“พัฒนาการของห้องสมุดและบรรณารักษ์ใน
ประเทศไทย” 7 (ฉบับรับสมทวน
2506), 514-519

ศูนย์บริการเอกสารการวิจัย คู่มือ บริการ
เอกสารการวิจัย

ส.ป.ส.

“ทางสายเหนือ” 7 (กย.-ตค. 06), 582
—592

“ทางสายเหนือหรือเหี้ยวไปในเจ็ดวัน” 7
(พค.-มีย. 06), 294-303; 7 (กค.
—สก. 06), 382-394

“เหี้ยวไปในเจ็ดวัน” 7 (ฉบับรับสมทวน
2506), 481-489

“เหี้ยวไปในเจ็ดวันหรือทางสายเหนือ” 7
(พย.-ธค. 06), 713-721

ส.อ. คู่มือ สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์

สมาคมห้องสมุด

คุณ ประภาวิวัฒน์ “ข่าวแผนกวิเทศสัมพันธ์
สมาคมห้องสมุดอเมริกัน” 7 (ฉบับรับ
สมทวน 2506), 165-166

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

“ข่าวจากเอเชีย เฟรนด์เชน” 7 (พค.—
มีย. 06), 261-263

ส่วนต่างๆ ของหนังสือ คู่มือ หนังสือ

สุข พงษ์สถิตย์

“บรรณารักษ์กับการ ประสาน งานกรรมการ
7 (มีค.-เมย. 06), 169-175
เรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

“เรื่องของบรรณพิภพ” 7 (มค.-กพ. 06)
58-62

สุข วงศาสนธิ์ คู่มือ สุข พงษ์สถิตย์
สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์

“การจัดหมู่หนังสือ,” 7 (พย.-ธค. 06)
660-664

“เหี้ยวเมืองนอกกับบรรณารักษ์” 7 (กค.
สก. 06), 395-403; 7 (กย.-
06), 533-547 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

“เพชรในวรรณกรรมไทย,” 7 (มค.-
06), 63-65; 7 (ฉบับรับสมทวน
2506), 520-525

สุนิต ประภาสวดี

“ดิฉันชื่อแดงต้อย,” 7 (มีค.-เมย. 06)
203-211

“เด็กหนุ่มผู้ไปหาลมเหนือ” (แปลจากนิทาน
พื้นเมืองของชาวเหนือ) 7 (มค.-
06), 8-11

“บทละครเรื่องเวนิสวานิช” (คัดแปล
เป็น บท ละครพูด สำหรับ โรงเรียน)
(ฉบับรับสมทวน 2506), 133-152

เสาร์ พงษ์ภาพ

“กลอนลำโขนฉากิจการ ห่องสมุด ประชาชน
จังหวัดอุบลราชธานี” (โดยเสาร์ พงษ์
ภาพ และ ทองอิน วิสเพ็ญ) 7 (ก.ย.
—ค.ศ. 06), 577—581

หนังสือ

นิตยา จูฑามาตย์ “ส่วนสำคัญต่าง ๆ ของ
หนังสือ” 7 (พ.ย.—ธ.ค. 06), 673—
675

หนังสือกับการอ่าน คู่มือ การอ่าน
หนังสือที่น่าอ่าน คู่มือ การอ่าน; บทวิจารณ์
หนังสือ; บรรณานุกรม—รายชื่อ
หนังสือสำหรับเด็ก

ลมูล รัตติกาล “การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก” 7 (ม.ค.—ก.พ. 06), 48—57

ห่องสมุด

“ใคร ? อะไร ? ที่ไหน ?” 7 (พ.ย.—
ธ.ค. 06), 722—730

คุณ ประภาวิวัฒน์ “บรรณารักษศาสตร์ตอน
ปรัชญาของบรรณารักษ์” 7 (พ.ย.—
ธ.ค. 06), 668—672

ทวี มุขระโกษา “ความสำคัญของห่องสมุด
ต่อชุมชน” 7 (ก.ค.—ส.ค. 06),
349—355 (มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

“ความสำคัญของห่องสมุด ต่อ
สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน” 7 (ฉบับรับ

ลมหनाव 2506), 461—466 (มีเรื่อง
ย่อภาษาอังกฤษ)

บรรณารักษ์เล่า “ห่อง—หอ—ทอง” 7 (พ.ย.
—ธ.ค. 06), 695—700

ศศิวงศ์ ปิงตระกูล “พัฒนาการของห่องสมุด
และบรรณารักษ์ในประเทศไทย” 7 (ฉบับ
รับลมหनाव 2506), 514—519

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ “เที่ยวเมืองนอกกับ
บรรณารักษ์” 7 (ก.ค.—ส.ค. 06) 395
—403; 7 (ก.ย.—ค.ศ. 06), 533—547
(มีเรื่องย่อภาษาอังกฤษ)

อุทัย ทุดิยะโพธิ์ “บรรณานุกรม [และ]
หน้าที่ และ ลักษณะ สำคัญ ของ ห่อง สมุด
ประเภทต่าง ๆ” 7 (พ.ย.—ธ.ค. 06),
676—683

ห่องสมุด—การใช้

[จีรวัดน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว.] “งมเข็มใน
มหาสมุทร” 7 (ก.ย.—ค.ศ. 06), 527
—532

ห่องสมุด—การเริ่มงาน

ัญญวน อินทรกำแหง “การเริ่มต้นดำเนิน
งานห่องสมุดตามลำดับ” 7 (ก.ย.—ค.ศ.
06), 555—559

ห่องสมุดเฉพาะ

[Chun Prabhavivadhana] “List of Scien-
tific Libraries in Thailand” 7 (ก.ค.
—ส.ค. 06), 379—381

ห้องสมุดประชาชน

จารุวรรณ ชาลิต “นำเที่ยวห้องสม

ชาชน” 7 (พ.ค.-มิ.ย. 06), 245-

251

[สุข พงษ์สถิตย์] “เรื่องของบรรณพิภพ”

7 (ม.ค.-ก.พ. 06), 58-62

เสาร์ พงษ์ภาพ “กลอนลำไฉษณากิจการห้องสมุด

ประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี” (โดย

เสาร์ พงษ์ภาพ และทองอิน วิสเพ็ญ)

7 (ก.ย.-ต.ค. 06), 577-581

อภัย จันทวิมล “รำพึงถึงห้องสมุดประ

ชาชน.” 7 (ฉบับรับลมหนาว 2506),

441.

ห้องสมุดโรงเรียน

ถม ชุรงค์เพ็ชร “ห้องสมุดโรงเรียนกับ

ชุมชน” 7 (ฉบับรับลมร้อน 2506),

85-121 (มีภาคภาษาอังกฤษ)

บรรจง นิวาตะบุตร “นำเที่ยวห้องสมุด

โรงเรียนราชินีบน และห้องสมุดโรงเรียน

สวนกุหลาบวิทยาลัย” 7 (มี.ค.-เม.ย.

06), 176-183

พรรณศรี วิชากรกุล “ห้องสมุดกับสังคม

ศึกษา” 7 (ฉบับรับลมหนาว 2506),

471-476

พรรณศรี วิชากรกุล, ผู้แปลและเรียบเรียง

“ห้องสมุดโรงเรียน ศูนย์ประสพการณ์

เรียนรู้” 7 (ก.ค.-ส.ค. 06) 3

369

ห้องสมุดสำหรับเด็ก

จารุวรรณ ชาลิต “รายการนำเที่ยว

สมุดศาลาวันเด็ก” 7 (ฉบับรับลม

2506), 127-132

หอสมุดแห่งชาติ

เอมอร เจริญรัต “นำเที่ยวหอสมุดแห่ง

7 (มี.ค.-เม.ย. 06), 212-218

— “หอสมุดดำรงราชานุภาพ”

(พค.-มิย. 06), 274-279

[อนุমানราชธน, พระยา]

“วิทยา” 7 (ฉบับรับลมหนาว 25

457-458

อภัย จันทวิมล

“รำพึงถึงห้องสมุดประชาชน” 7 (ฉ

ลมหนาว 2506), 441

อัญญพจน์

[สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์] “เพชรใน

กรรมไทย” 7 (มค.-กพ. 06),

- 65: 7 (ฉบับรับลมหนาว 25

520-525

อัมพร ทีระระ

“รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดโรงเรียน

ถมศึกษา” 7 (กค.-สค. 06),

-367

ทัช หุติยะโพธิ

“บรรณานุกรม [และ] หน้าที่และลักษณะ

สำคัญของห้องสมุดประเภทต่าง ๆ” 7

(พย.-ธค. 06), 676-683

มอ1 เจริญรัต

“นำเที่ยวหอสมุดแห่งชาติ” 7 (มีค.-เมย.

06), 212-218

“หอสมุดดำรงราชานุภาพ” 7 (พค.-มิย.

06), 274-279

Phun Prabhavivadhana]

“List of Scientific Libraries in Thailand.”

7 (กค.-สก. 06), 379-381

“The Scientific Information Center in

Thailand : Thai National Documenta-

tion Center,” 7 (มีค.-เมย. 06),
195-201

Lin Yutang

“The Art of reading,” 7 (มีค.-เมย.
06), 193-194

“Mary Anglemeyer’s Message,” 7 (มค.
-กพ. 06), 18-20

“News from Mary,” 7 (พย.-ธค. 06),
652-654

Pakasit Buddhasasana

“Buddhism and the modern world,” 7
(มีค.-เมย. 06), 233-237

Wilcox, Ella Wheeler

“Solitude,” 7 (มีค.-เมย. 06), 191-192

แพรวพิทยา

716-718 วัจบุรพา พระนคร

ตู้. ป. ณ. 914

รับจัดหาหนังสือสำหรับห้อง
สมุดโดยเฉพาะ ทั้งพระ
ราชอาณาจักร ทั้งภาษาไทย
และต่างประเทศ สำหรับภาษา
ไทย บรรณารักษ์ ห้องสมุด
สั่งโดยตรง ลดให้ **25%**
ไม่คิดค่าส่ง สำหรับภาษา
ต่างประเทศ ลดให้ในราคา
พิเศษ และยุติธรรมที่สุด
พร้อมทั้งยินดี สั่งรายชื่อ
หนังสือ ต่างประเทศ เพื่อให้
บรรณารักษ์ เลือกลงก่อนสั่ง
ส่งจดหมายถึง.....

แพรวพิทยา

วัจบุรพา พระนคร

โทร. 24283

